
حهتا تو بيه مروّقه كى دلشاد

حهتا تو بيه

مروّقه كى دلشاد

حهتا تو ببيه مروقه كي دلشاد

چەتا تو بىيە مروۆقەكى دلشاد

نڧيسين
د. عائض القرني

وهرگيران
تە حسين ايبراهيم دۆسكى

حهتا تو ببيه مروقهكى دلشاد

نهرى دلشادى چيه ؟

- نهرى دلشادى (سه عادهت) چيه ؟

نهفه پساره كه گهلهك جاران دئته هليخستن ،
وخلك د بهرسقا وى دا گهلهك و گهلهك ژيك جودا
دبن ، چونكى هدر ئيك ژ وان ب رهنگه كى تايهت
د دلشادى بى دگههت ، و ل قيرى مه نه ل بهره نهم
بوچوونين خهلكى بين ژيك جودا د دهر حهقا دانه نياسينا
سه عادهتى دا فه گيرين ، بهلى ب تنى مه دقيت
پساره كى بهليخن و هندهك هزاران د قى دهليشه بى دا
بيژين ..

وپسار نهفهيه : نهرى دلشادى تشته كه ژ دهرقهى
نهفسا مه نهم لى دگهرييين و چى گاقا مه نهو
ب دهست خو فه ئينا دى دلخوش بين ؟ يان ژى نهو
تشته كه د نهفسا مه ب خو دا نهم ژى غافل دبين و ريكا
وى بهرزه دكهين و دچين دوير لى دگهرييين ؟

وبهري نهم بهر سقى ل سهر قى پسيارى بدهين و بچين
ل دهليان بگهريين ، بيرا خو ل فان نموندهيان
بينهفه بين نهم ههمى د ژينا خو دا دبينين :

- دو بارين هندى ئيك دگران ب دانه سهر ملى دو
مروّقان ، ئيك ژوان يى دهف ب گازندهيه ، ئوف ئوفا
وى دى چته بهر عهسمانى ، وحهتا وى بارى دگههينته
بنهجهي ، نهم بار ل بهر وى دو جاران هند گرانتر لى
دئيت ، يى دى بى گازنده بارى خو رادكته ، و د گهل
وى وهستيانا نهم دبينت ژى دى بينى نهم وى ب كهيفه
وسترانان دلورينت ، دى بيژى چو بار وى
نههلگرتينه .

- دو مروّف دى نساخ بن ، ئيك ئيش دى ئيتى ، يى
ئيكى مروّقه كى بى تهحهموله ، بيتتهنگى و ترسا وى
ژ مرنى ئيشا وى د چاقان دا دوقات لى دكته ، يى دى
دى صهبرى كيشت و ب قهناعته دى تهعامولى د گهل
قهدهرا خو كته ، ئيشا وى د چاقان دا دى ل بهر سقل
بت .

- بسمارك زهلامى شهري وتهناهي يى .. دييژن :
مروّفه كى گهله كى جگار كيش بوو ، نه گهر ههر چهند
دهقيقه يه كان جگار هك نه كيشابا عهقلى وى تيك دچوو
و نه دشيا باش هنرا خو بكت ، جاره كى كهفته شهريه كى
گران بهري خو دايى جگار هكا ب تنى وى يامى ، وى
گوت : جارى نهز قى جگارى ناكيشم بلا بو گافه كا دى
بمينت ، پشتى دهمه كى دهست دا جگارى و گوت :
نه گهر من نهف جگار ه كيشا من چو جگار ه نامين ..
جارى دى هيلم ، و هفتيه كا دورست نهو ب قى رهنگى
ما هتا شهر خلاص بووى ، گاڤا زڤرى يه مال و بهري خو
دايى هيشتا نهو جگار ه يا د بهريكا وى دا ، جگار ه هافيت
و گوت : نه تشته كى هيژايه نهز سه عاده تا خو
ب جگار ه كى فه گريدهم !

- ئيك ژ مه نه خوشى بهك دى گههتي ، ددانه كى
وى دى ئيشت دنيا ب ههمى خوشى يين خو فه د چاقان دا
دى تارى بت .. تا دى ئيتى نهو خوارنا دوھى هندل بهر
وى خوش دى بى تام بت .. بوچى ؟

گهلهك كهس هزر دكهن سهعادهت نهوه مروّقى يى
زهنگين بت ، وزهنگيني نهوه مروّقى گهلهك مال ههبت ،
پسيارا وى كهسى بكه يى گهلهك مال ههى دى بينى
هيقى يا وى نهوه جارهكى پاريهكى نانى ب دلهكى رحهت
قه ب نائفى بخت !

وهندهك ديژن : سهعادهت نهوه مهنصبهكى مهزن
مروّقى ههبت و خهلك خو بو مروّقى بجهمين ، پسيارا
ئيكى ب قى رهنگى بكه دى بينى خوزى يا وى يا مهزن
نهوه جارهكى بشيى ب تنى وهكى خهلكى بيت و بخت
بيى ژ سيبهرا خو بترست !!

سهعادهت و دلشادى يا دهستى ته دا نه گهر تو پى
بسهسيى ، فيجا بوچى دى دوير چى ؟

نه گهر ته بقت ب دورستى تاما سهعادهتى بزانى
بهرى خو بده وى كهسى يى د بن ته دا ، و نه گهر ته
كهسهكى د سهر خو دا ديت ژى بزانه سهعادهتا وى ژى
يا تمام نينه .. نه گهر مالى قاروونى هه مى يى ته بت ،
و دختور قائمهكى ب نائفى خوارنين بو ته نه دورست

بدنه ته ، فايدي وي مالي ههمي بي چيه ؟ نه گهر
قه سرين عاد و شه موودي يين ته بن به لي خودي تو
ژ نعمه تا عه يالي بي بار كربي ، چ تام دي د وي قه سري دا
هه بت ل بهر ته ؟

(نه بوو زهر) د حه ديسه كا دريژر دا ديژر : من
گوته بيغه مبهري - سلاف لي بن - : شيره ته كي ل من
بكه ، گوت : وي گوته من : ﴿ أنظر إلى من هو دونك
ولا تنظر إلى من هو فوقك فإنه أجدر أن لا تزدري نعمة الله
عندك - بهري خو بده وي كه سي د بن خو دا وبهري خو
نه ده وي كه سي د سهر خو دا ، دا نعمه تا خودي نه وا
ل نك ته هه د چاښين ته دا كي م نه بت ﴾ وه كي
طه بهراني ژي قه د گوهيژت .

ويشتي قي .. نه قه هندهك بهر په رين كورتن ، هندهك
په يفت وشيره تين ب له زن ، ب سهر بوړ و ب سهر هاتي
هاتينه بنه جهكرن ، ژ لايي زانايه كي بسپور قه يين هاتينه
نقيسين ، نه و ژي دكتور (عائض القرني) يه ، وي
نه و هك پاشگوتن بو كتيبا خو (لا تحزن) دانايه ،

و ژ بهر گرنگی یا وان و قالاتی یا په رتو کخانه یا مه ژ فان
رهنگه نفیسینا ، و ل سهر داخوازی یا خودانی
په رتو کخانه یا (جزیری) ل دهوکی مه فیائهم وی
وهرگیرینه سهر زمانی کوردی هیقی یا مه نه وه مفاژی بیته
وهرگرتن . (۱)

ته حسین ئیبراهیم دؤسکی

۲۰۰۶ / ۱ / ۱۰

---

(۱) پشکه کا مهزن ژ په رتو کا (لا تحزن) ب خوژی مه وهرگیرایه سهر
زمانی کوردی ب هیقی یا هندی کو کتیبی همی بی وهرگیرین ،
و ل رۆژه کا نیریک بدهینه چاپی .

ئەف پەرتووكە (۱)

قەكۆلینە كا جددى وبەرپرسانهیه ، پویتەیی
ددهتە لایى تراژیدی یى ژینا مرؤفینى یى : لایى هژهوك
و دودل ، و ژ دەست دانا باوهرى یى ، لایى حییهتى ،
ورەشبینى ، وغەم وكۆفان ، وبى ئومىدى ، ونه مانا
هیقى یان .

وئەو چاره سەرى یه كه بو گرفتارى یین هەفچاخ ل بەر
رؤناهی یا وهحى یى ، ورینیشادانا په یاما ئیسلامى ،
ورپككه فتنا د گەل خۆرستى یا مرؤفى ، وسەر بۆرپین
سەرراست ، ونمونه یین زیندى ، وسەر هاتى یین بالكیش ،
وئە دەبى بریسقه دار ، و گەلەك دەقین قە گوهاستى
ژ صەحابى یین قەنج ودویكه فتى یین وان یین چاك تیدا

---

(۱) مەبەست یى پەرتۆكا (لا تخزن - ب خەم نەكەفه) یه یا نفیسەرى ، كو
ئەف بابەت یى ل بەر دەست وهكى كورتكرنەكى یه بو وى .

هه نه ، هژماره کا شعرین مه زنه شاعران وشیره تین
نوژدارین دهسته ل وړینوما یین زانایان ژ ی تیدا هه نه .

و د ناف په رپه رپین فی کتیبی دا دیتن و بوچوونین
رژژه لاتی وړوژ ئاقایی یان یین که فن و یین نوی
هه نه ، نه فه هه می ب ره نگه کی وه سا کو د گه ل
حه قی بی در پککه فتی بن ژ وی تشتی ده ز گه هین
را گه هاندنی ژ کو قار وړوژ نامه و به لاقو کان پیکیش
کری .

نه ف په رتو که تیکه لی یه کا لیکدایی یه ، و خو
وه ستاندنه کا فه وژارتی و بژاره یه ، و ب کورتی نه و
دبیز ته ته : « که یفخو ش به ، و پشت راست به ،
و بگر نزه ، و یی ب هیفی به ، و ب خه م نه که فه » .

بيشگوتنا

پهرتوكا (لا تخزن)

حمد وسوپاسى بو خودايى بن ، وصلات وسلاتف
ل پيغهمبرى خودى بن ، ول صهحايى و بنه مال و
دوبكهفتى يين وى ، وپاشى :

ئه قديه كتيبا (ب خدم نه كهفه) بهلكى ب خواندن و
مفاژى وهرگرتنى تو كهيفخوش بى ، و بو ته ههيه بهرى
توقى كتيبي بخوينى كو بو ههلسهنگاندنا وى تو
حوكمى خو بيه نهك گوتنا راست وعه قلى دورست
و د سهر وى چهندي را دهقا بى خهلهتى وگونهه (كو
كيتاب وسوننهته) .

ژ زوردارى يى به حوكمهكى بهر وهخت ل سهر تشتى
بيته دانان بهرى نهو بيته ديتن وتامكرن ويينكرن ،
و ژ زوردارى يا زانينى به فهتوايه كا بهروهخت بيت دان

بهري بهريخودان و هزر كرن و گوهانا ده عوه دارى و ديتسا
هيجه تي .

ئهف نفيسينه من بو وي نفيسى به يى كهفت بيته
تهنگاڤي به كى يان خهم ونه خوښي يهك ب سهر دا هات
بت ، يان موصيه ته كى ب سهر دا گرت بت ، يان
كوڤانه كى خو ژ چاقان ره قاند بت ، و ما كى ژ مه
ههيه ژ قى چهندي يى قالا بت !؟

ل قيرى نايه تين قورناني و مالكين شعري ، ديمهن
وعيرهت ، مفا و مه تهل ، و چيروك و سهرهاتي ههنه ، نهو
نيفشكي مروّقين ناقدار گه هشتيني ژ دهرمانى دلى
كه سهردار ، و رحا وهستيايي ، و نهفسا خهمگين و بى
ئيغبال ، من پيدا كرى به .

ئهف كتيبه ديژته ته : كه يفخوش و گه شيين و
تهنا بيه ، بهلكي نهو ديژته ته : ژينى وه كى وي خوش و
گهش و جوان بيه سهرى .

ئهف كتيبه وان خهله تي يين ته دورست دكهت
يپن دژى خوړستى يى د سهره دهري و تيكه لى يا د گهل

مروّڤ ، و تشت ، و دهم و جهى دا . ئەو ب مجدى
ته ژ هندی ددهته پاش كو تو رژدى يى ل سهر
ههڤر كى يا د گهل ژينى بكهى ، يان بهرهنگارى يا
قهدهرى بكهى ، يان دژاتى يا مهنه جى بكهى و ده لىلى
لادهى ، بهلكى ئەو ژ جهه كى نيزىكى نه فسا ته
و ب رهخ رحا ته قه گازى ته دكهت كو تو ژ باشى يا
پاشه رۆژى پشت راست بى ، و ته باوهرى ب شيان
ودان و ييڤهاتين خو ههبت و دا تو وان ب كار بينى
ژى ، و وان تشتان ژ بير بكهى بين ژينى تىك ددهن و
عهمرى بى تام دكهن و كاروانى دوهستين .

و ل دهسپىكا فى كتيى من دقيت هندهك مهسهلين
گرنگ بهرچاڤ بكه م :

يا ئىكى : مهخسه د ب فى كتيى ئەوه كه يفخوشى و
تهناهى و رحهتى و دلفرههى ب دهست بكهفت ، و
دهر گه ههك بو هيڤى و ئوميد و پاشه رۆژا گهش
قهبت . و ئەو بيرئينا نه كه ب دلوقانى يا خودى و
گونه هژيبرنا وى ، و خو هيلانا ب هيڤى يا ويڤه ، و

هزر كرنا باش ژوى ، و باوهري يا ب قهدهري ، و
ژينا د توخويي نه فرودا ، و هيلانا ترس و دودلي يا
ل سهر پاشه روژي و بيرئينا قهنجي بين خودي .
يا دووي : وئهو بهر گهريانه كه بو دهر كرنا خهم و كوژان
و كول و كه سهر ، و دودلي و بيتتهنگي ، و بي
هيشي و بي ئوميدى يي .
يا سى يي : ههر تشته كي دخهله كا بابته تي دا بزفرت
ژ قورئاني و گوئين پيغه مبهري مه عصوم - سلاف
لى بن - ، و مه ته لىن به لاف ، و سه ره اتى بين
ب وج ، و مالكين شعرين كارتيكهر ، و گوئين
حه كيم و نوژدار و توره فانان من د قى كتيبي
دا كومكرينه ، و چريسكه ژ سه ربورين بهرچاف و
دليلين گهش و په يفا ژ دل تيدا هديه ، و ئهو نه
ب تنى وه عزه كه يان هزره كا زيديه ، يان بوچوونه كا
سياسي يه ، بهلكي ئهو گازي يه كا جددى يه پيخه مهت
كه يفخوشي يا ته .

يا چاری : ئەف كتيبه بۆ موسلمانى ونه موسلمانى ژىيه ،
لهو من ههست وشعوور وريكين نهفسا مروّفى
ل بهر چاڤ وهرگرتينه ، د گهل ل بهرچاڤگرتنا
مه نهه جى خودايى يى دورست ، كو دىنى خوورستى يى
يه .

يا پينجى : د قى كتيبيى دا گهلهك گۆننين فه گوهاستى
ژ روژهه لاتى روژناڤايى يان تو دى بينى ، و بوّ قى
چهندى چو لۆمه ل من نائينه كرن ، چونكى گۆتتا
بنهجه داخوازى يا خودان باوهرىيه ، چى جهى وى
ئهو لى ديت ئه و بوّ وى فهرتره .

يا شهشى : من چو دههمهن بوّ كتيبيى نه دانائينه دا ئه و
ل بهر خواندهڤانى گران نهبت ، و دا خواندنا وى يا
بهردهوام و پيگڤه گريدايى بت ، و ناڤى ژيدهرى
د بناخه يى كتيبيى دا گهل تشتى ژى هاتى يه
فه گوهاستن من ئينايه .

يا حهفتى : وهكى بين بهرى خو هژمارا بهرپهرى و پشكى
من نه ئينايه ، چونكى من ديت ئه و ب ساناھيتر و

ب مفاتره ، و هندهك جاران ئەز ب دەسكارى
فەدگوهيزم و هندهك جاران دەق و دەق ، و هندهك
جاران ژى ب وى رهنكى ئەز د پەرتووكى يان
كۆفارى گەهشتيم .

يا ههشتى : ئەف كتييه ل سەر دەرگهه وناقبران من
ليكفه نه كرىيه ، بهلكى من ب گەلهك رهنگان
گۆتن پيشكيش كرىيه ، و دبت هندهك جاران من
بابەت تيكەلى ئيك كربن ، و ئەز ژ گۆتنهكى
چووبمه ئيكا دى و پشتى چەند بەرپەرەكان
جاره كا دى ئەز لى زفريمه فه ، دا بۆ خواندەفانى
ب تامتر و خۆشتر بت ، و ل بەر چاقين وى
جوانتر بت .

يا نهى : من گۆتن ب ئينانا هژمارين ئايەت و تەخريجا
هەديسان دريژ نه كرىيه ، و ئەگەر هەديس يا لاواز
بت من ئەو چەندە ئاشكەرا كرىيه ، و ئەگەر يا
دورست بت يان يا باش بت من ئيشارهتا دايە وى
چەندى و دبت من خۆ بى دەنگ كربت ، ئەفه هەمى

پيخه‌مهت كورت‌كرنى ، و دا گۆتن دوباره و بى تام
نه‌بت ، ((وئەوى خوۆ ب وى تىشتى بيته دەر يى
بوۆ نه‌هاتى يه دان وه‌كى وى يه يى دو كراسين ژ دره و
كرينه به‌رخوۆ)) .

يا ده‌مى : دبت خوانده‌فان دوباره‌كرنا هنده‌ك رامانان
د پتر ژ قالبه‌كى دا بييت ، و ئەو ب خوۆ ئەو چەند
من ژ قه‌ستا نه‌كرى يه ، به‌لكى من هزر د گه‌له‌ك
شيوه‌يىن جودا جودا دا ئينايه دا ئەو پتر بنه‌جه
ببت ، و دا ئەو زانين ب گه‌له‌ك فه‌گوه‌استنى
د سه‌رى دا بيته چاندىن ، و هه‌چى كه‌سى قورئانى
بخوينت دى فى چەندى بييت .

ئەفه دهه مه‌سه‌لين دورست بوون ، من دقيت
پيشكيشى وى كه‌سى بكه‌م يى بقتى فى كتيبي بخوينت ،
و هيفى يا من ئەوه فى كتيبي راستى دگۆتنى دا ، و دادى
د حوكمى دا ، و وژدان وئىصاف د ئاخفتنى دا و باوه‌رى يا
باوه‌رى د زانينى دا ، و سه‌رراستى د بوۆچوونى دا ،
و روؤناهى د ديتنى دا د ناف خوۆ دا هلگرت بت .

ئەز ب قی کتیبی هەمی یان دناخیقم ، و گازی بی
ئاراسته بی هەمی یان دکەم ، و مەخسەدا من پی
دەستە که کا تابهت ، و جیلە کی دەسنیشانکری ، و
کۆمە کا توخویدایی ، و باژیره کی ب تنی نەبوویە ،
بەلکی ئەو بو هەر کەسە کی یە بی بقیث بژیث ژینه کا
ب خوشی .

ورصعت فیە الدر حتی ترکتە

یضیء بلا شمس ویسری بلا قمر

فعیناه سحر والجبین مهند

ولله در الرمّش والجید والحوّر^(۱)

---

(۱) یەعنی : من دور و مراری تیدا فهاندینه هەتا من وهلیکری ئەو بی رۆژ
گەش بکەت ، و بی هدیف تافی بدەت ، فبجا چافین وی سیره بەندی یە
وئەنی وه کی شیر ی سببی دکەت ، و وهی بو موژیلانک و گەردەن و چافین
وی بین رهش !

حهتا ببیه

دلشادترین مروّق

● باوهری خه مان دبهت ، وکۆفانان دبرینت ، وئهو
رؤناهی یا چاقین خودیناسانه ، وصهبر وئارامی یا
عیباده تکهرانه (فیجا ئه گهر ته بقیث خه مین ته کیم بن ،
باوهری یا خو زیده بکه) .

● تشتی بوّری چوو ، و تشتی چووی مر ونه ما ، فیجا
هزرا خو د تشتی بوّری دا نه که مادهم چوویه ونه مایه
(ئه گهر ته بقیث که سه ران ل خو کۆم نه که ی) .

● ب قه دهرا خودی بی رازی به ، و ب قسمه تا خو
بی قانع به ، ههر تشه ک خودی ب قه ده ره کی بی دای ،
فیجا خو ته نگاف نه که (دا دلرحت بژی) .

● ب زکری خودی دل ته نا دبن ، و گونه ه دوه ریین ،
و خودی رازی دبت ، و ته نگافی دهرباس دبن (فیجا
خودی ژ بیرا خو نه به ، ئه گهر ته بقیث خو ژبیر
نه که ی) .

● چاقهري شوكر وسوپاسى يا كهسى نه به ، تيرا ته ههيه خودى ژ ته رازى بت ، وخۆ عيجز نه كه نه گهر ئىكى قهدرى ته نه زانى ، يان ههسویدی ب ته بر (چونكى ديمى رۆژى ب بيزنگى نائيه قهشارتن) .

● نه گهر ل ته بوو سپيده ل هيفى يا ئيفارى نه به ، د رۆژا خو دا بژى ، وهزرا خو ههمى يى بو هندى كۆم كه كو رۆژا ته پى چاك بت (چونكى دوهى يا چووى ، وسوباهى تو نزانى كانى دى گهه يى يان نه) .

● پاشه رۆژى بهيله ههتا نهو ب خو بيت ، وخه ما سوباهى نه خو ، چونكى نه گهر ته نه فرۆيا خو چيكر سوباهى يا ته ب خو دى چى بت (وتشتى نه فرۆ بچينى سوباهى دى هه لىنى) .

● دلى خو ژ ههسویدی يى پاقر بكه ، ووى ژ كه ربى داقرته ، ونه فيانى تيدا نه هيله ، وكينى ژى بينه دهر (نه گهر ته فيا بارى ته سقك بت ، وته نا رحهت بنقى) .

- بؤ كرنا باشى وخيرى نهبت تيكهلى يا مرؤفان نه كه ،
بلا جهى ته مالا ته بت ، خه مى ژ كارى خو بخو ، وخو
ژ خهلكى فهدهر كه (دا خه مين ته دكيم بن) .
- كتيب باشتيرين ههقاله ، د گهل كتيبان بژى ،
وههقالينى يا زانينى بكه ، و د گهل مهعرفهتى به (دا
خوشى بى ومفابى ههقالينى بى ببينى ووهرگرى) .
- گهردوون هه مى ب تهرتيف يا هاتيه ئافاكرن ،
و ب ريك ويكى يا هاتيه دانان ، فيجا تو ژى د جلك
ومال و كار وبارى خو دا بى ب ريك وبيك به (دا تو
نه بيه تشته كى نه ساز د فى گهردوونى دا) .
- دهر كهفه بهر روژى ، وبهرى خو بده باغچه بين
ب خهمل ، وهزرا خو د چيكري بين خودى دا بكه (دا تو
بزانى ژيان يا بهر فراهه) .
- وهره وهدره وراوه ستاى نه مينه ، وخو ژ سستى
وكسلانى بى بده پاش ، وخو ژ به طالى و بى كارى بى دويسر
بكه (دا مه ژى بى ته به سستى نه گرت) .

• دیرۆکی بخوینه ، وهزرا خو د عه جیبی یین زهمانی دا بکه ، ومفای بو خو ژ غه ربیی یین وی وهربگره ، وخووشیی ژ چیرۆك وسهرهاتی یین وی ببینه (دا بزانی زهمان نه بو كهسی دمینت ، نه خو ل كهسی دگرت ، نه روئدكان ل سهر كهسی دبارینت) .

• ههردهم ژيانا خو نوی بکه ، وشیه یین ژینا خو گهلهك رهنگ بکه ، وئهو رووتینی تو د ناف دا دژی بگوهوره (چونکی ههر گوهورینه کی تاما خو ههیه) .

• ئەو تشتی دیبژنی : " مونهببه " ، وهکی چایی وقههوی گهلهك ب کار نهئینه ، وهشیاری جگاری به (دا سهربهست بژی) .

• خهمی ژ پاقری یا جلکی خو بخو ، وهمی گافان بلا ببنا خووش ژ ته بیت ، وسهر و بهری ته بلا یی لیکدای بت ، ودهفی ته یی پاقر بت (دا خهلك ژ ته نهرهقت) .

• ئەو کتیبین رهشبینی وسستی و بی هیقی یی ل نک ته پهیدا دکهن نهخوینه (ما تو چ مهجبووری ب دهستین خو خو دهرمان بدهی؟!) .

● بينه بيرا خوؤ كو رهحم و دلؤفانى يا خودايى ته گهلهك يا بهر فرههه ، تۆبى قه بويل دكهت ، و ل بهنى بين خوؤ دبؤرت ، و خرابى يان ب باشى يان دگوهؤرت (دا بى ئوميدى ريكا خوؤ ل نك ته نه بيت) .

● شوكر ا خودايى خوؤ بكه ل سه ر نعمه تا دينى وعه قلى و سلامه تى و ستاره ي و چاف و گاقان بكه (چونكى گهلهك كهس هه نه ل نيزيكى ته دژين و خودى ئه و ژ فان نعمه تان بى بار كرينه) .

● ما تو نزانى د ناف مرؤفان دا گهلهك هه نه عه قلى وان نه مايه ، يان ساخله مى يا وان يا تيك چووى ، يان بين هاتينه گرتن ، يان شهله لى ئه و بين ئيخستينه سه ر قانا پشتى دموبته لا ؟ (ئه گه ر تو ژى وه كى وان يى موبته لا باى دا چ كه ي ؟) .

● د گه ل قورئانى بژى ، ژ بهر بكه و بخوينه و گوهدارى يا وى بكه و هزرين خوؤ تيدا بكه ، باشترين چاره سه رى بوؤ خه م و كوؤفانان ئه وه .

• خوّ بهیله ب هیقی یا خودی فه ، و ب حوکمی وی
رازی به ، وهه وارین خوّ بگه هینه وی ، نهو تیرا ته هه یه
(ته ژ خه م و کوّ فانان بپاریزت) .

• ل وی ببوره یی زوورداری ل ته کری ، و ب سه ر
وی فه هه ره یی پشت دایه ته ، و بده وی یی تو بی بار
کری ، ویی بینفره ه به د گه ل وی یی نه خوّ شی گه هاندیه
ته ، تو دی دلخوّ شی و ته ناهی یی بیینی .

• گوّتنا (لا حول ولا قوه إلا بالله) گه له ک جاران
دوباره بکه چونکی نهو دلی فرهه دکهت ، و حالی خوّش
دکتهت ، و بارین گران سفک دکهت ، و خودی رازی
دکتهت .

• گه له ک ئستغفاران بکیشه ، چونکی رزق
وبه رفره هی و دووندهه و علمی ب مفا و ب سانا هی که فتننا
کاری و ژیرنا گونه هان د گه ل دایه .

• یی قانع به ب ب شکلی خوّ ، و ب بارا خوّ ، مال
و حالی خوّ دا تو رحه تی یی و که یفخوّ شی یی بیینی .

● تو بزانه كو تهنگافي بيّ بهرفره هي د گهل دايه ،
وخوشي د گهل نه خوشي بيّ يه ، و چو حال بهرده وام
نامين ، روژ دور ودهورانن .

● بيّ گهشبين و ب هيقي به ، وهزرا باش ژ خودايي
خوبكه ، وچاقه رپي همي خيبر و جواني بيّ به ژ وي
(چونكي نهو ديپرت : نهز دي ل دويق وي هزري بم يا
عهدي من ژ من دكهت) .

● كهيفا خوب وي تشتي بينه بيّ خودي بو ته هل
دبزيرت ، چونكي تو مه صلحه تا خو نزانى ، وبهلكي
تهنگافي بو ته ژ بهرفره هي بيّ چيتر بت (ما ته نهديتي به
چهند مروف د سهر داچووينه ده مي كهفتينه د بهرفره هي بيّ
دا ؟) .

● بهلا وموصيهت ته نيژيكي خودي دكهن ، وته
فيري دوعاكرني دكهن ، وخومه زنكرن ودفن بلندي
وته عه جويي ل نك ته ناهيالت (فيجا خو ژي بيهن تنگ
نه كه !) .

- ته کۆمپین نعمدت وقه‌نجی‌یان هه‌نه ، و خزینین خیران خودی یین داینه ته (ل دۆر و ره‌خین خو بزقره دی رّاستی یا فّی گۆتنی زانی) .
- قه‌نجی‌یی د گهل مروّقان بکه ، و خیر‌خوازی‌یی پیشکیشی خه‌لکی بکه ، دا تو دل‌خۆشی‌یی ژ سه‌ره‌دانا نساخی ودانا هه‌ژاری وره‌حم برنا ب ئیتمی بینی .
- خو دویر بکه ژ هزرا خه‌له‌ت ، و گومان و خه‌یالین خراب و هزرین نساخ به‌افێژه (دا خۆشی‌یی ب نه‌فسه‌کا ساخه‌م به‌ی) .
- ده‌می تو دکه‌فیه به‌لای ل بیرا خو بینه‌فه کو به‌لا ب سه‌ری ته ب تنی نه‌هاتی به ، و کهس نینه ژ خه‌مان یی فالا ، و چو مروّف ژ نه‌خۆشی‌یان خه‌لاس نه‌بوویه (فّیجا خونه ته دقّیت تو ژ خه‌لکی هه‌می‌یی جو‌دا بی ؟!) .
- تو باش بزانه کو دنیا واری جه‌رباندن و موصبیه‌تانه جهی شیلێکرنا خۆشی‌یانه ، فّیجا کانی نه‌و یا چاوانه وه‌سا وی قه‌بویل بکه ، و خو به‌یله ب هیفی یا خودی فه (دلی ته دی‌یی ته‌نا بت) .

• هزرا خو د وان كهسان دا بكه ئهوين بهرى ته
د كاروانى ژينى دا بوړين ژ وان يين هاتينه عزلكرن ،
گرتن ، كوشتن ، وئووين بهلا هاتينه سهري ، وهاتينه
جهرپاندن ، ونه خوښى ديتين (بارى ته دى ل بهر ته سقك
بت) .

• هدر موصيپه ته كا دگه هته ته ژ خهم وكوفان و برس
وفه قيرى و نساخى و دهين ونه خوښى يان ، خودى خيړى
دى ژى ده ته ته (و خيړا خودى ددهت بو ته چيتره) .

• تو بزانه كو دژوارى و تهنگافى گوه و چاقان
فه دكهن ، ودلان زيندى دكهن ، ونه فسى پاشقه دبهن ،
و خودى ل بيرا عهبدى دئينه فه ، و خيران زنده دكهن .

• ل هيفى يا پرويدان و كاره ساتان نه به ، و چاقه رپى
خرابى يى ژى نه به ، و باوهر ژ گو تگوتكان نه كه ، و خو
ب دهست دره وان فه بهرنه ده (دا نه بيه مروّقه كى سلبى
ورپه شين) .

• بارا پتر ژ وان تشين مروّف خو ژى دترسينت
چى نابن ، و بارا پتر ژ وان نه خوښى يين مروّقى گوه لى

دبن ژى چى نابن ، و خودى تيرا مرؤقى هيه
(نهخوشى يى لادته) و چاقدپرى ژوى يه ، وئوه
هاريكار .

● ل نك دلرپرش و دارگران وحهسويدان ندرپينه ،
ئهون تايى دئينه رحى ، وئهون قاصدين تيكدانى ،
وهلگرين خه مان .

● بلا بهرى ته ل هندى بت ههر جار
بگهه يه (الله أكبر) ائىكى ل مزگهفتى بو كرنا نقيژا
ب جماعت ، و بلا مانا ته گهلهك ل مزگهفتان بت ، و خو
فيرى هندى بكه زوى قهستا نقيژى بكهى دا
دلخوشى يى بينى .

● هشارى گونههان به ، چونكى ئهون ژيدهرى خهم
و كو فانان ، وئهون نه گهرا ئاتافان ، و دهر گههى موصيهت
وقهيرانان .

● گهلهك فى زكرى بيژه : ﴿ لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ
إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ چونكى سرره كا عه جيّب بو

نه هيلا نا ته نگافي يان ، وخه به ره كي مه زن بو لادانا
نه خوشي يان ، تيدا هديه .

● گوتنا كريت وئاخفتني نه خوش نه وين د دهر حهقا
ته دا دئنه گوتن بلا كاري ل ته نه كهن ، چونكي نه
خوداني خو دئيشين نه كو ته (نه گهر توب چو فه
نه گري) .

● كاني بهاي ته چه نده دوژمني ته هند گوتني
سه قهت وحه سويدني ته هند خه به ران دي بيژنه ته ،
(قيچا نه گهر ته نه چه نده ژ وان گو ه لي بوو تو
ب خه م نه كه فه ، مه عنا وي نه وه) تو بي بوويه تشته كي
به رچاف ، وزه لامه كي گرنگ .

● تو بزانه نه وي غه به تا ته دكهت خيرين خو
ب ديارى دده ته ته ، وگونه هين ته بو خو دبهت ، وناف
ودهنگين ته به لاف دكهت ، و نه فه نعمه ته كه (قيچا بوچي
تو دي خو بيهن ته نگ كه ي ؟) .

● د كرنا عياده تي دال سه ر خو نه شدينه ،
وييگيري بي ب سونه تي بكه ، وئابوري د طاعه تي دا

بکه ، ورپکا نائفجی بگره ، وهشیاری توندی یی به (دا
د سهر رپکا راست دا نه چی) .

● ته وحید ویه کتا پهریسی یا ته بلا بو خودایی ته یا
خوری بت ، دا یی بیهن فره بی ، ودلخوشی یا ته دی
هندی زه لالی یا ته وحیدا ته وپاقری یا ئخلاصا ته بت .

● مروّقه کی زیره ک ودل موکم ونه فس بنه جه به ، بلا
ته بزاف وهممه ته کا مهزن هه بت ، وهره با وگوتگوتک بلا
ته نه هژینن .

● یی مهرد به چونکی مروّقی مهرد یی سنگ فره
ودل رحه ته ، ومروّقی به خیل سنگی وی یی ته نگه ،
ودلی وی یی تاری یه ، وهزرا وی یا شیلی یه (فیجا کی
ژ ههردووان چیتره ؟) .

● د گهل خه لکی یی نائفچاف فه کری به تو دی وان
ب لایی خوّ فه کیسی ، و ب گوتنه کا نه رم وان باخیشه
ئه و دی حه ز ژ ته کهن ، وخول سهر سه ری وان مهزن
نه که ئه و دی قه دری ته گرن .

• ب باشي يي خرابي يي پالده ، و د گهل خهلكي يي نهرم به ، و دوژمنكاري يي بقمه مرينه ، و ناشتي يي د گهل نهياران ب جه بينه ، وهه قالين خو زيده بكه .

• دو عايين دهيا بان مهزنترين دهر گه هين دلخوشيينه ، ژ دهست خو نه كه (وهند قهنجي يي د گهل دهيايين خو بكه هتا نهو دو عايان بو ته بكنه) دا دو عايين وان ته ژ هه مي نه خوشي يان پياريزن .

• خهلكي وهسا قه بويل بكه وه كي خودي نهو داين ، و ل خهله تييين وان ببوره ، و تو بزانه كو نه قه يه سونه تا خودي د مروف وژيني دا (كهس نه شيت خهلكي هه مي يي وه لي بكه ت وه كي وي دقيت) .

• د مثالياتان دا نه ژي ، بهلكي د واقعي خو دا به ، چونكي ته نهو ژ خهلكي دقيت يي تو نه شي بكي ، فيجا مروقه كي عادل به .

• بلا ژيانا ته يا به سيط بت ، و خو ژ ئيسرافئ وژينا به رفرهه بده پاش ، چونكي چهندهش پتر د به رفرهه يي دا بت هند رح تويشي گريكان دبست

(ومروقى ب عقل خوشى يا روهى نادهته ب يا لهشى) .

• وان زكران بپاريزه نهوين ل دهمين جودا جودا دئيه گوتن ، چونكى نهو پاراستن بو ته ، وهند سهر راستى تيدا هديه رورزا ته بي چاك بيت .

• كارين خو ل سهر دهى بهلاف بكه ، وهه ميان كوم نه كه سهر ئيك ، دا تو بشيى د ناف را بيهنا خو بدهى بو هندى دا بهرهمى ته بي باش بت .

• بهرى خو بده وى بي د بن ته دا بت و ژ ته كيمتر بت ژ لايى لهشى ورهنگى ومالى وخانى وكارى وعه يالى ، دا تو بزانى كو ب هزاران مروف هه نه تو ژ وان بلندترى .

• تو باش بزانه كو نهو هه مى كه سين تو تيكه لى وان دى ژ برا وكور وژن وهه قال ونياسان د بي عهيب نينن (وبهس خودى يه بي بي عهيب) فيجا خو فيرى هندى بكه كو تو خه لكى هه مى بي (ب عهيبين وان فه) قه بويل بكهى .

- وی بهرئ بگره یا بو ته هاتی به دان ، ووی علمی
یی تو پی رحمت ، ووی رزقی یی ل بهر ته هاتی به
فه کرن ، ووی کاری یی ب کیتر ته بیت (دا خه ما تشتی
تو نه گه هی یی ته نه ئیخت) .
- هشیار بی چو کس ودهز گه هان نه شکینه ، ویی
نه زمان پاقر و دل ساخ به ، بلا په یقین ته دشرین بن ،
وخه لك ژ ته یی نه مین بت (دا بزانی چهند خو شه ده می
خه لك یی ژ مروّقی رازی) .
- تو بزانه کو ته حه ممول عه بیان فه دشیرت ، ونه رم
وحه لیمی گونه هان ستاره دکهت ، ومه ردینی کراسه کی
شوره کیماسی یان فه دشیرت .
- ده مه کی ب تنی د گهل خو بمینه بهرئ خو بده
کاری خو ، وموراجه عا نه فسا خو بکه ، وهزری
د ئاخره تا خو دا بکه ، ودنیایا خو پی چاک بکه .
- کتیبخانه یا ته ل مال بیستانی ته یی ب خه مله ،
وباغچی ته یی گه شه ، فیجا هه ردهم تو د ناف دا
هه فالینی یا زانا وتوره فان وشاعران بکه .

• رزقى حلال ب دهست خو بيخه ، وهشياري
رزقى حرام به ، وخوژ خواستنى بده پاش ، وبازرگاني
ژ وهظيفهى باشتره ، ومالى خو بده كاري و دژينا خو
دا يى ب نابور به .

• جلکه كى نافتجى بکه بهر خو ، نه جلکى مروّفين
بهطران ونه يى ههژاران ، وجلکه كى وهسانه که بهر خو
د نافت خهلكى دا يى بهرچاڤ بى ، ومروّقه كى عامى
به .

• کهربين خو فنه که چونكى کهرب تبیعهتى خراب
دکەت ، ونه خلاقى تىک ددهت ، وخهلكى ژ مروّقى
درهڤينت ، وڤيانى پويچ دکەت ، وههڤالينى يى ناهيلىت .

• هندەك جاران سهڤهري بکه دا ژينا خو نوى
کهيهڤه ، وعاله مه کا دى وهندهك رپنیشان وبازپرين نوى
بيينى ، چونكى سهڤهر خوشى يه .

• بلا دهڤتهر که کا بهرىكى يا بچويک ته ههبت كاري
ته تهرتيب بکهت ودهمى ته رپک بيخت وبيرا ته ل ژفانين
ته بينتهڤه ، ودا تيپينى يين خو ل سهر بنڤيسى .

● تو بهري سلاف كه مروقان ، و ب گر نژين فه
پيشوازي يي ل وان بكه ، و پويته ب وان بكه ، دال بهر
دلين وان يي شرين بي ويي نيزيكي وان بي .

● بلا ته باوهري ب خو ههبت و خو نه هيله ب هيقي يا
خهلكي فه ، وتو وهسا حسيب بكه كو ئه وهاري ته
ناكهن ، و ژ خودي پيشه تر كهس د گهل ته نينه ، و
ب هه قال و براين بهر فره هي يي نه ئيي خاپاندين .

● هشياري په يفا (پاشي) به ، و كاري خو گيرو نه كه
ونه بيژه : هيشتا زوي به پاشي دي كه م ، چونكي ئه ف
چه نده نيشانا شكهستن و فاشلبووني به .

● يي دودل نه به د وهر گرتنا برپاران دا ، و
د ههلويستين خو زي دا يي هژ هژوك نه به ، خو ئيك دل
كه وبو پيشقه هه ره .

● زي يي خو د هندی دا نه بورينه كو ژ في كاري
بچيه يي دي و خو ژ في (ته خه صصوصي) فه گو هيز به يا
دي ، چونكي مه عنا وي ئه وه تو د چو تشتان دا يي
سهر كه فتی نینی .

● بلا كهيفا ته ب وان كاران بيت يين گونهان ژى
دبهن ، وهكى كارين چاك ، وبهلا وموصيهات ،
وتوبه كرن ، ودوعايين موسلمانان ، ورهجا خودى ،
ومهدهرا پيغه مبهرى - سلاف لى بن - .

● خو ژ دانا خيران نه ده پاش نه گهر خو تشته كى كيم
ژى بدهى ، چونكى نهو گونههى ژى دبهن ، ودلى
كهيفخوش دكهن ، وخهمى قه دره قينن ، ورزقى زيده
دكهن .

● تو پيشه وايى خو موحه مدهى - سلاف لى بن - بو
خو بكه جهى چاقليرنى ، چونكى نهوه بهرى ته دده ته
سه عاده تى ، وسهر كهفتنى نيشا ته دده ت ، وريكا
رزگار بوون ويئفله حى ل بهرا ته ددانت .

● سهرا خهسته خانان بده دا تو نعمه تا ساخلمه يى
بزانى ، وهه ره گرتيخانان دا نعمه تا نازادى يى بزانى ،
وبهرى خو بده شه ماعى يى دا نعمه تا عه قلى بزانى ،
چونكى تو بين هندهك نعمه تان دا ته ناگهه ژى نينه .

● تشتين بي بها بلا ته نه ئيخن ، ومهسه لي
ژ حه جمى وي مهزنتر لي نه كه ، وهشيار بي
موباله غي د تشتي دا نه كه ، ورويدانان د چافين خو دا
ئيكجار ب سههم نه ئيخه .

● ديتنا ته بلا يا بهر فراه بت ، وهيجه تان بو وان بينه
بين نه خوشي گه هاند يه ته دا تو رحهت وتنهنا بزي ،
وهشيار بي بلا بهري ته ل تولستاندي نه بت .

● ب كه رب فهبوون وعيجزي يا خو كه يفا دوژميين
خوب خو نه ئينه ، چونكي وان نهو دقيت ، فيجا تو
ب تيكدانا زينا خو في مرادا وان يا مهزن بو وان ب جه
نه ئينه .

● تو ته نويره كي ژ كه رب و دوژمني ونه فيانا مروشان
د سنگي خو دا هل نه كي چونكي نهوه عهز ابا بهردهوام .

● روينشتنا ته بلا يا تازه بت ، وگوتنا خيري نه بت
نه بيژه ، ديمي ته بلا يي گهش بت ، وريزي ل وان بگره
بين ل نك ته دروينشتي ، گوهي خو بده گوتنا وان ،
وده مي نهو دئاخفن گوتنا وان نه بره .

• وه‌كى ميشى نه‌به بهس داده‌يه سه‌ر جهى برينى ،
وهشيارى نه‌زمانى خو به د دهر هه‌قا نامويسا خه‌لكى
وكيماسى بين وان دا ب كار نه‌ئينه ، وبلا كه‌يفاهه
ب خه‌له‌تى بين وان نه‌ئيت و ل دويفه‌ته حسين و كه‌فتنين
وان نه‌گه‌رى .

• خودان باوهر ب خه‌م ناكه‌فت ده‌مى دنيا نه‌گه‌هتى
و پويته پى ناكه‌ت ، و ژ ته‌نگافى بين وى ژى ناترست ،
چونكى وى چو بهايى خو نينه ، وه‌ر دى چت
ونامينت .

• نيزيكى عشق و غه‌رام و فيانا هه‌رام نه‌به ، چونكى
نه‌و بو رحى عه‌زابه ، و بو دلى نساخى يه ، وقه‌ستا خودى
بكه و زكر و طاعه‌تى وى بكه .

• به‌ريخودانا تشتى حرام خه‌م و كوڤان و برينان د دلى
دا ده‌يلت ، و مروّقى دلشاد نه‌وه يى چاقى خو
ژ هه‌رامى پى بگرت و ژ خودايى خو بترست .

• دانين خوۆيين خوارنى تهرتيب بكه ، وتشتى
ب مفا بخوۆ ، وخوۆ ژ گهلهك خوارنى بده پاش ، ونه نقه
دهمى زكى ته بى تژى .

• دهمى ترسا ژ رويدانه كى ب سهر ته دا بيت
ئحتمالا ژ ههمى يان نه خوۆشتر بدانه ، پاشى نه فسا خوۆ
ل سهر قه بويلكرنا وى ئحتمالى پهروره ده بكه ، هنگى
تو دى رحهتى وسناهى بى بينى .

• وهريس ئه گهر زيده هاته شداندى قه تبيت ،
وشهف ئه گهر گهلهك تارى بوو دى قهرهفت ، وحال
ئه گهر تنگ بوو دى فرهه بت ، وتنگاڤى يهك نه شيته دو
به رفرهه بى يان .

• هزرا خوۆ د رهحما خودى دا بكه ، وى گونهها
ژنه كا دههمه ن پيس بوۆ ژ بىر چونكى وى صديهك ئاڤدا ،
وگونهها وى كهسى ژى ژ بىر بى سه د مرؤف كوشتين ،
ودهستى خوۆ بوۆ تۆبه كهران قه كر ، وفهله بوۆ تۆبه كرنى
داخواز كرن .

● پشتی برسی تیراتی یه ، و د دویف تیناتی بی دا
نافادنه ، و پشتی نساخی بی سلامه تی یه ، وزه نگینی
د دویف فه قیری بی دا دئیت ، و پشتی خه مگینی بی
که یفخوشی یه .. ئەفه ریبازه کا موکم ونه لقه .

● هزرا خو د سووره تا ﴿ اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴾ دا
بکه ، و ل ده می ته نگافی یان زی ل بیرا خو بینه ، و تو
بزانه کو بو نه خوشی یان ئەو باشتیرین ده رمانه .

● دو عایا ته نگافی یان تو دزانی : « لا اِلٰهَ اِلاَّ اللهُ
العظیم الحلیم ، لا اِلهَ اِلاَّ اللهُ ربُّ العرشِ العظیم ، لا اِلٰهَ
اِلاَّ اللهُ ربُّ السمواتِ و ربُّ الارضِ ربُّ العرشِ الکریم » ؟

● که ربین خو فه نه که ، و ئە گەر که ربین ته
فه بوون نه ناخقه ، خو ب خودی بیاریزه ژ شهیتانی وجهی
خو بگوهوره ، و ئە گەر تویی ژ بیان فه بی روینه
خواری ، و ده سنقیژی بشو ، و گه له ک زکری خودی
بکه .

● ژ نه خوشی بین دژوار ته نگاف نه به چونکی ئەو دی
دلی ته ب هیز ئیخن ، و تاما سلامه تی بی نیشا ته ددهن ،

ويشتا ته موکم دکهن ، وبهائي ته بلند دکهن ، وصهبرا
ته ئاشکهرا دکهن .

● هزر کرنا د ده می بۆری دا ئهحهقی وديناتي به ،
وئهو وهکی هيرانا ئاری هيرای وهوير کرنا هويرکی
ودهریخستنا مرییان ژ گورانه .

● بهری خو بده لایي گهش ژ موصيهه تی ، وخیرا
ژ وی دگههته ته ل بیرا خو بینهفه ، وتو بزانه کو
موصيههتین ژ وی بزهمهتتر ژی ههنه ، ویهنا خو
ب وان بینه بین ئاتاف ب سهردا هاتین .

● ئەوا هاتی به سهری ته نه دبوو نه گههته ته ، وئهو
نه گههشتی به ته ژی نه دبوو بگههته ته ، وقهلهم ب وی
هشک بوویه یا دگههته ته ، وته چو دهست دقهزا
وقهدهری دا نینه .

● خوسارهتی بین خو بکه فایده ، و ژ لهیموونی
قهخوارنه کا شرین چیکه ، ومسته کا شه کری بکه ناف ئاڤا
موصيهه تی ، وخو د گهل کاودانین خو ریک بیخه .

• ژ ره‌جا خودی بی هیقی نه‌به ، وپشته‌فانی یا خودی
ژ بیر نه‌که ، وپشته‌فانی ب قه‌دەر هه‌وجه‌یی بی دئیه
خواری .

• خیر د وی تشتی دا بی ته نه‌فیت پتره ژ وی تشتی
ته د‌فیت ، وتو نرانی کانی دویماهی چیه ، وچهند نعمه‌ت
هه‌نه د ناف موصیبه‌تی دا دپیچاینه ، وچهند خیر د ناف
کراسی خرابی‌یی دا هه‌نه !؟

• خیالا خو گریده دا ئه‌و ته نه‌هافیتنه د نه‌الین خه‌مان
دا ، وبه‌رگه‌ریانی بکه کو تو هزرا خو د وان نعمه‌ت
وبه‌هره وقه‌نجی‌یان دا بکه ئه‌وین ل نک ته هه‌ین .

• نه‌هیله قه‌ره‌بالغ ل مال ونقیسینگه‌ها ته په‌یدا بیت ،
چونکی بی ده‌نگی وته‌نایی وته‌رتیب ژ نیشانین
سه‌عاده‌تینه .

• نقیژ باشته‌رین هاریکاره بو مروّقی دژی
نه‌خوشی‌یان ، وئو نه‌فسا مروّقی به‌ر ب ئاسوین بلند‌قه
دبه‌ت ، ورحا مروّقی دبه‌ته بلندی‌یا رو‌ناهی
وئیفله‌حی .

- کاری ب مجدی و خودان بهرهم بت نهفسا مروّقی
ژ دلچوونین خراب ، وهزرین پیس وگونههکار ،
ومهیلداری بین حهرام نازاد دکهت ، (فیجا تو ههردهم
خوّ ب کاره کی ب مفاّه موژیل بکه) .
- دلخۆشی وسه عادهت داره که خوارن وّقه خوارن وبا
ورژناهی یا وی باوهری یا ب خودی ورژنا قیامهتی یه ،
(فیجا فی باوهری بی تو ژ دهست خوّ نه که نه گهر تهفیا
دارا ته یا سه عادهتی هسک نهبت) .
- ههچی بی توّره یه کی مهزن ، وزه وّقه کی ساخلم ،
وئه خلاقه کی بلند ل نک ههبت ، دی خوّ دلخۆش
کهت ودی خه لکی ژی دلخۆش کهت ، وچاکی یا حال
وئه حوالان دی ب دهست خوّ ّقه ئینت .
- بیهنا دلی خوّ ّقه دهه ، چونکی دل ژی
دوهستیت ، وگه لهك شیوهیان د گه ل ب کار بینه ،
وبۆ وی ل گه لهك رهنگین زانین و حکمهتی بگه ری .
- زانین سنگی فرهه دکهت ، ومروّقی
دویربین دکهت ، وئاسۆیان ل بهراهی یا نهفسی

قه‌دكهت ، قيجا ئه‌و ژ خه‌م و كوۆقان و كه‌سه‌ران
ده‌ردكه‌فت .

● ژ دلخوۆشى يى يه مروّف بشيته ئاسته‌نگان و زه‌حه‌تان
لادهت ، چونكى چو خوۆشى وه‌كى خوۆشى يا سه‌ر كه‌فتنى
نينه ، وچو كه‌يف وه‌كى كه‌يفا ناجحى يى نينه .

● ئه‌گه‌ر ته‌ بڤيت د گه‌ل خه‌لكى يى دلخوۆش بى وه‌سا
سه‌ره‌ده‌رى يى د گه‌ل وان بكه‌ وه‌كى ته‌ دڤيت ئه‌و
سه‌ره‌ده‌رى يى د گه‌ل ته‌ بكه‌ن ، وتشتين وان بى بها
نه‌كه ، وقه‌درى وان نه‌شكينه .

● ئه‌گه‌ر مروّقى خوۆ نياسى ، وزانى چ علم ب كير
وى دڤيت ، ودورستى پى رابوو ، تاما ناجحى يى وخوۆشى يا
سه‌ر كه‌فتنى دى سه‌ح كه‌ت .

● مه‌عرفه‌ت و سه‌ر بوۆر و شاره‌زايى ژ كوۆمكرنا
سه‌رمالى مه‌زنتره ، چونكى كه‌يف هاتنا ب مالى كاره‌كى
حه‌يوانى يه و كه‌يف هاتنا ب مه‌عرفه‌تى كاره‌كى ئنسانى يه .

● ئه‌گه‌ر كه‌ربين ئيكى ژ ژن و ميران قه‌بوون بلا يى
دى خوۆ بى ده‌نگ بكه‌ت ، وه‌ر ئيك ژ وان هه‌ردووان

بلا يی دی قه بویل کت د گهل وان کیماسی بین وی ههین ، چونکی کسه کی بی عهیب و کیماسی نینه .

● هه فالسی چاک و گه شبین نه خووشی یان دی ل بهر ته سئک کت ، ودهر گه هی هیقی یی دی ل بهر ته فه کت ، و مرؤفی ره شبین دنیا یی د چاقین ته دا دی رهش کت (فیجا وی بو خو هلبژیره یی ته بقیت) .

● هه چی یی ژنکه کا چاک و خانی و ساخلمی و تیرا خو مال هه بت نهو ژیارا خووش و ته نا وی ب دهست خو ئینخت ، فیجا بلا همددا خودی بکت و قانع بت ، چونکی ژ وی پتر خمه و چو ددی نه .

● « من أصبح منكم آمنا في سربه ، معافي في جسده ، عنده قوت يومه فكأنما حيزت له الدنيا - هه چی یی ژ هه وه د جهی خو دا یی ته نا بت ، و د له شی خو دا یی ساخلم بت ، و قویتی رژا خو هه بت ، هه وه کی دنیا هه می یا وی » .

● « من رضي بالله ربا ، وبالإسلام دينا ، وبمحمد ﷺ رسولا ، كان حقا على الله أن يرضيه - هه چی یی

ب ئه‌للاهى رازى خودا ، و ب ئىسلامى دىن ، و
ب موحه‌مدهى سلاف لى بن پيغه‌مبه‌ر ، حه‌ققه ل سه‌ر
خودى وى رازى بكه‌ت « وئه‌قه‌نه ستوينين رازييونى .

• بناخه‌يى سه‌ر كه‌فتنى ئه‌وه خودى ژ ته رازى بيت ،
وئه‌و كه‌س زى ژ ته رازى بن ئه‌وين ل دور وپه‌خين ته ،
و كو نه‌فسا ته يا رازى بت ، و تو كاره‌كى ب به‌رهم
پيشكيش بكه‌ى .

• خوارن خوشى يا روژه‌كى يه ، و سه‌فه‌ر خوشى يا
حه‌فتى يه كى يه ، و ژنئينان خوشى يا هه‌يغه‌كى يه ، و مال
خوشى يا ساله‌كى يه ، و باوه‌رى خوشى يا عه‌مى
هه‌مى يى يه ، (قيجا وى خوشى يى بو خو پيش بيخه يا ته
دقيت) .

• نه ب خه‌وى و ب خوارن و فه‌خوارنى و نه
ب ژنئينانى تو سه‌عاده‌تى ب ده‌ست خو فه‌ نائينى ،
ب تنى سه‌عاده‌ت ب كارى دى ب ده‌ست ته فه‌ ئيت ،
و كاره جهه‌ك بو مروّقين ل به‌ر روژى ديتى .

● ههچىيى خواندن ب دهست بكهفت ئهوىيى
دلشاده ، چونكى ئهوى باغچين جيهانى چينىيى دكهت ،
ول عهچيىيىن دنيايى دگهرييت ، وزهمانى وجهى
ديپچت .

● سوحهتا دگهل برادهران خهمان فهدرهقينت ،
وترانهيىن ساده رحهتية ، وگوهلانا شعريى دلى خووش
دكهت (فييجا تو فان ههر سييان ژ دهست خو
نهكه) .

● تويى ب رهنگى ديتنا خو بو ژينىيى ژينا خو
رهنگ ددهى ، و ژينا ته ژ هزرين دورست دبت ، فييجا
(بو بهريخودانا ژينىيى) تو بهرچافكه كارهش نهده بهر
چاقين خو .

● هزرا خو دوان دا بكه يىن ته دقين ، وئهوين ته
نهقين دهمهكى خو يى ب تنىيى ژى نهديى ، چونكى وان
هاى ژ ته وخه مين ته نينه .

● نه گهر ته دوست دا كارى ب بهرهم نه عصاين ته
دى سار بن ، ونه فسا ته دى تهنا بت ، ودلر حه تى يه كا
مەزن دى ب سەر ته دا ئيت .

● سه عادهت ودلخوشى دحه سەب ونه سەب وزير
وزينه تى دا نينه ، بهلكى نهو د دين وزانين وتوره
وگه هشتتا نارمانجى دايه .

● عه بدین خودى يين ژ هه مى يان دلخوشتر ل نك
خودى نهون يين دهستين وان بو خيرى دقه كرى ، و پتر
قهنجى بى ل براين خو دكهن ، و ژ هه مى يان باشتر شو كرا
قهنجى بى دكهن .

● نه گهر تو ب ده مى خو بى نو كه دلخوش نه بى ،
ل هيفى بى نه به دلخوشى ژ عهردى بو ته دهركهفت ،
يان ژ عهسمانى ب سەر ته دا بيارت .

● هزارا خو د سهر كهفتتا خو دا بكه ، و د بهرهمى
كارى خو ژى دا ، و دوى خيرى دا يا ته پيشكيش
كرى ، وبلا كه يفا ته بى بيت ، وحه مدا خودى سهر او
چه ندى بكه ، چونكى نهفه سنگى مروّقى فرهه دكهت .

• نهوئ خه ما دوهي ژ ته فه كري ، خه ما نه فرو
وسوباهي زي دي ژ ته فه كهت ، فيجا خو بهيله
ب هيقي يا وي فه ، ونه گهر نهو د گهل ته بت تو دي
ژ كي ترسي ؟ ونه گهر نهو دزي ته بت دي ته هيقي
ب كي هه بت ؟

• د ناقبه را ته مروّقين دهوله مه ند دا روزه كا ب تني
يه ، هندي دوهي يه خوشي يا وي يا چووي نهو تاما وي
نايين ، وسوباهي نه يا منه ونه يا وانه ، وهه ما روزه كا
ب تني يا وانه .. چهن د زه مانه كي كي مه !

• كه يفخوشي نه فسي سفك د كهت ، ودلي ب كه يف
دنيخت ، وهه فسه نكي بي دنيخته د ناقبه را نه ند امين له شي
دا ، وهيري دده ته مروّقي ، وژيني ب بها دنيخت ،
ومفای دده ته عه مري .

• مالداري وته ناهي وساخله مي ودينداري ستوينين
دلخوشي بي نه ، وي چو رحه تي نابت بي ده ست فالاب ت
يان بترست يان بي نساخ بت يان بي بي باوهر بت ،
بهلكي نهو د شهقائي دا دزين .

• ههچی یی ئعتدال نیاسی ئەوی دلخۆشی نیاسی ،
وههچی یی رپکا نافنجی گرت ئەو ب سهر كهفت ،
وههچی یی دوپكهفتنا ساناھی یی كری ئفله ح دیت
و ب مراد كهفت .

• د سهعهتا زهمانی دا پهیشه كا ب تنی ههیه
ئەو ژی : نو كه یه ، و د فهرهنگا سهعهادهتی دا پهیشه كا
ب تنی ههیه ئەو ژی : رازیبوونه .

• ئەگەر موصبهتهك ب سهر ته دا هات هزرا ئیكا
ژ وی مهزنتر بكه ئەو دی ل سهر ته سقك بت ، وهزرا
خۆ د چوونا وی یا ب لهز دا بكه ، وئه گهر تهنگافی یا
نهخۆشی یی نهبايه ، بهری مرۆقی نهدمال كهیفا
رحهتی یی .

• ئەگەر تو كهفتی یه د تهنگافی یه کی دال بیرا خۆ
بینهقه كو تو كهفتبوویه گهلهك تهنگافی یان و خودی تو
ژی خلاس كربووی ، هنگی تو دی زانی كو ئەوی تو
ب سلامهتی ژ یا ئیکی دهرباس کری دی ته ب سلامهتی
ژ یا دی ژی دهرباس كهت .

● ئەوى خراب د گەل رۆژا خو ئەوه يى رۆژا خو
بۆراندی بى حەقە كى ب جە بىنت ، يان كارە كى فەر
بكەت ، يان مەجدە كى بو خو ئاڤاكەت ، يان
سوپاسى يە كى ب دەست خو بىخت ، يان زانينە كى فير
بىت ، يان مروڤاينى يە كى ب جە بىنت ، يان خيڤرە كى
بكەت .

● پيئىقى يە هەردەم كىيەك د دەستين ته دا بت يان
ل نيزىكى ته بت ، چونكى هەندەك دەم هەنە ژ قەستا زەعى
دبن ، وكتيب باشتيرين تشته دەم پى بيتە پاراستن ،
وزەمان پى بيتە ئاڤاكرن .

● ئەوى قورئان ژ بەر ، و ب شەف وروژ دخوبنت ،
هەست ب مەلەلى و بەتالى يى و شىرپوونى ناكەت ،
چونكى قورئان ژيانا وى تژی دلخوشى دكەت .

● بىرپارە كى نەدە حەتا تو ژ هەمى لايان قە قە كۆلىنى
ل سەر نەكەى ، پاشى داخوازا هيدايەتى ژ خودى بکە
وېسىيارا خو ب مروڤين باوهرى بکە ، ئەگەر تو

ب سهر كهفتی ئەو مرادا ته بوو ب جه هات ، ئەگەر نه تو په شیمان نابی .

● مرۆفی عاقل هه قالین خو زێده دکهت و دوژمنین خو کیم دکهت ، چونکی هه قال د ساله کی دا چی دبته و دوژمن د پرۆژه کی دا ، فیجا خوزی یا وی کهسی یی خودی ئەو ل بهر خه لکی شرین کری .

● حه دده کی بو داخوایین خو یین دنیا یی بدانه تو لی بزفری ، ئەگەر نه دلی ته دی بژاله بته ، و سنگی ته دی بهرته نگ بته ، و ژیارا ته دی نه خوش بته ، و تو دی بی حال بی .

● پیتقی یه ل سهر وی کهسی یی خودی گه لهك نعمته د گه ل کرین ئەو وان نعمهتان ب خودی گری دهت ، و ب طاعهتی بیاریۆت ، و ب خوۆشکاندنێ چاقدانی لی بکهت دا دبهردهوام بن .

● هه چی یی نه فسا وی ب ته قوایی صافی بوو ، وهزرا وی ب باوهری یی پاقر بوو ، و ئەخلاق یی ب خیری

زهلال بوو ، ئه و قيانا خودى و قيانا خهلكى ژى دى
ب دهست كهفت .

● ئه و يى كهسى خاف و كسلانه ئه وى ب دورستى
وهستىاي و غه مگين ، بهلى ئه وى ب مجدى كارى دكهت
ئه وه يى زانى دى چاوا ژبت ، ودى چاوا خو دلخوش
كهت .

● كهيف و خوشى يين ژينى گه لك و گه لك
ژ خدم و موصيه تين وى پترن ، بهلى گرفتارى ئه وه
دى چاوا شين ب زيره كى گه هينه قى خوشى يى .

● ئه گهر دنيا همى يا ژنكى بت ، وشه هادين جيهانى
همى يى بو بينه دان ، وهر نيشانه كا هه بت ب دهست فه
بيت ، بهلى وى چو زهلام نه بن ، ئه و دى يا ژار بت .

● ژينا پيكهاتى ئه وه تو جحيلينى يا خو د طمووحى دا
ببوريينى ، وزه لامينى يا خو د خه باتى دا ، و پيراتى يا خو
د هزر كرنى دا .

● سهرا ته خسيرى يى تو لومهى خو ب تنى بكه
ولومهى كهسى دى نه كه ، و بزانه ته هند عهيب هه نه

چاكرنا وان دى همى وهختى تژى كهت ، فيجا خهلكى
بهيله .

● يا ژ قهسر وقوسويران جوانتر نهو كتيه يا
تيگه هشتنا مرؤقى تيز دكهت ، ودلى وى خوش دكهت ،
وهه دارا وى دئيت ، وسنگى وى فرهه دكهت ، وهزرا
ب خودان دكهت .

● داخوازا ليپورين وسلامه تى يى ژ خودى بكه ،
چونكى نه گهر نهو ههردو بو ته هاتنه دان نهو خير هه مى
گه هشته ته ، وتو ژ هه مى خرابى يى هاتى يه پاراستن ،
وهه مى سه عادهت ب دهست ته فه هات .

● پرته كانانى ، وحهفت قهسپ ، وتراه كى
ئافى ، وحيسيلكه كا دمزه له كى فه د گهل قورئانه كى ،
وسلاقى بده سه ر دنيايى !

● دلشادى د خوگوريكرنى دايه ، وكو مرؤف پى
ل نه زنه زى يا خو بدانت ، وقه نجي يى بكهت ، ونه خوشى يى
نه گه هينته خهلكى ، وخو ژ نه نانيه تى وحه ژ خو كرنى
بده ته پاش .

• كهنى يا ژ قايدة سنگى فراهه دكهت ، ودلى
ب هيژ دئىخت ، ومهلهلى ژ مروّقى دوير دكهت ،
ومروّقى بو كار كرنى زيرهك دكهت .

• عيادهت دلشادى يه ، وچاكى سهركه فتنه ،
وههچى يى بهره وام زكرى بكهت وئستغفار ان بكيشت ،
وخو هه وجاهى خودى بكهت نهو ئيك ژ مروّقين قه نجه .

• هه قالى ژ هه مى يان باشتى نهوه يى ته باوه رى پى
هه بت وتول نك وى رحهت بى ، وخه مين خو بو بيژى ،
وپشكدارى يا ته د كوڤانين ته دا بكهت ، وسررا ته به لاف
نه كهت .

• هزرا خو شى يه كامه زنتى ژ وى يا تو تيدا نه كه دا
نهوا د دهستين ته دا هه ي ژى بى تام نه بت ، وچاهه پى
هندهك موصيه تين نه هاتى ژى نه كه دا له زى ل خه م
وكوڤانان نه كه ي .

• هزر نه كه دى شى ي هه مى تستان دهى ، تو دشى ي
خي ره كامه زن بدهى ، بهلى كو تو هه ر تشته كى هه ي
بدهى نه فه كار ه كى دويره .

- ژنكه كا باش وته قوادار ، وماله كا بهرفرهه ،
ورزقه كى تيرا مروّقى بكهت ، وجيرانه كى باش .. نهفه
ژ وان نعمه تانه بين گهلهك كهس ژ بيرا خو دبهن .
- هونهرى ژ بيرا كرنا نه خو شى بى نعمه ته ،
وژ بيرانه كرنا نعمه تى قه نجي به ، وغافل بوونا ژ عه بين
خهلكى باشى به .
- لیبورين ژ تولستاندنى ب تامتره ، و كار ژ به تالى بى
خو شتره ، وقه ناعهت ژ مالى مه زنتره ، وساخله مى
ژ دهوله مهندي بى چيتره .
- مروّقى ب تنى بت چيتره ژ هندی كو مروّق
د گهلهقاله كى خراب روينت ، وههقالى چاك چيتره
ژ هندی مروّقى ب تنى بت ، وخو قه دهركن عياده ته ،
وهزر كن طاعه ته .
- خو قه دهركن هزاران ب دهست مروّقى قه دئنت ،
وگهلهك تيكهلى نه حمه قى به ، وكو مروّق باوهرى يا خو
ب خهلكى بينت عه قل سفكى به ، وكو مروّق هزر
دكهت نهو دوژمين مروّقى نه ره شينى به .

• ئەخلاقى خراب عهزابه ، و دلرەشى ژەهره ،
وغهيهت رهزىلىيه ، و گهريانا ل دويشف تهحسينين
خهلكى شهرمزارييه .

• شوكر ا نعمهتى بهلايى ددهته پاش ، وهيلانا گونهه
دلى زيندى دكهت ، سهركهفتنال سهرنهفسى خووشىيا
مروّقين مهزنه .

• ناننى رهق د گهل تهناهىي شرينتره ژ هنگفينى
د گهل ترسى ، و خيشهتهك د گهل ستارهى چيتره
ژ قهسرهكا چو ستاره تييدا نهبت .

• كهيف هاتنا ب زانينى يا بهردهوامه ، ومهجدا وي
يا ههروههههه ، و ناف ودهنگى وي دمينت ، و كهيف هاتنا
ب مالى دچت ، ومهجدا وي نامينت ، و ناف ودهنگى وي
ب دويماهى دئيت .

• كهيف هاتنا ب دنيايى كارى زاروكانه ، و كهيف
هاتنا ب ئيمانى كارى چاكانه ، و خزمهتكرونا مالى
رهزىلىيه ، و كارى بو خودى بت شهروهف
وبلندىيه .

- نهخۆشی د ریکا هممهتی دا یا شرینه ، ووهستیانا ب جهئینانا کاری رحهتییه ، وخوها کاری مسکه ، وناف ودهنگین باش خۆشتترین ببهنا خۆشه .
- دلشادی ئهوه قورئانا ته سهبره ته بت ، وکاری ته ئارهزویا تهبت ، ومالا ته جهی عیادهتی بت بۆ ته ، وقهناعهت خزینا ته بت .
- کهیف هاتنا ب خوارنی وپارهی کاری بچویکانه ، وکهیف هاتنا ب ناف ودهنگین باش کهیف هاتنا مهزنانه ، وکرنا باشیی مهجده که دویماهی بۆ نینه .
- کرنا نقیژان ب شهفی ههیهتا خودانییه ل رۆژی ، وحهژیکرنا خیری بۆ مرۆفان ژ پاقتییا وژدانییه ، وبهندهوارییا بهرفرههییه عیادهته .
- چارهنگه هۆنهر د بهلایی دا ههنه : حسیر کرنا خیری ، وههقالینییا سهبری ، وزکر کرنا باش ، وچافهیرییا رهحمی .

● نقيژا ب جماعت ، و ب جهئنانا واجبى ، وقيانا
موسلمانان ، وهيلانا گونههان ، وخوارنا حهلالى ، چاكىيا
دنيايى وئاخهتئى يه .

● نهبه سهر ، چونكى سهر ژ همى عهردين دى پتر
دئيشت ، وبلا بهرى ته ل شوهرهتئى نهبت ، چونكى وى
ضهرييا خو ههيه ، وقهتانلدا د گهل نه مهشهوورىي
سهعادهته .

● ژ نيشانين ئه همهقىي زه عيكرنا وهختئى يه ،
وگيرؤكرنا توبى يه ، وكو مرؤف خهلكى ل خو بكهته
دوژمن ، وقهدرى دهيبابان نه گرت ، ونهينى بين خو به للاف
كهت .

● مرنا دلى ب هيلانا طاعهتئى ، وكرنا گونههئى يا
بهردهوام دئيهت زانين ، ههر وهسا ب هندى ژى دئيهت زانين
كو مرؤف پويته ب هندى نه كهت كو ناف ودهنگين
مرؤقى ب خرابئى د ناف خهلكى دا به للاف بين ، وكو
ژ غهزهبا خودئى بئى منهت بت ، ومرؤقين چاك كييم
بكهت .

● ئەوى د مالا خو دا دلخوش نەبت ل چو جھين دى
دلخوش نابت ، وئەوى مرؤقين وى ھەز ژى نە ھەن
كەسەك ھەز ژى ناكەت ، وئەوى ئەفرۆيا خو بەرزە
بكەت سوباهى يا وى ژى دى يا بەرزە بت .

● چار تشت ھەنە دلخوشى پېقە دئيت : كتيپە كا
ب مفا ، و كورەكى چاك ، وژنكە كا ئەقیندار ،
وھفاله كى باش ، و خودى بەدەلى وان ھەمى يانە .

● باوهرى وساخلمى و دەولەمەندى و ئازادى
وتەناھى و جھيلينى وزانين ئەو ب كورتى ئەو تشتن بين
عەقلدار دخوازن ، بەلى كيم جاران ئەو ھەمى پېكفە
كۆم دبن .

● فى گاڤى دلى خو خوش بکە چونكى تە چو
پەيمان نەستاندینە كو تو دى مینى ، و كەسى ئەمان
ژ دربين زەمانى نەدايە تە ، تو خەمى بو خو نەكە تشتە كى
حازر و كەيفى تشتە كى ب دەين .

● تشتى ژ ھەمى يى باشتەرل دنيایى باوهرى يا
ب دورستى يە ، وئەخلاقى راستە ، و عەقلى دورستە ،

ولهشی ساخلمه ، ورزقی خوّشه ، وهه تشته کی دی بی
ههبت موژیلاهی یه .

● دو نعمه تین فهشارتی هه نه : ساخلمه می یا له شان ،
وته ناهی یا وه لاتان ، ودو نعمه تین ئاشکه را هه نه : ناڤ
وده نگین باش ، ودو ونده ها چاک .

● دلی فرهه میکروّیین که ربی دکوژت ، ونه فسا
رازی میش وموّرین نه فیانی ده ردئیخت .

● ته ناهی نه رمترین رائیخه ، وسلامه تی به رفره هترین
لحیفه ، وزانین خوّشترین خوآرنه ، و فیان ب مفاترین
دهرمانه ، وستاره باشتترین کراسه .

● مروّقی دلشاد نه و نه یی فاسق ونساخ ودهیندار
وغه رب و غه مگین و گرتی ومه کرووهه .

● دلشادی : نه هیلانا ته نگافی بی ، ورا کرنا
دوژمناتی بی ، و کرنا چاکی بی ، و ب سه رکه فتنال سه ر
شه هوه تی یه .

● ریکا ژ هه می یان بی خه طه رتر ریکا ته یه بوّ مالا
ته ، وروژا ژ هه می یان ب به ره که تتر نه و روژه یا تو

چاكي يه كي تيدا دكه ي ، و خرابترين دهم نهوه يي تو
نهخوشي يي تيدا دگههيني يه مرؤقه كي .

● نه گهر مرؤقه كي خه بهر گؤتنه ته بزانه وان خه بهر
بين گؤتینه خودايي خو ژي ، وي نهو ژ نه بووني دان ئينا
نهو د هه بوونا وي دا كه فتنه گوماني ، ووي نهو ژ برسي
تير كرن وان شو كرا ئيكي دي كر ، ووي نهو ژ ترسي ته نا
كرن وان دوژمناتي يا وي كر .

● عهردي ل سهر سهر ي خو رانه كه ، وهزر نه كه
خه ما خه لكي نه مين ، په رسيف بيته ئيك ژ وان مرنا من
ومرنا ته دي ژ بير كه ن .

● كه يفخوشي تيرا مرؤقي هه يه ووه لاته ، وسلامه تي
وناكنجييونه ، و نهوه مرؤقي ژ فتنی دپاريزت ،
وته نگافي يي رزگار دكه ت ، و نهوه شو كرا نعمه تان
وعيباده تي بهرده وام .

● « كن في الدنيا كأنك غريب أو عابر سبيل -
د دنيايي دا يي وه سا به ههر وه كي تو مرؤقه كي غه ريب
يان ريفنگ » ، « وصل صلاة مودع - وده مي تو نفيژي

دكهى وهسا بكه هدر وهكى پشتى هنگى تو دى خاترا خو
ژ دنيابى خوازى ، « ولا تتكلم بكلام تعذر منه - گوئنا
وهسا نهبيژه تو پشتى هنگى داخوازا ليپورينى ژى
بكهى ، « و اجمع اليأس عما في أيدي الناس - وتو بى
هيفيپورنا ژ وى تشتى د دهستى خهلكى دا ههى ل نك
خو كؤم بكه » .

• دلى خو نهبه دنيابى خودى دى حهز ژ ته كهت ،
ودلى خو نهبه وى تشتى ل نك خهلكى ههى خهلك دى
حهز ژ ته كهن ، وكيمى بى قانع به ، وكارى ب قورئانى
بكه ، وخو بو وهغهرى ناماده بكه ، و ژ خودى بترسه .
• چو ژيار وى كهسى نابت بى ل بهر خهلكى رهش
بت ، وچو رحهتى وى نابت بى نهيار بت ، وچو تهناهى بى
نابينت نهوى گونههكار بت ، وچو ههقال نابن بى بى
نهخلاق بت ، وچو مهدهحه بو وى نائينه كرن بى درهوين
بت ، وكهسى باوهرى ب وى نابت بى غهدرى بكهت .

• ((عجباً لأمر المؤمن ، إن أمره كله خير ، وليس
ذلك لأحد إلا للمؤمن ، إن أصابته سراء شكر فكان خيراً

له ، و ان أصابته ضراء صبر فکان خيرا له - وهی بۆ کاری خودان باوهری ، کاری وی ههمی خیره ، و ژبلی خودان باوهری ئەفه بۆ کهسی دی نینه ، ئەگەر خوۆشی یهک گههشتی وشوه کرا خودی کر دی بۆ وی خیر بت ، و ئەگەر نه خوۆشی یهک گههشتی ووی صهبر کیشا دی بۆ وی خیر بت)) .

● گرنژین کلیلا دلشادی یی یه ، و فیان دهر گههی وی یه ، و کهیف خوۆشی باغچه یی وی یه ، و باوهری روّناهی یا وی یه ، و تهناهی دیواری وی یه .

● رویگهشی روی یه کی جوانه ، و گولزاره کا کهسکه ، و کتیبه کا مفایه د گهل دلّه کی بهایی قهنجی یی بزانت و گونههی بهیلت ، و حهز ژ خیری بکهت .

● مروّقی ساخله م ل سهر که قره کی بنفت دی هزر کهت یی ل سهر پهری ئافر میشی ، و نانی جههی وه کی گوۆشتی دخوت ، و د زنجه کی فه بت دی هزر کهت یی ل کوچکا کیسرای .

● مرؤقی به خیل دژیت فهقیر دا بمرت زهنگین ،
خولامی دووندهها خۆیه ، هرهسی بی بو وان ل مالی خو
دکته ، وئهول نک خه لکی یی ره شه ، ویی دویره
ژ خودی ، وناف ودهنگین وی د ن اف خه لکی دا
ب خرابی دبه لاقن .

● عه یال ژ سامانی چیتره ، وساخله می ژ زهنگینی بی
باشتره ، وته ناهی ژ ئانه هی بی خو شتره ، وسه ربور ژ مالی
گرانتره .

● که یفا خو بکه شوکر ، وخه ما خو بکه صه بر ، ویی
دهنگی یا خو بکه هزر ، وبه ریخودانا خو بکه عیبرهت ،
وناخفتنا خو بکه زکر ، وژینا خو بکه طاعهت ، ومرنا خو
بکه هیفی .

● وه کی طهیری به سپیده وئیقاری رزقی وی
دگه هتی ، وخه ما سوباهی ناخوت ، وباوهری یا خو
ب که سی نائینت ، وکه سی نائیشینت ، یی ههستی سفلک
وهاتن وچۆن نه رمه .

● ئەوى گەلەك تىكەلىيا خەلكى بكةت خەلك دى
وى بى قەدر كەت ، وھەچى بى بەخىلى بى د گەل وان
بكەت وان ئەو نەفیت ، وھەچى بى د گەل وان بى حەلیم
بت ئەو دى قەدرى وى گرن ، وھەچى بى د گەل وان بى
مەرد بت ئەو دى حەز ژى كەن ، وھەچى بى خۆ
ھەوجەى وان بكەت كەربىن وان دى ژى قەبت .

● چەر خا فەلەكى دزقەرت ، وشەف دگرانن ،
ورؤژ دەورانن ، وموستەحیلە حالەك وەكى خۆ
بمىنت ، وخودى ھەرؤ كارەكى دكەت .. ئیجا
غەمگىنى بۆ چىه ؟

● چاوا تو دى ل بەر دەرى سولتانان راوہستى
وھەقسارى وان دەستى خودى داىه ؟ تو پسىارا مالى
ژ فەقىرەكى دكەى ، وداخوазى ژ بەخىلەكى ، وتو
گازندەيا خۆ دگەھىنى بە برىندارەكى !؟

● ل بەرى سپىدى وان كاغەزان بەھىرە بىن حوبرى
وان رۆندك بن ، وكاغەزىن وان روى بن ، وپۆستى وان

قه بويلكرن بت ، وجهى هنارتنى عهرش بت ..
ول هيقي يا بهرسقى به .

● ئەگەر تو چورويه سوجدى ب نهينى قه كارى خو
بيزى ، چونكى ئەو نهينى يى وتشتى قه شارتيتىر دزانت ،
ودهنگى خو نه گههينه وى يى ب رهخ ته قه ، چونكى
ئەقيني نهينى يين خو هه نه ، و د ناه خهلكى دا هه سويد
ومه هدهرچى ژى هه نه .

● يى پاك وبلند بت ئەو خودا يى خو ره زيلكرنا مه بو
خو كرى يه سه فه رازى بو مه ، وهه ژارى يا مه بو خو
كرى يه دهوله مهندى ، وداخواز كرنا مه ژ وى كرى يه
سه ربلندى ، وخوشكاندنا مه بو خو كرى يه بلندى ،
وخو هيلانا مه ب هيقي يا وى قه كرى يه بو مه كرى يه
كفايهت .

● ئەگەر خه مهك ب سه ر ته دا هات ، وحالى ته
ژ كه سه ران دا رهش وتارى بوو ، وموصييه تا ته د مروف
ومالى ته دا بوو ، بى هيقي نه به ، بهلكى خودى پشتى
هنگى حالى بگوهورت .

• ﴿حسبنا الله ونعم الوكيل﴾ ژ بیر نه که ،
چونکی نه وه ئاگری فه دمربنت ، ومروّقی دخه ندقیت
رژگار دکهت ، ومروّف ب وی رپکا خوّ دزانت ، وئه وه
په یمانا موکم .

• خوزیکین ته طهیرۆ ! تو دچیه سهر رپباری ، ومالا
خوّل سهر چه قیّ دارى ددانی ، و ژ بهرى دارى دخوى ،
وترس ل سهر هزرا ته نینه ، وتو د سهر ئاگری دا
نابوری ، لهو حالى ته ژ یی مروّفان خوشتره !

• که یفخوشی ده مه که دئینه قهر کرن ، وخهم گونه ه
ژبیرنه ، وکهرب چریسکه ، وبه طالى زیانه ، وعیادهت
بازرگانی یه .

• دوهی یا مری ، وئه فرۆ یا د رپزى دا ، وسوباهى
هیشتا نه بوویه ، وتو کورپى قى سه عه تی یی ، فیجا تو وی
بکه طاعت ، دا ئه و باشتیرین په رتالی بگه هینته ته .

• ئە گهر هه قده می ته قه له م بت ، وبرکا ته حوبر
بت ، وهه قالى ته کتیب بت ، ومهمله که تا ته مالا ته بت
وخزینه یا ته هیزا ته بت ، تو خه ما تشتی بوری نه خوّ .

• دبت بهراهى يا هندهك كاران ب دلى ته نهبت ،
بهلى دويماهى يا وان ته پى خوش بت ، وه كى عهورى
ل دهسپىكى تۆپ و برويسى يه و ل دويماهى پى بارانه كا
ب خيّر و بيّره .

• ئستغفار قفلان فه دكهت ، وسنگان فرهه دكهت ،
ودهغلى ناهيلىت ، وئوهه ئابؤنهيا رزقى ، ودهرازينكا
ته و فيقى يه .

• شهش تشت تيّرا مرؤقى هه نه : دين وزانين
ودهوله مهندى و مروهت وليّؤرين وسلامه تي .

• ئه و كى يه د به رسفا كه سى بى رى دئيت ده مى
دوعا يان زى دكهت ، و وى كه سى دخه ندىقت
ژ خه ندىقاندنى رزگار دكهت ده مى ئه و هه وارين خو
دگه هينتى ، و ته نگافى پى ژ سه ر مه راد كهت ؟ ئه و كى يه ؟
بيّره : (يا الله) ئه و خودى يه .

• خو ژ قايىش كيّشانى ، و ژ وى ديوانا گوّتين زيّده
لى دئيه كرن ، وهه قالى عدقل سفك بده پاش ، چونكى

ههقال ددهته ب ههقالى فه ، وتبعهت دزه ، وچاف
دزيكهره .

• تازه گوهدان بوّ وى كهسى دئاخفت ،
ونهبرينا گوتنا وى ، ونهرمى يا دئاخفتنى دا ، وئەخلاقى
جوان .. هندهك نيشانن ب سنگى مروّقين نازا فه .

• ته دو چاف ودو گوھ ودو پى وئەزمان وئيمان
وقورئان وتەناھى هەنە ، فيجا كانى شوکرا ته ئەى مروّ
﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ .

• تو بى ل سەر بى يين خو دچى و بى يين هنده كان
دبرينه ، وتو بى رادبى به سەر خو و هندهك هەنە نەشپين
رابينه سەر خو ، وتو تير بى دنقى و هندهك هەنە ئيشى خەو
يا ژ چاقان رەقاندى ، وتو بى تيرى و هندهك هەنە دبرسى
(فيجا تو فان نعمةتان ژ بيرا خو نەبه) .

• تو ژ كهراتى ولالاتى وكوراتى بى يى هاتى به
پاراستن ، وتو ژ گورياتى وديناتى بى يى رزگار بووى ، ونه
سل ونه سەرەتان ل ته نينه ، ئەرى ته شوکرا خودى سەرا
فى چەندى كرى به ؟

● گرفتارى يا مه نهوه ئهم ژ نه فرويا خو د بيزارين
فيجا ئهم رادبين خو ب دوهى يا خو فه موژيل
دكهين ، وخه مى ژ سوباهى يا خو دخوين ، فيجا
عهقلدارى و كاربنه جهى كاني ؟

● ده مى خه لك ره خنه بى ل ته دگرن مه عنا وى نهوه
ته تشته كى هه ژى به حس ژيكرنى بى كرى ، ومه عنا وى
نهوه ته ژ لايى علمى يان تيگه هشتنى يان مالى يان جه
ومه نصبى ژ وان بوړاندى يه (فيجا بلا ره خنه يا وان
غهمگين نه كهت) .

● ل بهر خو كرنا كه سيني يا نيكي دى ، وخو حه لاندنا
د شه خصيه تا كه سپن دى دا ، وچا قليكرنا مرو فان
خو كوشتن و ژ ده ستدانا شه خصيه تا خوادنى يه .

● ﴿ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ - هەر ئيكي جهى
فه خوارنا خو زانى به ﴾ ﴿ وَكُلُّ وَجْهَةٍ هُوَ مُوَلِّئُهَا - هەر
ئيكي كناره ك هديه دى بهرى وى بو ئيته دان ﴾ ، « لا
تكونوا إمعة - دويقه لاندك نه بن)) ، ﴿ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ

وَاحِدٍ - ب ر ه خ ئىك قه نه و ب ئىك ئاقى دئينه
ئافدان ﴿﴾ .

● د گهل ههر رۆندكه كى گر نژينهك هديه ، و د گهل
ههر خه مه كى كه يفهك هديه ، و د گهل ههر به لايه كى
خه لاتهك هديه ، و د گهل ههر گرفتارى يه كى دانهك هديه
، ئەفه رېبازه كا نه لقه وقاعده يه كى بنه جهه .

● ل دۆر خوؤ بزقره و بهرى خوؤ بدى ژ مروّقين موبته لا
وموصيهت ب سهر دا هاتى پيئقه تر كه سه كى دى تو
دى بينى ، ل ههر ماله كى به هيدارهك هديه ، و ل سهر ههر
روى يه كى رۆندكهك هديه ، و د ههر نهاله كى دا هندهك
(بهنى سه عد) هه نه !

● دهنگى وى يى سوپاسى يا قه نجى يا ته دكهت
خوؤشتره ژ خواندنا بلبلان ، و دهنگى بايى سحران ،
وبه لكين داران ، و ژه نينا تيلان .

● ئەگهر ئاڤا گهرم تو قه خوؤى ب كوته كى دى
بيژى : (الحمد لله) ، و ئەگهر تو ئاڤا سار قه خوؤى هه مى
ئهندامين له شى ته دى بيژن : (الحمد لله) .

● دلشادی یا ژ ههمی یی نه رزانتسر ل بازارا مروقین
عهقلدار دئیه فروتن نهوه تو مایی خو د وی تشتی
نه که ی یی ته په یوهندی پیقه نهبت ، وپهرتالی
ژ ههمی یان گرانتر ل نک خه لکی نهوه تو وخه لک جوان
پیقه بژین .

● هشیاری خهمی به نهو ژه هره ، وهشیاری بیژاری یی
به نهو مرنه ، وهشیاری کسلانی یی به نهو شه رمزاری یه ،
وهشیاری دودلی یاسا دانا رهئی و بوچوونان دا به نهو
پیقه برنه کا خرابه .

● مروق یی بتی بت چیتره ژ هندی جیرانه کی
خراب ههبت ، و کرنا چاکی یی بلندتره ژ قه سرین بلند ،
وناف ودهنگین باشن مهجد و سه ربلندی .

● ههچی یی دینهک ههبت بهری وی بدهته ریکا باش ،
وعهقلهک وی سه رپاست بکهت ، وناقسه کی وی
پیاریزت ، وشه رمهک وی جوان بکهت ، نهو وی باشی
ل نک خو کوم کر .

● ههچىيى خيلافى بهيلت ، و خو ژ شانازى ب خو
برنى بدهته پاش ، و ژ درهوى بيته پاراستن ، و ب قهدهرى
رازى بيت ، و پشت بدهته هسويدىيى ، خودى دليىن
عهبدىن خو دى لوى كوم كهت .

● ههچىيى ترانهيان ب سولتاني بكهت دنيايا وى دى
چت ، وههچىيى ترانهيان ب زانايى بكهت دينى وى دى
چت ، وههچىيى ترانهيان ب ههقالى بكهت مروهتا وى
نامينت ، وههچىيى ترانهيان ب خودى بكهت دنيايا وى
وئاخرهتا وى دى چت .

● ههوجهيى يا خهلكى بو ته نعمهته فيجا تو وى نه كه
موصيهت ، و تو بزانه باشتيرين روژا ته ئه وه خهلك
ههوجهى ته بيت نه تو ههوجهى وان بى .

● بهرى تو بنقى خهلكى ههمىيى عهفى كه ، وههر
روژ ههفت جارن دلى خو ب ليپورينى بشو ، و جارا
ههشتى وى ب پيهيلانى ژاراف بكه ، دا تو شيرينى يا
باوهرى ببينى .

• زانين هه داره ل ده مئى مرؤف يئى ب تنئى ،
وهه قاله ده مئى نهو يئى غه ريب ، وزيره فانه ده مئى كه س وى
نه بينت ، وده ليله بو رپكا راست ، وهاريكاره ل ده مئى
تهنگافى يئى ، وزه خيره يه پشتى مرنئى .

• خه م ناكهت مرؤفى كراسه كئى درپاي و پيلاشه كا
قه دكرى هه بت هندى وى دله كئى ژ خودئى ترس
وچافه كئى ب رۆندك ، ونه فسه كا تير هه بت .

• نه گه را خه م و كو فانان نه وه مرؤف روى يئى خو
ژ خودئى وه رگيرت ، وبه رئى خو بده ته دنيا يئى ، وئه فقيه
يئى هه ر وهه ر گرتئى ، نه مرى يه مرؤف ژئى بئى هيقي بت ،
ونه يئى ساخه مرؤف ژئى ب هيقي بت .

• باشترين مال نهو كانى يه يا ئاف ژئى دزيت
ل عه رده كئى ب ساناھى ⁽¹⁾ ، بمينته هشيار ده مئى تو دنقى ،
وحازر بيت ده مئى تو دچئى ، وپشتى ته بمينت ده مئى تو
دمرى .

---

(1) مه خسه د يئى خيرا به رده وامه نهوا ب عه ربه ي دييژئى : (الصدقة الجارية)

• بارا خوؤ ب نهئاخفتنى ب دهست خوؤ فه بينه ،
چونكى نهوى بى دهنك بت يى ب ههيهته ، ونهوى
گوهدار بت يى خوؤشتقى به ، وبه لا ب نهزمانى فه يا
گرىدايه .

• ژيان ههما نهفديه : تو كارى بوؤ ژفانى ئاخرهتى
بكهى ، يان كارى نهقروؤ ب ريشه بيهى ، يان خوؤشى به كا
حلال ب دهست خوؤ بيئخى ، يان عهقلى خوؤ دهوله مهند
بكهى ، يان نهفسا خوؤ زهلال بكهى .. وژبلى قى ههر
تشته كى دى يى ههبت يى به طاله .

• خوؤقه دهر كرنا ژ خهلكى دى ته ژ هسويدى ،
ولومه كهرى ، ومرؤقى دارگران ، ويى خوؤ مهزن دكهت ،
ويى غهيهته دكهت ، ويى ب خوؤ موعجب پاريزت ،
وههما نهف مفايه ب تنى بهسه .

• نهگر خهما ته د گهل ته بت توؤ وهلاته كى بچيه
ئيكى دى دلى ته خوؤش نابت ، وحهتا دلى ته خوؤش
ببت خوؤ ژ شعوره كى فه گوهره ئيكا دى .

● نه گهر نهفس يا جوان بت سپيده دى ل بهر بتنه
ميرگ ، وشه ف دى بتنه مهره جان ، ومروّف دى بنه
خوشتقى ، وزنج دى بتنه قهسره كا بلند .

● ژ ره حما خودى يه وى زهنگينى يا مروّقى طاعه تى
وى بكهت يا كرى يه د دلى دا ، لهو نه گهر وى پاريكه كى
بچويك ب تنى ژى ههبت نهو دى هزر كهت يى بوويه
مهلكى دنيايى .

● دنيا سلامه تى يه ، وجحيلينى ساخله مى يه ،
ومروهت صهبره ، وكه رهم تهقوايه ، وحهسه ب ماله .

● مروّقى ژ هه مى يان بهخت ره شتر نهوه يى حهز
بكهت ئيكى دى بت ژبلى خو ، و يى رازى نهبت
ب قهدهرا خو ، و يى قانع نهبت ب رزقى خو ، و يى
نه خلاقى وى يى خوش نهبت .

● هه چى يى بمينته ل مزگهفتى فايدى وى دى بتنه زانينا
نايه ته كى ، يان ديتنا برايه كى راستگو ، يان فير بوونا
زانينه كا چاك ، يان ب دهستقه ئينانا ره حمى وپه يقه كا
ب مفا وتؤبه يه كا ژ راستا .

- هه چي بي روژي بي بگرت خوارنا وي دي پاقر بت ، وهه چي بي ب شهفي عياده تي بکته نقتنا وي دي پاقر بت ، وهه چي بي مهرد بت مه دحه کارين وي دي زیده بن ، وهه چي بي بيته مه زن هه سويدين وي دي زیده بن .
- دلخوشي بي تو نابيني ههتا تو ژ هه مي دهسه لاتان ل سدر لهش وعه قل ووژدان وخه يالا خو نازاد نه بي ، دا بيه عه بد بو خودي ب تني .
- مروّقي دلشاد نه وه بي وي تشتي ژ بي را خو دبهت بي چوري بو چيوونا وي نه بن ، ونه وه بي قهنجي يا خه لکي ل بي را خو دئينت ونه خو شي يا وان ژ بي را خو دبهت .
- تو هند ب جهي رزقي خو ناکه في هندي رزقي ته ب جهي ته دکه فت ، ونه وه کي سيهه را ته ل دويش ته دگه ربييت ، وتو نامري ههتا رزقي خو خلاص نه کهي .
- مروّقي چوننه نه وه بي هه وجهي مروّقه کي چوننه بيت ، وکه سي فقير نه وه بي گه له کي کيم بينت ، وي کوره نه وه بي عه بينن خو نه بينت .

● ههچی بی گههشته دویماهی یا وی تشتی ئه و حهز ژی دکهت ، بلا تهوه قوعا هندی بکهت ئه و بگههته دویماهی یا وی تشتی ئه و حهز ژی نه کهت ، عیادهتی خودی تی نهبت دویماهی یا وی رازیوونا خودی وچوونا بهحهشتی یه .

● مرؤفی ژ ههمی یان ههژیتر نعمهت ل سهز زیده بن تهوه بی ژ ههمی یان پتر شوکرا وان نعمهتان دکهت ، وی بی ژ ههمی یا ههژیتر خه لک حهز ژی بکهن تهوه بی دهستی وی ب دانی فه کری بت و گههاندنا نهخۆشی بی بی گرتی بت ، وناقچاقین وی دفه کری بن .

● دلخۆشی بی ههوجهی بی ب تهناهی بی ههیه ، ومالی ههوجهی بی ب دانا خیری ههیه ، ومه نصبداری بی ههوجهی بی ب مهدهری ههیه ، وسهروهری بی ههوجهی بی ب تهواضوعی ههیه .

● ب وهستیانی نهبت مرؤف ناگههته رحهتی بی ، و ب کارکرنی نهبت مرؤف ناگههته خۆشی بی ، و ب نهدهب و تۆرهی نهبت مرؤف ناگههته فیانی .

- عه ديال گرنگترين مال وسامانه ، وئه خلاق مهزنترين مه نصبه ، وهممهت بلندترين شاره زابيه ، وته قوا ژ مه جدی بلندتره .
- دلی خو نهبه هدر تشته کی ته گوه لی دبت ، وباوهری یا خو ب هه می هه فالان نه ئینه ، وسررا خو بو چو ژنکان نه بیژه ، و ب دویش هه می هیقی یان نه که فه .
- من نه دیتی یه رحه تی بیت نه گهر مروّف یی ب تنی نه بت ، وته ناھی بیت نه گهر مروّف یی گوهدار نه بت ، وقیان بیت نه گهر وه فاداری نه بت ، وباوهری بیت نه گهر راستگوویی نه بت .
- دبت خوارنهك هه بت گه لهك خوارنان مه نعه كهت ، وپه یقهك هه بت گه لهك دوژمناتی یان پهیدا كهت ، وگونه ههك هه بت گه لهك خیران مه نعه كهت ، وبه ریخو دانهك گه لهك كه سه ران ل پاش خو بهیلت .
- قیانا ته بلا ژ حددی دهرنه كه فت ، ونه قیانا ته ژی بلا یا ب ئیسراف نه بت ، وژیانا ته بلا ته ره ف نه بت ،

وبيرئنانا ته بلا كه سهر نهبت ، ومه بهستا ته بلا بلندی
نهبت .

● ههر كه سكه د مالا خو دا ئه ميره ، نه كهس وي
دشكينت ، ونه كهس دهر گه هي لي دگرت ، ونه كهس
وي بيزار دكهت ، ونه چو به خيل وي دزقرينن (فيجا
هندي ژ ته بيت وي جهي نه هيله يي تو لي ئه مير) .

● باشترين روژ ئه وه يا نهرم وحه ليمي يي ل ته زيده
بكهت ، وزاينه كي بگه هينته ته ، وگونه هه كي ژ ته دويسر
بكهت ، وتيگه هشتنه كي بده ته ته وعه زميه ته كي ل ته زيده
بكهت .

● ژيان دهليفه يه كه ئه م بهايي وي نزانين ههتا
ژ دهست مه دهر دكهفت ، وسلامه تي تاجه ل سهر سهري
ساخله مان مروقين نساخ ب تني ديينن .

● ئه وي كوره كي خراب ، وژنه كا نه گوهدار ،
وجيرانه كي نه خوش ، وهه قاله كي گران ، ونه فسه كا
فهرماني ب خرابي يي دكهت ، وهه وايه كي ئه وه

گوهداری بی بو دکهت ههبت کهنگی دی دلخووشی بی
بینت ؟

● خودایی ته حهقی ل سهر ته هه ی ، ونه فساته
حهقی ل سهر ته هه ی ، وچاچی ته حهقی ل سهر ته هه ی ،
وژنکا ته حهقی ل سهر ته هه ی ، ومیقانی ته حهقی ل سهر
ته هه ی ، قیجا تو حهقی ههر خودان حهقه کی بدی .

● خووشی بی ب ئەلندی بیه ده می روژ دهه لیت ،
چونکی وی جوانی وبها وگه شاتی هه یه ، ئەو دهر گه هی
هیچی وئومیدان دی ل بهر ته فه کهت .

● سپیده زوی یان ژ دهست خو نه که ، کاری خو لی
بکه ، ژ زکری وخواندنا قورئانی ، وژ بهر کرنی ،
وخواندنی ، ونقیسینی ، وسه فهری .

● بی نافنجی به ، و ل لایه کی هه ره ، و خودایی خو
رازی بکه ، وره حمی ب مروّقان بیه ، وفهرزان تمام
بکه ، وسوننه تان ژ ی بکه دی بی سه رراست بی .

● ته و فیق : دویماهی یا باشه ، وگوتنا راسته ، و کاری
چاکه ، و خو دویر کرنا ژ زو رداری بی ونه مروّقانی بی یه .

● دبت په يشه ك نعمة ته كي بيهت ، و ته حسينه ك خوداني ره زيل بكهت ، و چهنه د (خه لوه) ههنه دشريبن ، وئوي خوؤ فه دهر بكهت سه رفه رازي بي ب دهست خوؤ فه دئيت .

● « المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده ، والمؤمن من أمنه الناس على دمائهم وأموالهم - موسلمان ئه وه يي موسلمان ژ ئه زماني وي ودهستي وي ب سلامت بن ، و خودان باوهر ئه وه يي خه لك ژي ئه مين بت ل سه ر خوينا خوؤ و مالا خوؤ » ، « والمهاجر من هجر ما نهى الله عنه - وموهاجر ئه وه يي پشت بده ته وي تشتي يي خودي ئه و ژي دايه پاش » .

● باشترين مالي ته ئه وه يي مفاي بگه هينته ته ، و ب قه درترين علمي ته ئه وه يي ته بلند بكهت ، و باشترين مال ئه و يي تيرا ته بكهت ، و باشترين هه قالي ته ئه وه يي ته شيرهت بكهت .

● ئه گهر ته كهس نه بت هه سويدي بي ب ته بيهت چو خير د سه ري ته نينه ، وئه گهر ته چو هه قال نه بن ئه و

ته چو ئه خلاق نينه ، وئه گهر ته دين نهبت ته چو
(مه‌بدەء) نين .

● كه‌يفا خوّب بيرئينا قه‌نجى بين خوّب بينه ،
ودلى خوّب توّبه كرنا ژ گون‌ههين خوّب رحهت بكه ،
و ب دهستين سى بين قه‌نجى يا خوّب گهرده‌نين خه‌لكى
قه‌ردار بكه .

● قه‌له‌وى غه‌فله‌ته ، وتژيكرنا زكى فطنه‌تى
دبهت ، وگه‌له‌ك نفستن كه‌فتنه ، وكه‌نى يا زيده دلى
دمرينت ، ووه‌سواس وودلى عه‌زابه .

● ميراتى شيردانه كا شرين وشيرقه‌كرنه كا ته‌عل
هه‌يه ، وكه‌يفا گه‌هشتنا مه‌نصبان ب خه‌ما ئيخستى
دچت ، وكورسيك يا زقرۆكه !

● سه‌فه‌را د گهل خوشتقى يان ، ودويركه‌فتنا
ژ نه‌ياران ، وسلامه‌تى يا ژ زيان گه‌هينان ، وبيرئينا
سه‌ر كه‌فتنى ، ژ خوشى بين دنيايينه .

● باشيكرن مرؤفي نازاد بو ته دكهته بهني ، وقهنجي مرؤفي گري ددهت ، ونهرم وحهليمي ههفركي بيزار دكهت ، وصهبر په لان فهدمرينت .

● دنيا هنگي خوش دبت دهمي مرؤف وي بي بها دبنت ، وههوجهيي هنگي نهرزان دبت دهمي مرؤف خو ژي بي مندهت دكهت .

● نهگر رزقي سوباهي ته غهمگين بكهت كي دي كهفالهتي دهته ته تو بگههي يه سوباهي ، ونهگر تشتي دوهي چووي ته ب خهم بيخت كي دي دوهي بو ته زفرينتهفه ؟

● تهوفيقه كا كيم چيتره ژ ماله كي گهلهك ، ودوپر نيخستنا ژ مهنصبان د گهل سهرفهرازي بي چيتره ژ گههشتنا مهنصبان د گهل رهزالهتي ، وخاقي يا د عيادهته كي دا چيتره ژ گشتي يا د گونههه كي دا .

● مرؤفي قانع بت مهلكه ، وي موسرف ودهستبهرداي بت يي حينجه ، وي عهصهبي بت يي

دينه ، وىي لهزلهزؤك بت ب ربكا خو ناكهفت ، وىي
حهسويد بت يى زؤرداره .

• زكر .. خودى رازى دكهت ، ومرؤقى دلخوش
دكهت ، وشهيتانى روى رهش دكهت ، وخهمان
قهدرهفينت ، وتهرازى يى گران دكهت .

• يى دلشاد نهوه يى عهمرى وى دريژ بيت و كارى
وى يى باش بت ، وىي موهفهق نهوه يى مالى وى بوش
بووى وقهنجى يى وى زيده بووين ، وىي پيروژ نهوه يى
علمى وى زيده بووى وتهقوايا وى زيده بووى .

• نهوى پويتهى بدهته خهلكى جزايى وى نهوه خهمين
خوژ بير بكهت ، ونهوى خزمهتا خودايى خو بكهت
حهقى وى نهوه خهلك خزمهتا وى بكهت ، ونهوى دنيايى
بهيلت خهلاتى وى نهوه رزقى وى تهنا ورحهت
بگههتى .

• چوقهنجى يان د گهل سلامهتى يى كيم نهبينه ، وچو
گونههان د گهل نه توبه كرنى سفلك نهبينه ، وچو
عييادهتان د گهل نه ئيخلاصى مهزن نهبينه .

- كهيف هاتنا ب دنيايى كهيف هاتنا زارؤكانه ، و كهيف هاتنا ب به لاقبرونا ناف ودهنگين باش كهيف هاتنا زهلامانه ، و كهيف هاتنا ب تشتى ل نك خودى ههى كهيف هاتنا وهلىيين باشه .
- راستى پشت راستىيه ، ودره و گومانه ، وشهرم پاراستنه ، وزانين هيجهته ، وئه زمان رههوانى جوانىيه ، ونهئاخفتن كاربنهجهىيه .
- شرينىيا سهر كهفتنى تهعلىيا صهبرى ژى دبهت ، وخؤشىيا سهر كهفتنى وهستيانا نهخؤشىيى دبهت ، وكرنا كارى ب تمامى زهحهتا وى رادكته .
- خؤشترين تشت د دنيايى دا فيانا خودىيه ، وباشترين تشت د بهحهشتى دا ديتنا خودىيه ، و ب مفاترين كتيب كتيبا خودىيه ، وقهئجترين مرؤف پيغهمهبرى خودىيه - سلاف لى بن - .
- يى دلشاد نهوه يى وهجك بؤ خؤ ژ دوهىيا خؤ وهرگرتى ، وبهبرى خؤ دايه كارى خؤ ، وكارى مرنا خؤ

كرى ، ودهمى ل بهرچاڤ ونه ل بهرچاڤ ئاگهه ژ خودايى
خۆ ماى .

• حرص شه‌رمزاريه ، وته‌مه‌عى روى ساريه ،
وبه‌خيلى كيم بهاييه ، وترس روى ره‌شىه ، وغه‌فلهت
په‌رده‌يه .

• « احفظ الله يحفظك ، احفظ الله تجده أمامك ،
تعرف إلى الله في الرخاء يعرفك في الشدة ، إذا سألت
فاسأل الله ، وإذا استعنت فاستعن بالله - تو خودى
پياريزه نهو ژى دى ته پاريزت ، خودى پياريزه دى وى
ل به‌راهى يا خۆ بينى ، ل به‌رفره‌هى بي خودى بنياسه
ل ته‌نگاڤى بي نهو دى ته نياست ، نه‌گه‌ر پساره‌ك كر
ژ خودى بكه ، ونه‌گه‌ر ته داخوازا هاريكاري بي بو
خۆ كر ژ خودى بكه » .

• تو دهمى به‌رفره‌هى يا خۆ بو خۆ بكه زه‌خيره بو
دهمى ته‌نگاڤى يا خۆ ، وتو مالى خۆ بو حالى خۆ
بكه پاراستن ، وتو عمري خۆ بكه طاعت بو خودايى
خۆ .

● بهلكى خوښى يهك كه سه ره كى بگه هينت ،
وته حسينهك ره زيلى يه كى ل پاش خو بهيلت ، وگونه ههك
نعمه ته كى بدهت ، وكهنى يهك گرى يه كى بكيشت .

● شوكره نعمه تان وان دهيلت ، وكوفرا وان وان
دبهت ، ودونبايى نه گهر كه يفا مرؤقى ئينا دى بورت
وچت ، ونه گهر جوان بوو دى مرؤقى خاينت .

● سلامه تى ئيك ژ دو دهسكه فتى يانه ، وساخلمه ييا
لهشى كيم خوارنه ، وساخلمه ييا رحى كيم
گونه هكارى يه ، وساخلمه ييا دهمى خو دوير كرنا
ژ نه فيانى يه .

● دهقيقه يه كا نيشانى روزه كه ، ورپوزه كا خوښى يى
دهقيقه يه كه ، وشه فا دلخوښى يى يا كورته ، ورپوزا خه مى يى
دريژ وگرانه .

● بهخت رهشى بيرا ته ل نعمه تى دئبنته فه ، و برس
زادى ل بهر ته شرين دكهت ، وگر تىخانه بهايى نازادى يى
نيسا ته ددهت ، ونساخى دلى ته دبنه سلامه تى يى .

- قان هەر سى دختوران ژ دهست خو نه كه :
- كه يفخوشى ، ورحهتى ، وپاريز ، وهشيارى قان هەر سى
نه ياران به : رهشيني ، ووههم ، وبى هيقياتي .
- سه عادهت نه وه نه فس بگه هته دهره جا كه مالى ،
وسهر كه فتن نه وه نه فس به ره مى كريان خو بينت ،
وبه ختيارى نه وه دنيا لى بته يار وبو بگر نرت .
- ل سهرى سحران روينه ودهستين خو دريژر بكه ،
وچاقين خو بهرده ، ويژه : نهى خودايى مهزن !
پهرتاله كى بى خير مه بى ئيناي بهايه كى مهزن پى بده .
- سلامت ي يا ژ نه خوشى و نساخى و پيراتي بى ژ نعمة تى
يه ، وحه تا تيهنى نه بى ئافى قه نه خو ، وحه تا برسى نه بى
خوارنى نه خو ، وحه تا نه وهستى نه نقه .
- هه چى بى له زى نه كهت دى گه هته هيقى يا خو ،
وهه چى بى خو د رپكا خير خوازى بى دا خو بوهستينت دى
خوشى بى ب سهر كه فتنى بهت ، وله زى خرشه ،
ودلخوشكرنا ب هيقى يان موفلسى يه .

• يى رازى به ژ خودى سهرا وى تشتى ئەو دئنته
رپىكا ته ، وهىقى يا نه مانا وى حالى نه كه وى وى تو
كرى يه تيدا ، چونكى ئەو ژ ته ب خو چيتر ته دنياست ،
وئەو ژ دهىكا ته ب رهحتره بو ته .

• تشتى خودى داي ههمى خيره ، خو كرنا گونهه
ژى ب شه رته كى نه گهر توبه وپه شيمانى ، وخو شكاندن
وئستغفار د گهل دا بت ، چونكى ئەو خومه ز نكرنى
دبهت .

• بهردهوام داخوازا گونهه ژيبرنى بو خو بكه ،
چونكى خودى ب شەف ورؤژ ليپورين هه نه ، وبهلكى
ليپورينه كا وى ژ ته بگرت تو يى دلشاد بىي ههتا رؤژا
قيامهتى .

• خوزى يا وى كهسى يى نه گهر خودى قهنجى د گهل
كر ئەو يى شو كردار بت ، وئە گهر به لايهك هاته سهرى
يى صهبر كيش بت ، وئە گهر گونهههك كر داخوازا گونهه
ژيبرنى بكهت ، وئە گهر كهريين وى قه بوون يى بينفرهه
بت ، وئە گهر حوكمهك كر يى ب عه دالهت بت .

• ژ مفایین خواندنی نه زمان ره هوان دبت ، وعه قل
زیده دبت ، ودل صافی دبت ، وخه م رادبت ، ومفا
ژ سه ربوړان دئیته وهر گرتن ، وقه نجی ب دهست فه
دئین .

• خوارنا دلی د ئیخلاص وتوبه کرنی دایه ، ههر وهسا
خو هیلانا ب هیقی یا خودی فه ، وحه ز کرنا تشتی ل نک
وی هه ی ، وترسا ژ عه زابا وی ، وقیانا خودی .

• (یا ذا الجلال والإکرام) ههر بیژه ، ویی به رده وام
به ل سهر (یا حی یا قیوم برحمتک أستغیث) دا که یفی
وخوشی بی ورحه تی بی ببینی .

• نه گهر ئیکی نه خوشی گه هانده ته بیرا خو
ل قه دهری بینه فه ، وقه نجی یا لیبورینی ، وخیرا نهرم
وحه لیمی بی ، وقه دری صه برکیشانی ، وههر وهسا بیرا
خو ل هندی بینه کوئه ویی زالمه وتوی مه زلوومی ، لهو
تو ژ وی به خته وهرتری .

• قه دهر دی جهی خو گرت ، ونه جهل نائیته
زفراندن ، ورزق بی ده سنیشان کریه ، قیجا خه مگینی

بؤچى يه ؟ و نساخى و فقهيرى و موصيه تى خيرا خو هه يه
قيجا كه سهر بؤچى يه ؟

● د دنيايى دا به حه شتهك هه يه هه چى بى نه چتى ئەو
ناچته به حه شتا ئاخره تى ، ئەو ژى زكرى خودى
وطاعت و قيان و صبر و هه داره اتنا ب وى يه .

● ﴿رضي الله عنهم - خودى ژ وان رازى بوو﴾
چونكى وان ئەمرى وى ب جه ئينا ، و خو ژ نه هيا وى دا
پاش ، ﴿ورضوا عنه - وئهو ژ وى رازى بوون﴾ چونكى
يا وان هيفى دكر وى دا بى ، و تشتى ئەو ژى دترسان وى
ئەو ژى ئيمن كرن .

● چاوا دى ب خه م كه فت ئەوى خودايه كى و هسا
هه بت ته قديرى بكهت و گونه هى ژى بهت ، و خودانى
ستاره بكهت ، و رزقى بدهت ، و ببينت و گوه لى بيت ،
وهه مى كار د دهستى وى دابن ؟

● رهحم يا به رفره هه ، و دهر گهه بى فه كرى يه ،
وعه فيكرن يا دا بى يه ، و دانا وى دئيت و دچت ، و توبه
دئيه و هر گرتن ، و لىبؤرينا وى يا مه زنه .

• ب خدم نه كهفه چونكي تشتي خودي نقيسي يي
پيكهاتي ، وقهدهر ههر دي ئيت ، وقهلهم يين هشك
بووين ، وبدرپهريين هاتينه پيچان ، وخير دي گههت ،
وگونهه دي ئينه ژيپرن .

• كاري باش بكه ، وهيفي يي كورت بكه ، و
لهيفي يانهجلي به ، ورؤژا خو بيورينه ، وكاري خو
بكه ، وزهمانى خو بنياسه ، ونهزمانى خو پاريزه .

• چو تشت ژ كتيبي ب مفاتر نينه ، وچو وه عز
ژ قهبرى دمهزنتر نينن ، وچو تشت وهكى گونهه ي
مروفي بيهن تنگ ناكهت ، وچو تشت ژ زوهدي
شهريفتر نينه ، وچو زهنگيني وهكى قهناعهتي نينه .

• هندي مجدي وزيرهكى وهممه تا ته هه ي ديروكا ته
دي ئيته نقيسين ، ومجد ب ههروه نائيه دان ، بهلكي
نهو ب كاري وقوربانيدانى دئيه ستاندن .

• مهسهلى سق كه دي سقك بت ، وخه ما خو
بكه خه ما ئاخره تي ب تني ، وخو بو ژفانا خودي به رهه ف
بكه ، وتشتي زيده ژ هه مي تشتان بهيله .

• كارى زيده ژ تشتئين دورست ئيزعاجه ، وهكى
ئاخفتنا زيده و خوارن و نقستن و تيكهلى و كهنى يا زيده ،
ئهون ئه گهرين خه مان .

• ﴿ لَكَيْلًا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ ﴾ فيجا دا دليّن ههوه
ژ خهم و كهسه ران نه حه ليين ، ودا هوين ب گرى
و كوڤنانان خو نه كوژن ، ودا قههر و نالين ههوه تى
نه بدن .

• ﴿ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ خودى
تيرا ههوه هديه ئهو دى ههوه سه رراست كهت
و چاڤديرى بى ل ههوه كهت ، وههوه پاريزت ، فيجا هوين
ناترسن .

• ﴿ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا ﴾ خودى د گهل
ته قوادارانه وان ژ دوژمنان دپاريزت ، و ژ به لايان
رزگار دكهت ، و ژ ئيشان ساخه لم دكهت ، و وان
ژ نه خوڤشى و تهنكافى يان دپاريزت .

• ﴿ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا ﴾ ب خهم نه كه قه هندى
خودى يه د گهل مهيه ئهو مه ديينت ، گوهل ئاخفتنا مه

دبت ، و مه ب سهر دوژمنى مه دئىخت ، نهو وى تشتى
مه ب خهم دئىخت بو مه ب ساناهى دكهت ، و تشتى مه
كوّاندار دكهت نهو وى لاددهت .

• ﴿ اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴾ نهري ما مه سنگى ته
بهرفره و تهنا و رحهت و كهيفخوش و دلشاد و ئاقا
نه كرى يه !؟

• ﴿ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴾ تو ژ پيلانين
وان يى بيهن تهنگ نه به ، نه م تيرا ته ههينه پلانين وان
پويچ بكهين ، و خرابى يا وان ژ ته دوير بكهين ،
ونه خوشى يا وان ژ ته لادهين .

• ﴿ وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزِنُوا ﴾ هوين لاواز نه بن و
ب خهم نه كهفن ويين بلندتر هوين ، باوهرى و شريعتهى
ههوه بلندتره ، ريباز و مه نهه جى ههوه بلندتره ، و ره وشت
وره فتارى ههوه بلندتره .

• ﴿ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ﴾ هندی خودايى ههويه
گونه ژيرنا وى يا بهرفره هه ، ل گونه هكارى دبورت ،
وتوبى وهر دگرت ، شكهستنى فه دگرت ، و ته حسيني ژى

دبته ، خهله تي بي ستاره دكته ، وتوبا توبه داري
وهردگرت .

• ﴿ وَلَا تَيْسُؤْا مِنْ رَوْحِ اللّٰهِ ﴾ ژ ره حما خودي بي
هيشي نه بن ، بهر فره هي يا وي يا نيزي كه ، وره حما وي
يا ب لهزه ، و ب ساناهي كرنا وي ب جه دئي ت ،
و كه ره ما وي يا بهر فره هه ، وقه نجي يا وي يا گشتي يه .

• ﴿ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴾ نهو ژ هه مي دلوفانان
دلوفانتره ، سلامه تي وشفايي ددهت ، وهلبژارتني
دكته ، ومروفي دپاريزت ، وستاره دكته ، وگونه هي
ژي دبته ، و نارامي بي ددهت ، و كه ره مي دكته .

• ﴿ فَاِنَّ خَيْرَ حَافِظًا ﴾ خودي باشترين پاريزفانه ،
بي نه تاماده دپاريزت ، وي غه ريب دزفرينت ، بي ري
به رزه دئي بنته سه ر ري ، وي موبته لا ساخه لم دكته ،
وي نساخ ساخ دكته ، وته نگافي بي لاددهت .

• ﴿ وَعَلَى اللّٰهِ فُتُوْا ﴾ خو بهيلنه ب هيشي يا
خودي فه ، و كاري هله سيره وي ، و گازنده يا حالي

خوّ بوّ وى بکهن ، ب دانا وى رازى ببن ، و
ب چاقدیری یا وى پشت راست بن .

● ﴿ فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاتِي بِالْفَتْحِ ﴾ بهلکی خودی
فه کرنی بدهت و کلیلان فه کت ، و ته‌نگافی بین گران
لاددهت ، وشه‌فین دریژ بیته ، ودلی فرهه بکهت
و حالى خوّش بکهت .

● ﴿ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللّٰهُ يَحْدُثْ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ﴾ تو
نزانى بهلکی خودی پشتی هنگی کاره‌کی ب جه بینت ،
قیجا خهم بچت ، و کوّفان نه‌مینت ، وقه‌هر ببرییت ، و کار
ب ساناهی لی بیت ، ودویری نیزیک بکهت .

● ﴿ كَلْ يَوْمٍ هُوَ فِى شَأْنٍ ﴾ ههر روژه‌کی ئه‌و
د کاره‌کی دایه : ته‌نگافی‌یه‌کی لاددهت ، و گونه‌هه‌کی
ژی دبته ، ورزقه‌کی ددهت ، ونه‌خوّشه‌کی ساخ
دکهت ، و سلامه‌تی‌یه‌کی ددهته موبته‌لایه‌کی ، وئیکسیره‌کی
به‌ر ددهت ، وشکه‌ستی‌یه‌کی فه‌دگرت .

● ﴿ فَاِنْ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ﴾ د گهل ته‌نگافی‌یه‌ی
به‌رفره‌هی هه‌یه ، د گهل فه‌قیری‌یه‌ی ده‌وله‌مه‌ندی ، و پشتی

نساخی بی سلامه تی ، وپشتی خه می دلخووشی ، وپشتی
تهنگافی بی به رفره هی ، وپشتی گرتنی بهردان ، وپشتی
برسی تیری .

● ﴿ سیجعل الله بعد عسر يسرا ﴾ پستی تهنگافی بی
خودی به رفره هی بی دی دوت ، قهیدی دی فه کت ،
ووهریسی دی برت ، ودهرگه هی دی فه کت ، وبارانی
دی دوت ، ومرؤفی نه حازر دی گه هینت ، وحالی دی
چی کت .

● ﴿ فصبر جميل ﴾ صه بر یا جوانه ، فیجا حال دی
ئیته گوهارتن ، ونه فس دی ته نا بت ، وسنگ دی فره
بت ، وکار دی ب ساناهی که فت ، وگری دی فه بت ،
وگرفتاری نامینت .

● ﴿ وتوكل على الحي الذي لا يموت ﴾ تو خو
بهیله ب هیقی یا وی خودایی زیندی بی نه مرت فه ، دا
ئه و حالی ته چاک بکه ت ، ودلی ته فره بکه ت ،
ومالی ته پیاریزت ، وچاقدیری بی ل عیالی ته بکه ت ،

وقه‌دری دویماهی یا ته بگرت ، وهیقایین ته ب جه بینت .

● ﴿حسبنا الله ونعم الوكيل﴾ خودی تیرا مه هه‌یه نه‌و ته‌نگافی‌یی ژ سهر مه راکهت ، و‌گونه‌هین مه ژی بیهت ، ودلین مه چاک بکته ، وعه‌یین مه نه‌هیلت .

● ﴿إنا فتحنا لك فتحا مبينا﴾ مه تو هلبژارتی وهی‌دایهت دا ته ، وتو پاراستی وشیان دا ته ، وتو ب سهرئ‌یخستی وقه‌دری ته گرت ، و ژ هدر جه‌رباننده‌کا جوان مه تو جه‌ربانندی .

● ﴿والله يعصمك من الناس﴾ خودی یه ته ژ مروّقان دپاریزت فیجا چو دوژمن ناگه‌هنه ته ، ودهستی چو زوژرداران ناگه‌هته ته ، وچو مروّقین دلره‌ش نه‌شینه ته ، وچو دل ب کین ب سهر ته ناکه‌فن ، وتو کوته‌ککار ب سهر ته دا ناگرن .

● ﴿وكان فضل الله عليك عظيما﴾ وقه‌نجی یا خودی ل سهر ته یا مه‌زن بوویه ، وی تو ئافراندی ورزق دا ته ، وی تو فیرکری وتو تیگه‌هانندی ، هیدایهت دا ته وتو

سه‌راست کری ، به‌ری ته دا ریکی وتو توّره دای ، تو
ب سهر ئیخستی وپاراستی ، پشته‌فانی یا ته کر وچا‌فدیری
ل ته کر .

● ﴿ وما بكم من نعمة فمن الله ﴾ ههر نعمته‌کا
ل نک هه‌وه هه‌بت ئه‌و ژ خودی یه ، ئه‌وه نافراندن کری
ورزق دای ، گوّه وچا‌ف وهیدا‌یه‌ت وسلامه‌تی ، وئاف
وبا ، خواری وده‌رمان ، وئانه‌هی وجلک .. ئه‌و هه‌می وی
بین داین .

● ئه‌گه‌ر ته داخوازه‌ک کر تو ژ خودی بکه ، ئه‌و تیرا
ته هه‌یه تو هاریکاری وراستی و‌دورستی و‌ره‌حم
وبه‌رفره‌هی وپشته‌فانی وسه‌رکه‌فتنی ببینی .

● مه‌ خوّی هیلی‌یه ب هیقی یا خودی فه ، ومه
باوهری ب دینی وی ئینایه و‌دویکه‌فتنا پیغه‌مبه‌ری وی
کری‌یه ، وگوّه دایه گوّتا وی ، و ب گازی یا وی ئه‌م
کوّم بووینه ، فیجا ب خه‌م نه‌که‌فه خودی یی د گه‌ل مه .

● و‌خودی دی وی ب سهر ئیخت یی وی ب سهر
بیخت ، فیجا ئه‌و بهایی وی دی بلند که‌ت ، و‌کاری وی

ب ريفه بهت ، ودوزمّنی وی شه‌رمزار کهت ،
وهه‌فرکی وی شکینت ، ونه‌یاری وی روی رهش
کهت .

• (لا حول ولا قوة إلا بالله) چو قیان وشیان
وپشته‌فانی وسه‌رکه‌فتن وبه‌رفره‌هی وهاریکاری وهیز نینه
ئه‌گه‌ر ب خودایی مه‌زن نه‌بت .

• ﴿ اَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ﴾ ما مه دو چاف نه‌داینه
وی نه‌و پی به‌ری خوّ بده‌ته کتیا گه‌ردوونی ، وده‌فته‌را
جوانی‌یی پی بخوینت ، وخوشی‌یی پی ب دیمه‌نین
خوشکۆکی‌یی ببه‌ت ، وپی ل مه‌ره‌جانا ژینی بنیرت ؟

• ﴿ ولسانا وشفّین ﴾ وما مه نه‌زمانه‌ک ودو لیف
نه‌داینی نه‌و ره‌هوان پی باخفت ، گۆتنه‌کا جوان بیژت ، و
ب په‌یفتین کارتیکه‌ر ده‌ربرینی ژ وی تشتی د دلی وی
دا بکه‌ت .

• ﴿ لئن شکرتم لأزیدنکم ﴾ ئه‌گه‌ر هوین شوکری
بکه‌ن ئه‌ز دی قه‌نجی‌یی ل هه‌وه زیده‌که‌م ، فیجا علمی
هه‌وه دی مه‌زن بت ، وتیگه‌هشتنا هه‌وه دی زیده‌بت ،

وبه ره كه تى دى ئيخته رزقى هه وه ، ودى هه وه
ب سهر ئيخت ، وخيرا هه وه زيده كهت .

• ﴿ وَأَسْبَغْ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً ﴾ وئاشكه را
وقه شارتي گشتى و تاييدت د دين و دنيايي دا د مال و عه يال
وشيان و بهر هره وئه ندامين له شي ورحى دا وى قه نجى بين
خۆ ب سهر هه وه دا گرتينه .

• ﴿ وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ﴾ ئەز دى خۆ هيلمه
ب هيفى يا خودى فه ، گازنده يا خۆ دى بو وى بلند
كه م ، حالى خۆ دى ل بهر وى دام ، هزره كا باش ئەز
دى ژ وى كه م ، ودى خۆ هيلمه ب هيفى يا وى فه ،
ب حوكمى وى دى رازى بم ، و ب دانا وى دى خۆ
پشت راست كه م .

• ﴿ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ ﴾ خودى دلؤفانايى
ب بهنى بين خۆ دبته ، رزقى دده ته وان ئە گهر ئەو
هه ژار بوون ، بارانى دده ته وان دى ل وان دبته
هشكاتى ، و گوھين وان ژى دبته ئە گهر ئەو داخوازا
گونه ه ژيبرنى بكن ، شفايى دده ته وان ده مى ئەو نه خوش

دین ، و سلامه تی بی دده ته وان نه گهر به لایهك ب سهر وان
دا هات .

● ﴿ لا تقنطوا من رحمة الله ﴾ ژ ره حما خودی بی
هیقی نه بن ، نه و دهر گه هی خو ناگرت ، و په رده ی
به رناده ت ، خزینه بین وی خلاس نابن ، وقه نجی یا وی
ب دویمای نائیت ، ووه رسی وی ناقه تییت .

● ﴿ أليس الله بكاف عبده ﴾ ما خودی تیرا به نی بی
خو نینه خه ما وی قهره قینت ، ووی ژ دوژمنی پپاریزت ،
ونه هیلت که س نه خوشی بی بگه هینتی ؟

● ﴿ فابتغوا عند الله الرزق ﴾ هوین رزقی ژ وی
بخوازان چونکی خزینه بین وینه ، و خیر د دهستی وی دایه
، بی مهرد نه وه دهر گه هی خیری قهد که ت وی زانایه .

● ﴿ ومن يؤمن بالله يهد قلبه ﴾ هه چی بی باوه ری بی
ب خودی بینت نه و دی ته نگافی بی ژ سهر راکه ت ،
وگونه ها وی ژی به ت و که ربا وی ناهیلت ، وریکا وی
روه ن که ت ، وگافین وی موکم که ت .

• ﴿ اذکروا نعمت اللہ علیکم ﴾ هوین قهنجی یا

خودی بیننه بپرا خو ، هوین دمری بوون وی هوین زیندی
کرن ، وهوین دری بهرزهبوون وی هوین ئینانه سهر
ری ، وهوین د فهقیر بوون وی هوین زهنگین کرن ،
وهوین دنهزان بوون وی هویت فیرکرن ، وهوین دبن
دهست بوون وی هوین ب سهرئیکستن .

• چهند جاران ته خوازا ژی کری یه ووی دایه ته ؟

چهند جاران ته بسیار ژی کری یه وئهو د بهرسقا ته
هاتی یه ؟ وچهند جاران تو هلنگفتی ووی تو فه گرتی ؟
چهند جاران ل بهر ته ناسی بوویه ووی ل سهر ته
ب ساناهی ئیکستی یه ؟ چهند جاران ته دوعا ژی کری یه
ووی دوعا یا ته قه بویل کری یه ؟

• صلوات وسه لام ل سهر پیغه مبهری معصوموم

خه مان فه دره قینت ، وکه سهران لاددهت ، ودلی ب کول
دهرمان دکهت ، وزانینان ل بهر مروّقی فه دکهت ،
ووی بارا بو هاتی یه لیکفه کرن دگه هیتی .

● ﴿ ادعوني أستجب لكم ﴾ دوعايی ژ من بکه‌ن ئەز دى د به‌رسفا هه‌وه ئيم ، ده‌ستين خوۆ ب نك خودى فه بلند بکه‌ن ، هه‌وجهيين خوۆ بگه‌هيننه وى ، مرادا خوۆ ژ وى بخوازن ، داخووازا رزقى خوۆ ژ وى بکه‌ن ، گازنده‌يا حالى خوۆ بو وى بکه‌ن .

● ﴿ امن يجيب المضطر إذا دعاه ﴾ يان ئەو كيه يى د به‌رسفا مروّقى ته‌نگاف دچت ده‌مى دوعايی ژى دكه‌ت ، ته‌نگافى يا وى رادكه‌ت ، ووى تشتى دبه‌ت يى ئەو وه‌ستاندى ، وهىقى يا وى دده‌تى ، وئارمانجا وى ب جه‌ دئينت ؟

● ئەوين ژ ئەخلاقى فه‌دغه‌قير لى نه‌گه‌ ده‌مى ئەزمانى خوۆ د ده‌ر حه‌قا ته‌ دا به‌رده‌ت ، وئه‌گه‌ر وان گۆتته‌ كا سه‌قه‌ت گۆته‌ ته‌ يان تو ئيشاندى تو وى ب چو فه‌ نه‌ گه‌ر ، وبه‌ده‌لغه‌ كرن ل نك خودى يه .

● ئەگه‌ر كاپتنى گه‌مى يى ترسيا دى گازى كه‌ت : يا خودى ! ئەگه‌ر ريبه‌ر به‌رزه بوو هه‌وار كه‌ت : يا خودى ! ئەگه‌ر گرتى ب خه‌م كه‌فت دى بيژت : يا

خودى ! نساخ ئە گەر بين تەنگ بوو دى بيژت : يا
خودى !

● ﴿ اللہ الصمد ﴾ خودى يە يى ھەمى چىكرى
ھەوجەبى وى دبن وئەو ھەوجەى كەسى نابت ، ھەمى
چىكرىيان پىتقى ب وى ھەيە ، ومرؤف ھەمى ب گەلەك
زمانان دو عايا گەلەك ھەوجەبىيان ژ وى دكەن .

● ﴿ ذلک بأن اللہ مولى الذین آمنوا ﴾ خودى
سەركارى خودان باو ھەرانە ، رىكى ل بەر وان روھن
دكەت ، ھەيجەتى بۆ وان ئاشكەرا دكەت ، رىكا
ھىدايەتى بۆ وان ديار دكەت ، وان ژ سەرداچوونى
ونەزانینى دپاریزت .

● د گەل ژنكان دنەرم بن ، و د گەل دلان د نازك
بن ، و د گەل مرؤفان ددلؤفان بن ، ھەيدى ھەيدى د گەل
ھەست وشعووران ، وقەنجىبى د گەل خەلكى بكەت ،
و د گەل وان دباش بن .. گەلى مرؤفان .

● كەربى داکە ، وچاقى خوژ تەحسىنى بگەرە ، و
ل خەلەتىبى ببۆرە ، وگەھاندنا نەخۆشىبى ب چو قە

نه گره ، وعه بیان فه شیره ، دی ژ هه می مروّقان خوشتفتیر
بی ل نک مروّقان .

● دهر گه هه کی فه کری ، ومه زه له کا با بچته تیقه ،
ودله کی رحهت ، د گهل ته قوایی وچاکی بی ته هه بت ،
ئهو تو ب سه رکهفتی .

● ژیارا زیده بت موژیلاهی یه ، وتشتی ژ هه وجهی
زیده باری گرانه ، ودلیپاکی یا د گهل کیمی بی ژ ئیسرافی
چیتره .

● گریکا پیلانی د گهل خو هل نه گره ، وهزر نه که
خهلکی ل بهر ته فه نایه ، و ب ته فه د موژیلن ، ههر ئیک
ب خو فه بی موژیله .

● ﴿ فسیکفیکهم الله ﴾ خودی تیرا ته هه یه پیلانا
وان ژ ته دویر بکهت ، وفیلا وان پویچ بکهت ،
وله شکهری وان شه رمزار بکهت ، ودژواری یا وان
نه هیلت ، وهیزا وان بهت ، وکۆما وان بژاله بکهت .

● ﴿ فأنزل السکینه علیهم ﴾ خودی رحهتی ب سهر
وان دا ئینا خواری ، دهردی وان دهرمان کر ، وگهرمی یا

سنگی وان سار کر، ووژدانا وان تهنا کر ودلی وان پاقر
کر .

• (الكلمة الطيبة صدقة - په یفا باش خیره) چونکی
نهو نهفسی فه دکهت ، ودلی خووش دکهت ، وبرینی ددهته
ئیک ، وکهربی دبهت ، وناشتی بی رادگه هینت .

• (تبسمک فی وجهه اخیک صدقة - گرنژینا ته
د روی بی برای ته دا خیره) چونکی روی ناف و نیشانین
کتیبینه ، ونه و قودیکا دلی یه ، وقاصدی وژدانی یه ،
وده سپیکا فاللا باشه .

• ﴿ اذفع بالتي هي احسن ﴾ توب یا باشتر
خرابی بی پاده ، ب هیلانا تؤلغه کرنی ، و ب گوتنا نازک ،
وسه رده ری یا نه رم ، و ژبیر کرنا خرابی بی .

• ﴿ ما أنزلنا عليك القرآن لتشقى ﴾ مه قورئان بو ته
نه هنارتی یه دا تو پی بهخت رهش بی ، بهلکی دا رحا ته
پی خووش بیت ، ودلی ته پی ب که یف بکه فت ، ونه فسا
ته پی رحهت بیت ، وتو پی بچی به حه شتا ئیفله حی
وفرده وسا دلشادی بی .

• ﴿وما جعل عليكم في الدين من حرج﴾ وى چو
تهنگاڤى د دىنى دا نه‌دانايه سهر هه‌وه ، بهلكى نه‌وى
ب ساناهى يه ، وىي دویره ژ زه‌جه‌تى ونه‌خوشى يى ، وىي
ساخلمه ژ وه‌ستيانى .

• ﴿ويضع عنهم إصرهم والأغلال التي كانت
عليهم﴾ وئه‌وى وى باري گرانى ل سهر ملين وان دى
دانت ، فيجا نه‌وى دلخوش بن پشتى به‌خت ره‌شى يى ،
ودى رحه‌ت بن پشتى وه‌ستيانى ، ودى ته‌نا بن پشتى
ترسى ، ودى كه‌يفخوش بن پشتى خه‌مگينى يى .

• ﴿رب اشرح لي صدري . ويسر لي أمري﴾
گوت : يا ره‌بى سنگى من به‌رفره‌ه بكه ، وكارى من
بو من ب ساناهى بيخه ، دا نه‌ز رو‌ناهى يى ل به‌راهى يا
خو بينم ، و ب دلى خو ب هيدايله‌تى بحه‌سييم ،
ووهريسى ب ده‌ستى خو بگرم ، و ژينا خو دا
ب سهر كه‌قم ، وپشتى نه‌ز دمرم ژى .

• ﴿ونيسرك لليسرى﴾ ده‌مى كارين ته‌دا ئهم
دى به‌رى ته‌دهينه تشتى ب ساناهى ، فيجا تو ب فيان

دى په‌رستتا خودى كه‌ى ، و ب حه‌ژيكرن دى
گوه‌دارى يا وى كه‌ى ، و ب راستگويى دى خوږ د ريكا
وى دا وه‌ستينى ، له‌و نه‌خوشى د ريكا وى دا دى بته
خوشى ، و ته‌عليشك دى بته هنگفين .

• ﴿ لا يكلف الله نفسا إلا وسعها ﴾ خودى باره‌كى
زيده‌ى شيانا نه‌فسى لى ناكه‌ت ، به‌لكى هه‌ر ئيكي
ل دويڤ شيان و به‌ره وهيزا وى ته‌كليڤى لى دكه‌ت .

• ﴿ ربنا لا تؤاخذنا إن نسينا ﴾ يا ره‌بى نه‌گه‌ر
جاره‌كى مه‌ ژبيركر تول مه‌ نه‌گه‌ر ، چونكى هنده‌ك
جاران نه‌م خوږ ژبيرقه دكه‌ين ، وهزرا مه‌ بژاله دبت ،
و نه‌م حيه‌تى دبين ، فيجا تول مه‌ بيوره .

• ﴿ أو أخطأنا ﴾ و نه‌گه‌ر جاره‌كى نه‌م خه‌له‌ت
بووين ژى تول مه‌ نه‌گه‌ر ، چونكى نه‌م ژگونه‌ه‌ى
د مه‌عصوم نينين ، به‌لى نه‌م دلى خوږ دبه‌ينه قه‌نجى يا ته
وچاقى مه‌ يى ل ره‌حما ته .

• ﴿ ربنا ولا تحمل علينا إصرا ﴾ يا ره‌بى تو باره‌كى
گران ل مه‌ نه‌كه‌ى نه‌م هنده‌ك به‌نى بين لاوازين ، وهنده‌ك

مروّقیّن هه ژارین ، وتویی ته ئەم فیّر کرین چاوا دوعایـی
ژ ته بکهین ، قیجا تو د بهرسقا مه وهره وه کی مه دوعا
ژ ته کری .

● ﴿ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ﴾ یا ره بی ونه و
تشتی زیده ی هیژا مه بت تو نه دانه سهر ملین مه ، ئە گهر
نه ئەم دی بیژار بین ، دلین مه ونه فسین مه دی وهستیین ،
تو کاری مه بو مه ب ساناهی بیخه وه کی ته ب ساناهی
ئیخستی ، و ل سهر مه سقک بکه وه کی ته کری .

● ﴿ وَاَعْفُ عَنَّا ﴾ وتو مه عهفی بکه ، ئەمین
خودانین خه له تی بی ، و خرابی ژ مه پهیدا بت ، و کیماسی
و ته خسیری ژ مه یه ، وتو خودایی مهرد و دلوفانی .

● ﴿ وَاغْفِرْ لَنَا ﴾ وتو گونه هین مه ژ ی بیه ، ژ ته
پیشه تر کەس نینه گونه هان ژ ی بیهت ، و ژ ته پیشه تر کەس
نینه عه بیان قه شیرت ، و ژ ته پیشه تر کەس نینه ل خودانی
ته خسیری بی ببورت ، و ژ ته پیشه تر کەس نینه
قه نجی بی ل خرابکاری بکهت .

● ﴿ وارحمننا ﴾ وتو ره چي ب مه بيه ، ب ره حما ته
ئه م دی دلشاد بين ، و ب دلؤفانی یا ته هیقی بین مه دی
ژین ، و ب ره حما ته کارین مه دئینه قه بویلکرن ، و
ب ره حما ته حالی مه چی دبت .

● (بعثت بالحنيفية السمحة - ئەز ب دینی ته و حیدی
یی ب ساناهی هاتیمه هنارتن) فیجافی دینی چو زه همت
وو هستیان و شدانندن تیدا نینه ، بهلکی ئه وی ب ساناهی یه
ل دو یف خورستی یا مرؤفی یه و ئابؤر تیدا هه یه .

● (إياکم والغلو - هشیاری شدانندا د دینی دا بن)
ل دو یف سوننه تی هه رن ، پیگیری یی پی بکه ن و بیدعه یان
نه کهن ، ب ساناهی بیخن و ب زه همت نه ئیخن ،
د نافنجی بن و دتوندکار نه بن ، و چویی لی زیده
نه کهن .

● (أمّی أمة مرحومة - ئومه تا من رحم یا پی هاتی یه
برن) خودایی وی خودانی وی یه ، و پیغه مبهری وی
سهروهری پیغه مبهرانه ، و دینی وی باشتیرینی دینانه ،

وئەو چیتربینی ئوممەتانه ، وشریعتی وی جوانترینی
شریعتانه .

• (ذاق طعم الإيمان من رضي بالله ربا ، وبالإسلام
دينا ، وبمحمد رسولا - وی تام کره باوهری یی
ب خودی رازی ببت خودا ، و ب ئیسلامی دین ،
و ب موحه ممه دی پیغه مبه ر) .

• هشیاری خو نهرازی کرنی به چونکی ئەو دەرگه هی
خه م وکۆفانانه ، دلی بژاله دکهت ، و حالی تیک ددهت
ونه خوۆش دکهت ، و عه مری به رزه دکهت .

• رازیبوون رحه تی و ته نایی و خوۆشی و پشت راستی
و که یف خوۆشی یی دگه هینته دلی .

• رازیبوون دلی ژ ده غه ل و حيله بازی و که رب و نه قیان
وینته نگی و شراتی یی پاقر دکهت .

• هه چی یی ژ خودی رازی ببت ئەو دلی وی دی
تژی رۆناهی و باوهری و قیان و قه ناعهت و رازیبوون کهت ،
دی وی ده وله مند و ته نا کهت ، و دی بهری وی ده ته
تۆبی .

● ئەى فەقىر ! صەبرەكا جوان بکيشه ، تو ژ خەما
مالى وخولامىنىيا سامانى ، ووهستيانا کۆمکرنى ،
وزيرەفانىيا ماليهتەى يى ب سلامهتەى ، ورۆژا قيامهتەى ژى
حسيبا ته ل نك خودى يا دريژ نابت .

● ئەى ئەو كەسى صەبر نەماى ! مزگىنىيا
ب بەحهشتى سەرا صەبرا ته ل ته بت ، وتو بزانه پيش
صەبرا ته فە دلەى ته دى تژى رۆناهى بوويه ، وتو ژ ديتنا
تشتين بۆ ته نەخۆش يى هاتەيه پاراستن .

● ئەى نەخۆش ! ئيشا ته ئەگەر خودى حەز بکەت
بۆ ته پاقژىيه ، گونەهين ته دى پى وەريين ، ودى ژى
پاقژى بى ، وئيشى خۆمەزنکرنا ته نەهیلایه ودلەى ته
جەلاکرىيه .

● بۆچى تو هزرا تشتى نەهەى دکەى وشوکرى سەرا
تشتى هەى ناکەى ؟ وتو نەمەتا حازر ژ بىر دکەى
وخەمى سەرا نەمەتا نەحازر دخۆى ، تو حەسویدیيى
ب خەلکى دبهى وتو ژ وى يال نك ته هەى بى ئاگهه
دبى .

● (کن فی الدنيا كأنك غریب - د دنیایی دا بی وهسا
به ههر وه کی تو مروّقه کی غه ریب) پرته کانا نی ،
وقورچه کانا ئافی ، وکراسه ک ، وهنده ک شهف ورؤژین کیم
وده سنیشانگری .. پاشی جیهان ب دویماهی دئیت ،
وقه شارتنه مروّقی ژ ههمی یان دهوله مهنده تر ویی ژ ههمی یان
هه ژارتر د قه بری دا وه کی ئیکه .

● مهلك ب رهخ خولامی فه دئیته فه شارتن ،
وسه روک ب رهخ هره سی فه ، وشاعری ناقدار ب رهخ
فه قیری کهس نه نیاس فه ، وزه نگیب ب رهخ هه ژاری فه ،
به لی د نیقا قه بری دا کریار دژیک جودانه ، وده ره جه
وه کی ئیک نین .

● نه گهر روژه کا نوی گه هشته ته بیژی : ب خیر
بیت میفانه کی ب قه در ، پاشی ب کرنا فه رزه کی ، و
ب جهئینانا واجبه کی ، وتوبه یه کا نوی پیشوازی بی لی
بکه ، وتو وی ب گونه ه وخه مان شیلی نه که ، چونکی
نه گهر نه و چوو نازفته فه .

● نه گهر ته بيرا خوّل ده مي بوړي ئيناڤه تو ديروكا
خو يا گهش ل بيرا خو بينه ڤه دا كه يفا ته بيت ، و نه گهر
ته روژا خوّل بيرا خو ئيناڤه تو وي كاري ل بيرا خو
بينه ڤه يي ته ب جهنناي دا دلي ته خو ش بيت ، و نه گهر
ته بيرا خوّل سوباهي ئيناڤه بيرا خوّل خهون وه يقى بين
خو بين جوان بينه ڤه دا گه شين بي .

● ژيى دريژ سامانه كه ژ سه ربوران ، وكومكهره كه
بو زانينان ، وكومگه هه بو پيزانينان ، وه هر جاره كا
روژهك ب سه ر ته دا دبورت دهرسه كي د هونهرى ژيني
دا دده ته ته ، هندي ژيى دريژه به ره كه ته بو كه سين تي
بگهن .

● دڤيت هندهك ترس هه بت بيرا ته ل ته ناھي بي
بينته ڤه ، وبه رى ته بده ته دو عايى ، و ته ژ خه له تي بي بده ته
پاش ، و ته ل ترسه كا مه زتر هشيار بكه ت .

● وديسا دڤيت هندهك نساخي ژي هه بت بيرا ته
ل ساخله مي بي بينته ڤه ، ودارا خو مه زنكرنى ژ ره

وریشالان بینته ده‌ری ، دا دلی ته ژ خه‌وا غافلان هشیار
بیت .

● ژین یا کورته ، فیجا تو وی ب نه‌خو‌شی‌یی
کورتر لی نه‌که ، وه‌قال دکیمن تو وان
ب لۆمه‌لیکرنی ژ ده‌ست خو‌نه‌ده ، ودوژمن گه‌له‌کن
فیجا تو وان ب نه‌خلاق‌ی خو‌یی نه‌خو‌زیده‌تر لی
نه‌که .

● د‌خه‌مخوارنا ژ کاری دا تو وه‌کی میری‌یی به ، سه‌د
جاران نه‌و دکه‌فت هه‌تا ب سه‌ر داری دکه‌فت ، به‌لی
نه‌و دچت وناوه‌ستییت .

● وتو وه‌کی می‌شا هنگ‌فینی به‌شرینی‌یی دخو‌ت ،
وشرینی‌یی ددان‌ت ، ونه‌گه‌ر دادا سه‌ر طایه‌کی نه‌و وی
ناشکینت ، ونه‌گه‌ر چوو سه‌ر گوله‌کی نه‌و وی بریندار
ناکه‌ت .

● ملیاکه‌ت ناچنه‌د وی مالی فه‌یا سه‌یه‌ک لی
بت ، پا‌چاوا ته‌ناهی دی چته‌د وی دلی دا‌یی سه‌یین
شه‌هوات وشوبوهاتان تیدا ؟

● هشیاری وان دیوانان به بین ههفرکی لی هه ی ،
چونکی دین ل وان جهان ب بهایه کی ئه رزان دئیه
فرۆتن ، ومروهت دکهفته تهنگافی بی ، وبیخیر پی
ل نامویسی ددان .

● ﴿ وسابقوا - هوین لهزی بکهن ﴾ وهه وه
ژ لهزکرنی پیقهتر چو ددی نینه ، چونکی زهمان یی
دبۆرت ، ورۆژیا دجت ، وهه یف ل جهی خو
راناوهستت ، وبا رادبت ، ئیجا تورانه وهسته کاروانی
ژینی خو ل ته ناگرت .

● ﴿ وسارعوا - بکهنه غار ﴾ بهر ب بلندی یی قه
هه ره ومه جدی وهستیانا خو هه یه ، وسه رکهفتن ل سه ر
سینیکه کا زیری نائیه پیشکیشکرن ، بهلکی ئه و د گهل
رۆندک وخوین ونه نقستن ووهستیان و برس وزه حمه تی
دئیت .

● بیهنا خوها پاله ی ژ مسکی وی کهسی یی کاری
نه کهت خوشتره ، وئاخ وئوفین وی یی
زه حمه تی ب کاری قه دبهت ژ سترانین بیخیره تی

جوانترن ، ونانی ب ترسی یی کهسی برسی خوشتره
ژ پهزا یی تیر .

● نهو خه بهرین هه سوید دبیرنه مروّقین سه رکهفتی
وه کی وان توپانه یین ل ده می سه رکهفتنی دئینه هاقین دا
سه رکهفتن یی بیته راگه هانندن ، ودئهو دیعایه ته کا بی
پاره یه بو سه رکهفتنی .

● سه رکهفتن ئعترافی ب نه سه ب وناسناقان وئاستی
زانین وپاره وهر گرتنی ناکهت ، بهلکی ههر کهسه کی
هممهت ونه فسه کا بهر ل بلندی یی هه بت و سه بره کا
جوان ل نک بت ، نهو دی گه هته بلندی یی .

● خو ژ کارین ب زه ههت نه ترسینه شیر بی ترس
به رهنگاری کهری حیشتران دبت ، وگازنده یی
ژ وهستیانی نه که کهر بی نالین باری هل دگرت ، و
ژ داخوازا خو بیزار نه به سه رادهیلته فه ریسه یا خو
نه گهر خو بچته د ناف ناگری ژی دا .

● د کارین خو دا ب ره ئیا خو ب تنی نه که وپسیارا
خو ب هه قالان بکه ، چونکی ره ئیا دووان ژ ره ئیا ئیکی

ب تنی ب هیزتره ، وه کی وه ریزی چهند داڤه کا زیده تر
د گهل بت دی ب هیزتر وشدیایتر لی ئیت .

● ههچی رهخنه یال ته دئیه گرتن تو حسیب نه که
دوژمناتی ، بهلکی تو مفای بو خوژی وه ربگره بی بهری
خو بدیه مهخسه دا خودانی رهخنه بی ، چونکی تو پتری
ههوجهی ههلسهنگاندی بی ژ مه دحان .

● ههچی بی خهلکی بنیاست دی رحهت بت ،
گهلهك كه یفا وی ب مه دحکرنا وان نائیت ، و ب هاقیتنا
وان ژی تیک ناچت ، چونکی ئه زوی رازی دبت
و کهربین وان ژی زوی فه دبن ، وهه وایی نه فسی وان
ب ریقه دبهت .

● تو هزر نه که ئه گهر ئه ندامهك ژ لهشی ته یی کیم
بت ئه وی بته ئاستهنگ د ریکا ته دا بو گه هشتنا
نارمانجان ، چهند مروقین بهرکهفتی مهجد ب دهست خو
فه ئینایه وئو دکوره نه ، یان دکهرن ، یان دسهقهتن ، یان
دشهله لینه ، مهسهله مهسهلا هممهتی یه نه مهسهلا
لهشی یه .

• دوپر نينه دهمی خودی تشته کی ژ ته مهنه دکهت ، یان دهمی ئه و تشته کی ته دقیت نه ده ته ته ، یان ته نه گه هینته مراده کی ، ئه و قه نجی یهک بت وی ل ته کری ، چونکی ئه و ژ ته پتر فایدی ته دزانت .

• ئه گهر ته نگافی یهک گه هشته ته تو بزانه ئه و عه و ره کی هاقینی یه زوی دی بورت ، وتو خو نه ژ دهنگی وی ونه ژ برویسی یا وی نه ترسینه ، چونکی بهلکی وی عه وری بارانهک د گهل ههبت .

• ههر ههفتی یی جاره کی عه یالی خو دهر بیخه گه پرانه کی دا ئه و عه یالی ته پتر ب ته بده ته نیاسینی ، وژینا ته نوی بکهت ، ومهله لی ل نک ته نه هیلت .

• ئه وی ل مالا خو دلخوش نهبت ل چو جهین دی دلخوش نابت ، وتو بزانه کو باشتیرین جه نه فسا ته لی رحهت وته نابت و ژ (ته که لوفی) دوپر بیت مالا ته یه .

• زانین وره وشه نبیری یی مه جدا وی دمینت ب تایه تی بو وی یی ب کاری فیرون ودانانا کتییان رابووی ،

بهلى مه جدا شوهره تى و مه نصبي وه كى سيبه رى يه
نامينت ، ووه كى كه سكه سوږى يه چو راستى بو نينه .

• هزر نه گهر بيته هيلان دى چته د خانانا تافان دا ،
ودى خهم و كوڤانان كيشت ، فيجا تو نه هيله هزرا ته
ل دويڤ سه رى خو بچت ، بهلكى تو وى ب وى تشتى
گريده يى مفا تيدا هه بت .

• تيكه لى يا مرؤفان ، و گوه دانا ناخفتنيان وان يين بى
فايده ، و مانا دريژ ل نك وان ، هزرى بژاله دكهت ودلى
رهق دكهت ، و چو ژ هندی باشتى نينه مرؤف خو ژ وان
فهدهر بكهت و د گهل عياده تى و علمى بمينت .

• پيروزترين ريك ريك ته يه بو مزگهفتى ، و ته ناترين
ريك ريك ته يه بو مالا ته ، و ب زه حمه تترين
راوه ستيان راوه ستيانا ته يه بهرانبهر سولتانى ، و مه زنترين
سه روه رى ته نه و ده مه يى تو تيدا دچيه سوجدى .

• گوه دانا قورئانى ب دهنگه كى خوش ، و زكر
ب دله كى ناماده ، و خهر جكرن ژ مالى حلال ، و وه عظ

ب ئەزمانه كى رههوان ، ئەفه سفرين نه فسينه ويستانين
دلينه .

● ئەخلاقى جوان وسالوخه تين بلند ، ژ خشكو كى يا
ديمى وره شاتى يا چاقان و نازكى يا روى يان دجوان ترن ،
چونكى جوانى يا مه عنايى ژ جوانى يا شكلى مه زنتره .

● كرنا قه نجى يان مرؤقى ژ دويماهى يا خراب
ديار پرت ، و ديوارى عه قلى مرؤقى ژ كهفتنا هه وايى
نه فسى مه نعه دكهت ، وچه كوچين سه ربوران ژ هزار
وه عطان ب مفاترن .

● ئەگه ر ته مرؤف ب هزاران ديتن ژى بى خو
ژ د بيخىرى و موژيلاهى و يارى و به رزه بوونى دا
بوړاندى يه تو حه مدا خودى بكه سه را وى خيى يا
ل نك ته هه ، چونكى ديتنا مرؤقى موبته لا دلى كه سى
ب سه لامهت خو ش دكهت .

● ئەگه ر ته كافرهك ديت تو حه مدا خودى سه را
ئيسلامى بكه ، وئه گه ر ته مرؤقه كى بى ئەخلاق ديت تو
حه مدا خودى سه را ته قوايى بكه ، وئه گه ر ته مرؤقه كى

نهزان ديت تو همدا خودى سهرا زانينى بكه ، وئه گهر
ته مروّقه كى موبته لا ديت تو همدا خودى سهرا
سلامه تى بى بكه .

• رۆژ بۆ ته يا هاتى به چيكرن قيچا تو خو
ب رۆناهى يا وى بشۆ ، وبا بۆ ته بى هاتى به چيكرن قيچا
تو خوشى بى بى بيه ، وروپيار بۆ ته يين هاتينه چيكرن
قيچا تو تامى ژ ئاڤا وان وهريگره ، وفيقى بۆ ته بى هاتى به
دان قيچا تو خوشى بى بى خوارنا وان بيه ، وتو همدا
وى بكه بى كهره م داى .

• بى چاف نه بن هيقى يا وى ئه وه دنيا بى بينت ،
وئهوئى كهر خوزى يا وى ئه وه گوهل دهنگان بيت ،
وئهوئى گاڤ نه بن حهز دكهت ب ريشه بچت ، وى لال
ئوميدا وى ئه وه بشيت باخفت ، وتو بى دىنى وته گوھ
لى دبت ، وتو ب ريشه دچى وتو دئاخفى (قيچا
مائف نعمه ته دهيزاى شوكرى نين ؟) .

• هزر نه كه زين بۆ ئيكي تمام بوويه ، ئهوئى خانى
ههبت تورميبيل نينه ، وئهوئى ژن ههبت و كار نينه بكهت ،

وئەوئى دلى وى دچته خواري خوارن نينه ، وئەوئى خوارن هەى خوارن يا ژئ هاتي به مەنعە كرن .

● مزگهفت بازارا ئاخره تي يه ، وكتيب هه قالا
عمەرى يه ، وكار سه برئينه د قهبرى دا ، وئەخلاقي باش
تاجا نامويسى يه ، ومەرديني جوانترين كراسه .

● هشياري كتيبىن بى دینان به پيساتى يه كا وسە
د وان دا ههيه دلى پيس دكهت ، وژه هره كا وسە تيدا
ههيه نهفسى دكوژت ، وقرپژه كا وسە تيدا ههيه وژدانى
دبەت ، وتشتهك ژ وهحى يى بو ته باشتهر نينه ، ئەو
رحا ته پاقر دكهت ، ودهردى ته دەرمان دكهت .

● چو برياران نه ده ده مى كەريين ته قەدبن دا
پەشيمان نه بى ، چونكى ئەوئى كەريين وى قەدبن هاى
ژ خو نامينت ، نه هشين وى د سهرى دانه ، ونه دشيت
هزرين خو بكهت .

● خەم وى تشتى نازقرينت يى چووى ، وتەرس
پاشه روژئ باش ناکهت ، ودودلى سه ره کەفتى ناگه هينته

خودانى ، بهلكى نهفسا راست ودلى رازى نهون ههر دو
چهنگين بهخته وهرى يى .

● داخوازي ژ خهلكى نهكه نهو ريزي ل ته بگرن
حهتا تو ريزي ل وان نهگري ، وسهرا شكهسته كا
گههشتى يه ته تو لومهى وان نهكه ، بهلى لومهى خو
بكه ، ونهگهه ته فيا خهلك قهدرى ته بگرن تو قهدرى
خو بگهه .

● دقيت خودانى زنجي ب زنجا خو رازى بت دهمى
ل بيرا خو دئينهتهفه كو قهسر دى كافل بن ، وخودانى
كراسى دريى دقيت ب كراسى خو قانع بت دهمى پشت
راست دبت كو ئاقرميش دى رزت .

● ههر كهسى وان ههمى تشتان بكهت بين نهفسا وى
دخوازت دلى وى دى بژاله بت ، وكارى وى دى
بهرزه بت ، وخهها وى دى مشه بت ، چونكى چو
توخويپ بو داخوازي نهفسى نين ، نهو گهلهك فهرمانان
دكهت وگهلهك خودانى دخاينت .

• ئهى ئهوى كورى وى نهماى ! قهسرا حهمدى
بو ته د بهحهشى دا ههيه ، وئهى ئهوى بارا وى ژ دنيابى
نه گههشى بى ! بارا ته ل بهحهشى خوشى بى ل هيفى يا
تهيه .

• رزقى طهبرى د هيلينا وى دا ناگههتى ، وخورنا
شبرى د بيشهيا وى دا بو نائيه پيشكيش كرن ، ومبرى بى
خورنا وى د كونى دا نائيه دان ، بهلكى ئهوهه مى رزقى
خو دخوازن ولى د گهريين ، فيجا تو ژى وهكى وان لى
بگهريى دى وى بينى يا وان ديتى .

• ﴿يَحْسِبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ﴾ ئهوهزر دكهن ههر
گازى به كا دئيه راهيلان دژى وانه ، بهرى مرنى دمرن ،
وچاقى وان بى ل ههر موصيه ته كا ههبت ، وئهوهزرا ههر
ئاتافه كا هدى دكهن ، و ژ ههر دهنگ وخهيال و لقيه كا
ههى دترسن ، چونكى دليين وان دقالانه ، ونهفسين وان
دپهريشانن .

• ئه گهر خودى تو ئيخستى به د حاله كى دا حاله كى
دى ژ وى نهخوازه چونكى ئهوب ته زاناتره ، ئه گهر وى

تو فقیر کری نه بیژه : خوزی وی ئەز زهنگین کربام ،
ونه گەر وی تو نساخ کری نه بیژه : خوزی وی ئەز
ساخت کربام .

● بەلکی گیرۆبوونا ته ژ سەفەرەکی خیر تیدا بت ،
ونه گەهشتنا ته بو ژنکه کی بەره کەت تیدا بت ، وزفراندنا
ته ژ کاره کی مەصلحت تیدا بت ، چونکی ئەو دزانت
وتو نرانی .

● کەفر ژ داری ب هیژتره ، وئاسن و کەفری
ب هیژتره ، وئاگر ژ ئاسنی ب هیژتره ، وبا ژ ئاگری
ب هیژتره ، وباوهری ژ بای ب هیژتره .

● هەر موصیبه ته کا دگههته ته ئەو دەرسه که نایته
ژبیر کرن ، وهەر به لایه کا دگههته ته د هزرا ته دا
دئیته کۆلان ، له ورا ئەو ژ وان دهقانه بین د هزری دا
هەر دمین .

● سەرکەفتن هندهک چپکن ژ نه خوشی و تهعلاتی
وبرین وئاخ وئوخان ، وکەفتن هندهک چپکن ژ بی خەمی
وکسالنی و بیژاری و سەر شووری و سستی بی .

● ئەوی بەری وی ل ناف و دەنگین بەروەخت بت ،
و ب بەحسی قەنج و علمەکی ب مفا و کارەکی چاک
ل هەرمانی نە گەرییت ئەو زەلامەکی سادەییە و چو هەممەت
وی نینە .

● ﴿ یا بلال ، أقم الصلاة ، أرحنا بها - ئەی بیلال
قامەتی بگەرە ، مە پی رحەت بکە ﴾ چونکی نقیژ
فەییضە کە ژ رحەتی پی ، و رویارە کە ژ تەناهی پی ، و بایەکی
هۆین و خوۆشە ب سەر نەفسی دا دئییت و ئاگری ترسی
وخەمی قەدمرینت .

● ئە گەر تو بی ئەمەری یا خودی نە کە ی ،
و زۆرداری پی ل کەسی نە کە ی ، چاف روھن بنقە ،
و خوزی پی تە تالعی تە بلند بوو و کاری تە باش بوو ، و تە
چو دوژمن نین .

● خوزی پی وی پی ب شەف بنقت و خەلک دو عایان
بۆ بکەن ، و هیلاک بۆ وی بت پی بنقت و خەلک نفرینا
لی بکەن ، و مزگینی بۆ وی بت پی دل حەز ژئی دکەن ،
و خوسارەتی بۆ وی بت پی ئە زمان لە عەنەتان لی دکەن .

● نه گهر تو دادى بى ل مه حكه ما دنيايى نه بينى باده كا
خو بلند بكه مه حكه ما ئاخره تى ، ل وپرى شاهد
مليا كه تن ، وده عوا يا پاراستى به ، وقازى (احكم
الحاكمين) ه .

● ﴿ فاذكروني اذكركم - هوين من ل بيرا خو بينن
نهز دى هه وه ل بيرا خو ئينم ﴾ نه گهر زكرى چو فايده
نه بن ژ فى پيښه تر نهو بهسه ، و نه گهر وى چو مفا نه بن
ژبلى هدى كو خودايى ته ته ل بيرا خو بينته څه نهو مفا
تيرا ته هه يه ، فيجا نهو چ خوش بلندی ومه زنى ونيزيكي
وشه ره فه .

● مزگينى بو ته بت .. ده سنځيژ نيڅا باوه رى بى به ،
نهو گونه هان ژى دبهت و خرابى يا دشوت ، ودلى ته
پاقر دکهت دال بهر انبه ر شاهى شاهان راوه ستى .

● خوزى بين ته .. نځيژ گونه هين به رى خو ژى
دبهت ، ويين ل به را خو ناهيلت ، وتشتى پشتى خو چاك
دكهت ، وئى خسپرى يا خودانى خو څه دکهت ، و نه وه
بيناهى يا چاقان .

• ئەو زەلامى دخوازت ھەردەم ريزگرتنا خەلكى ب دەست خوۆ قە بينت وچو جاران رەخنە لى نەئىتە گرتن ، ئەو گەلەك دى يى دل نەخۆش وھەژار بت ، وگەريانا ل ناف و دەنگ و خوۆ دياركرنى دوژمنا دلشادى يى يە .

• نەظەريات و دەرس د ھۆنەرى دلشادى يى دا نەس نينن ، بەلكى لقين و كار و بزاف پى دقين ، وەكى ريفقەچوونا سەعەتەكى ھەر روژ ، يان چوونا سيرانگەھان .

• گەلەك جاران پيشى بەرھنگارى شيرى دبت ، ولى دگەرييت نەخۆشى يى بگەھينى ، بەلى ئەو پويتەى يى ناكەت ، چونكى ئەو ب كارى خوۆ قە يى موژيلە .

• ھشيارى مروّقى رەش بين بە ، تو دى گولى نيشا وى دەى ئەو دى بەرى تە دەتە ستىرى يا وى ، وتو دى ئافى دەيە فى ئەو دى گليشى بو تە ژى ئىنتە دەر ، وتو دى مەدحىن روژى بو كەى ئەو دى گازندەيان بو تە ژ گەرما وى كەت .

● ئه‌ری راسته ته دلشادی دقیت ؟ تو دویر لی
نه گه‌ریبی ، ئه‌و تا د ته ب خو دا ، د هزرا ته یا داهینه‌ر
دا ، د خه‌یالا ته یا جوان دا ، د فیانا ته یا گه‌ش بین دا ،
د دلی ته یی ئا‌فا ب خیری دا .

● دلشادی ببه‌نه‌کا خو‌شه تو نه‌شیی ل وان که‌سین
دۆر وره‌خین خو بکه‌ی بیی هنده‌ک چیک ژی ب ته
بکه‌فن .

● گرفتاری یا مه ئه‌وه روژی سه‌د جاران ئه‌م ژ غه‌یری
خودی دترسین : ئه‌م دترسین زوی نه‌گه‌هینه ده‌وامی ، ئه‌م
دترسین خه‌له‌ت بین ، ئه‌م دترسین له‌زی بکه‌ین ، ئه‌م
دترسین که‌ربین فلان که‌سی فه‌بین ، ئه‌م دترسین فلان
که‌س د مه‌دا بکه‌فته شکی .

● گه‌له‌ک مروّف هزر دکه‌ن خو‌شی هه‌می نامینن
به‌لی ئه‌و هزر دکه‌ن خه‌م هه‌می دمینن ، ئه‌و باوه‌ری بی
ب مرنا خو‌شی بی دئینن ، و کوفری ب مرنا نه‌خو‌شی بی
دکه‌ن .

• هندهك ژ مه وه‌کی ماسی یا کۆره‌نه هزر دکه‌ن ده‌می ئەو د ده‌ریایی دا ئەو بین د په‌رداغه‌می بچوبك دا ، ئەم د جیهانا باوه‌رییی دا بین هاتینه ئافراندن به‌لی ئەم چیا‌یین نه‌قیان و ترس و دوژمنی و خه‌می ل دۆر خو دئالین .

• ژین یا ب بهایه ، به‌لی دیارییی هه‌وجهیی ب وی هه‌یه‌یی ژ هه‌ژی بت ، وئوین ژین بو وان دکه‌نت وئو دگرین ، و بو وان دگرنژت وئو ناف چاقین خو دکه‌نه گری ، ئەو هیژای مانی نین .

• نیچیرقانه‌کی کۆتره‌ك دکه‌ره درکه‌هه‌کی دا ، وی ده‌ست ب خواندنا ئاوازان کر ، ئینا نیچیرقانی گۆتی : ما فی گافی ده‌می سترانانه ؟ وی گۆت : ده‌م بو ده‌می ته‌نگافی رادبن .

• گۆتته مروّقه‌کی کاربنه‌جه : بوچی تو ناچیه‌نك سولتانی ئەو تیرکین زیری دده‌ت ؟ وی گۆت : ئەز دترسم ئە‌گه‌ر ئەو ژ من عیجز بوو ئەو سه‌ه‌ری من ببرت

وبكه ته د تيركه كي ژ وان تيركان دا وبو ژنكا من بهنيرت .

• بوچي تو گوهي خو ددهيه ر هويئا سهيان وتو گوهداري يا خواندنا بلبلان ناكهي ؟ بوچي ژ شه شي تو ره شاتي يا وي ديني وتو بهري خو نادهيه جواني يا هه يقي وستيران ؟ بوچي تو گازندهيان ژ پيشه دانا ميسا هنگفيني دكه وي وتو شريني يا هنگفيني ژ بير دكه وي ؟

• بابي ته ئاده مي توبه كر ژ گونه هي ئينا خودايي وي ئه وهلبژارت وبهري وي دا هدايه تي ، و ژ دووندها وي بيغمبه ر وشه هيد وزانا ووه لي ئينانه دهر ، فيجا ئه و پشتي گونه هي بلندتر لي هات ژ ده مي بهري گونه هي .

• نوو ح ل ده مي تووفاني نالي وكره ههوار : ئه ي خودايي پر دلوفاني منه تكار ، د گافي دا ههوار گه هشتي وئه و ب سهركه فت ، به لي ئه وي كوفر كري خوساره ت بوو وپاش كه فت .

• يوونس ده مي مايه د بني دهريايي دا وي د ناف سي تاريان دا نامه يه كا ب لهز هنارت تيدا ئعتراف

ب گونه هی کر ، وداخوازا لیبؤرینی ژ ته خسیری بی
کر ، ئینا د گافی دا ههوار وه کی برویسی بی قیرا
گه هشت ، چونکی نامه یه کا راستگؤ بوو .

● داوودی ب رۆندکین خوؤ گونه هین خوؤ شویشتن ،
ئینا کراسی تۆبا وی سپی بوو ، چونکی قوماش د محرابی
دا هاتبوو قه هاندن ، و خه یات که سه کی ئه مین بوو ،
و کراس ل سحاری هاتبوو شویشتن .

● نه گهر مه سه له ل ته شدیا ، و ته نگافی ل ته دژوار
بوو ، وبی هیفی بوون گه هشته ته ، تول هیفی یا
به رفره هی بی به .

● نه گهر ته بقیت خودی خه ما ته قه ره قینت تو هیفی یا
خوؤ ژ هه ر که سه کی بیره یی بچویک بت یان یی مه زن ،
و ژبلی خودی تو ئومیدا خوؤ ب که سی قه گری نه ده ،
و تو ژ هه می مرؤقان بی هیفی بیه .

● نه فسا ته وه کی وی ئافا ب ره نگه یا رهنگی ئامانی
وه کی رهنگی خوؤ لی دکهت ، قیجا نه گهر نه فسا ته یا
رازی و که یفخوؤش بت تو که یفخوؤشی و خیری و جوانی بی

دى بينى ، وئەگەر ئەو يا تەنگ ورەشبين بت تو نه خوئشى
وخرابى وكرىتى يى دى بينى .

● ئەگەر تە گوهدارى يا خودى كر وتوب تشتى تە
هەى رازى بووى ، وتشتى ژ دەست تە دەر كهفتى تە
ژبىرا خوئ بر ، ئەو تو گەهشتى يە مرادى وهەر تشته كى
باشى هەى تو فبىرا گەهشتى .

● هەچى يى بىستانەك ژ باوهرى يى وزكرى د سنگى
دا هەبت ، وباغچهك ژ زانين وسەربووران د سەرى دا
هەبت ، ئەو د خەما وى تشتى نابت يى ژ دنبايى
نه گەهشتى يى .

● ئەو كەسى دلشادى يى پاش بىخت حەتا كورى
وى يى نه ئاماده دزقرت ، وخانى يى خوئ ئاقا دكەت
وکاره كى ژ هەژى ب دەست خوئ دئىخت ، هەما ئەو
وه كى وى كەسى يە يى ب لەيلانى دئىخته خاپاندن ، و
ب خەون روژكان د سەر دا دچت .

● دلشادى : ئەوه مروّف خەمان نه خوئ ، وپشت
بدهته تەوقعاتان ، وترسان لادەت .

● گرئزین : سحرا حلالہ ، وئەو ئابؤنا فیانی وراگەھاندنا براینی یی یە ، وئەو نامە یە کا ب لەزە ناشتی یی و حەژیکرنی د گەل خوۆ ھل دگرت ، وئەو خیرە کا قەبویلکری یە ھندی دگەھینت کو خودانی وی یی رازی و پشت راست و موکمە .

● ئەز تە ژ دودلی وھژھژۆکی و بی سەر و بەری یی ددەمە پاش ، وئە گەرا فی چەندی نەریک و پیککی و خەمساری یە ، و چارە ئەوہ مروّقی جەدوہ لەکی ب سەر و بەر ھەبت واقعیەت و نەرمی تیدا ھەبت .

● ئە گەر موصبیہ تەک یان تەنگافی یەک ب سەر تە دا ھات بلا تە کەیف ب ھەر رۆژە کا دچت بیت ، چونکی ئەو وی سقک دکەت وژی یی وی کورت دکەت ، چونکی تەنگافی یی ژ ی وەکی مروّقی ژ ی یی خوۆ ھە یە زیدە تر نامینت .

● دقیت داخووزین تە بین دنیا یی توخویبەک بوۆ ھەبت ل نک راوہستن ، بوۆ نمونە تو دخووزی تە مالەک ھەبت لی بژی ، و کارەکی ژ ھەژی ، و تورمیلەک لی سویار

بيی ، بهلی ل تاقرنا دهر گههی ته معی ئەفه دل
نه خووشی یه .

● ﴿لقد خلقنا الإنسان في كبد﴾ مروّف د نه خووشی
وزه مهتی دا مه ئافراندی یه ، ریبازه که بوّ فی مروّقی نائیه
گوهارتن ، ئەو ههر دی مینته د نه خووشی ووهستیانی دا ،
قیجا دقیت ئەو ئعترافی ب واقعی خوۆ بکهت ،
وسه دهه ری بی د گل ژینا خوۆ بکهت .

● ئەوی روژا خوۆ هه می بی د یاری یان نیچیر یان
موژیلاهی بی دا دبه ته سه ری هزر دکهت ئەو دی دلی
خوۆ خووش کهت ، وئه و نزانن کو بهایی فی چهندی ئەو
خه م ونه خووشی یه کا بهرده وام دی دهت ، چونکی وی
هه قسه نگه یا د ناقهه را ئه رک و موژیلاهی یان دا ب پشت
گوه فه لیدایه .

● ئەو تشتی د ژینا ته دا ژ ته زیده دبت نه هیهله ل نک
خوۆ ، خوۆ کاغه زین زیده د بهریکا خوۆ دا یان ل سه ر میزا
خوۆ نه هیهله ، چونکی ههر تشته کی ژ هه و جهی بی یا مروّقی
زیده دبت بی ب زیانه .

● صه‌حابى دلشادترين مروّف بوون چونكى نهو
گه‌له‌ك كوبر د ناف هزرين دلى وهويراتى بين ره‌فتارى
ووه‌سوه‌سين نه‌فسى دا نه‌دچوون ، به‌لكى وان خهم
ژ بناخه‌يان دخوار و ب مه‌خسه‌دان فه موژيل دبوون .

● پيتشى‌يه تو خهمى ژ تهر‌كيزى وئاماده‌بوونا دلى
ل ده‌مى كرنا عيباده‌تى بخۆى ، چونكى چو خير د علمى
بى تيگه‌هشتن ونقيژا بى خشووع وخواندنا بى هزر‌كرن دا
نينه .

● ﴿ وَالطَّيِّبَاتِ لِلطَّيِّبِينَ ﴾ پاقر بؤ پاقرانه ، گوتن
وكريار وتوره وئه‌خلاق وژنين پاقر بؤ چاك وباشانه ، دا
دلشادى يا وان ب فى گه‌هشتنى تمام بيت ، وصه‌بر
وهه‌دار ويئفله‌حى بؤ وان ب جه بيت .

● ﴿ وَالكَافِرِينَ فِي سُنُوفِهِمْ ﴾ نه‌وين كه‌ربى د سنگين خو
دا داد‌كهن فيجا به‌ره‌مى وى ژ خه‌به‌ريژى وگه‌هاندا
نه‌خوشى بى ودورژمنى بى ئاشكه‌را نابت ، به‌لكى نه‌و نه‌فسا
خو زه‌بت دكهن وتولفه‌كرنى دهيلن .

● ﴿ والعافين عن الناس ﴾ و ل مروفان دبورن وئهفه
ئهون بين ليبورين ناشكهر اكري ، و دلفره هي راگه هاندي ،
وئهوين نه خوشي گه هاندي بي ژ تولفه كرنى نازاكرين ،
قيجا وان نه ب تنى كه ربا خو داكري يه به لى ل وان
بورينه و لى نه گرتي يه ژى .

● ﴿ والله يحب المحسنين ﴾ خودى حهز ژ قه نجى كاران
دكته ئهوين ل وان نه گرتي بين زوردارى لى كرى ،
وقه نجى ژى د گهل كرى ، و ب مال و مه نصب و مه ردينى يا
خو هاريكاري يا وان كرى ، ئه و خرابى يى دكهن وئهفه
قه نجى يى د گهل دكهن ، وئهفى بلندترين مه رته به
ومه زنترين جه بو هه يه .

● ئه و توب دورستى وى تشتى ده سنيشان بكه يى
كه يفا ته خوش دكته ، وليسته يه كى ب خوشترين
حالين خو بنقيسه : ئه رى كهنگى دلى ته خوش دبت ؟
دهمى تو كه سه كى تاييه ت ديينى ، يان دچيه جهه كى
ده سنيشان كرى ، يان پشتى تو كاره كى دكه ي ؟ ئه گهر تو
ل دويش رووتينه كى باش دچى وى بكه دليسته يا

خو دا ، پشتی حهفتی یه کی دی هند بینی ته لیسته یه کا
ناشکه را ب وان هزاران هه یه بین ته دلخوش دکهن .

● خو فیری کرنا تشتین دلخوشکه ر بکه : پشتی
دهسینشانکرنا وان کارین ته دل خوش دکهن ، تو هه می
کارین دی ژ سه ری خو بینه دهر ، نهو کارین دلی ته
خوش دکهن ته نکیدی ل سهر بکه ، و کارین دی ژبیرا
خو ببه ، و برپارا ته کو تو بگه هی یه دلشادی بی بلا نهو
ب خو ژ ی سهر بوره کا خوش بت بو ته .

● ژ نه فسا خو بی رازی به ووی قه بویل بکه : گه له ک
یا گرنگه تو بگه هی یه برپارا رازیوونا ژ خو ، و باوهری
ئینانا ب کاری خو ، و نه پویته پیکرنا ب وی ره خنه بی یا
بو ته دئیته ناراسته کرن ، هندی تول سهر رپیکا راست
بی ، چونکی دلشادی د وی جهی را درهقت یی گومان
یان ژ ی هه سترنا ب گونه هی تییرا دئیت .

● قهنجی بی بکه و خزمه تا خه لکی بکه : یی ب تنی
وقه دهر کری نه به ، قه دهر کرن ژیدهری هه می
نه خوشی یانه ، که تابهت و نه خوشی و دودلی هنگی دئیته

قه شارتن ده می تو د ناه خیزانا خو دا یان د گهل مروّقان ، یان هندهك خزمهتان پیشکیش دکهی ، ویا هاتییه دهسینشانکرن کو خزمهتکرنا خهلکی ل دو هفتیان چاره سهرییه بو ئیسا که نابه تی .

● هه می ده مان خو موژیل بکه : ب هشیاری وئیرادهت دقیت تو بدرگه پانی بکه ی پتر شیانین خو بدیه کاری ، تو دی پتر که یفخوش بی نه گهر ته خو ب هندهك کارین جوان قه موژیل کر ، چونکی کسلانی که نابه تی ب خودان دکهت .

● شه ری تیکچوون و که نابه تی بکه : نه گهر تشته کی تو عیجز کری ب کاره کی له شی یی تو هه ز ژی بکه ی رابه تو دی بینی حاله تی ته یی نه فسی وهزری دی باشتر لی ئیت ، وتو دشی تشته کی و هسا بکه ی بهری تو پی دلخوش دبووی وه کی کرنا رهنگه کی وهرزشی یان چوونا سیرانه کی د گهل هه فالان .

● ب خدم نه که قه سهرا کاری ته تمام نه کری : دقیت تو بزانی کو کاری مهزنان ب دویماهی نائیت ، هندهك

مروّف هه نه ههست دكه ن كو ئه و دلخوش نابن و ژ خو
درازی نابن ههتا هه می کارین خو ب دویمای نه ئین ،
و کهسی بهر پرس ئه وه یی بشیت هندی مومکن بت
ژ کاری خو یی سستی بکهت ، وهه د وی ده می دا
خوشی یی ژ یی بیته ، چونکی وی ته خسیری
نه کری یه .

● گه لهك زیده قه بخوازی و کیپرکانی نه کهه : فییری
هندی به د گهل خو یی زفر نه بی ، ب تایه تی ده می تو
مونا فه سا که سه کی د کاره کی دا دکه ی ، و تو دلخوشی یا
خو هنگی ب هندی فه گری نه ده کو تو ژ وی به ی .

● ههست وشعوورا خو گری نه ده : گرتنا شعوروان
دبته ئه گه را دودلی یی ، وری ل ههست کرنا ب دلشادی یی
دگرت ، مه شاعرین خو نه فه شی ره ، ب رهنگه کی ژ هه ژ ی
دهر برینی ژ ی بکه ، دا پیبه ستا وان ل سه ره نه فسا خو
نه هیلی .

● گونه ها که سه کی دی ژبلی خو هل نه گره :
گه لهك جاران مروّف ههستی ب بهخت ره شی یی ،

وبه پرپرسی سی ، وگونه هی دکهن ، ژ بهر که ئابه تا ئیکى دى ، ههر چه نده چو گونه ها وان د وی چه ندی دا نینه زى . ل بیرا خو بینه فه کو ههر مرؤفهك ژ خو یی بهر پرپسه ، وهاریکاری و دلپیقه بوونی توخویب بو هه نه ، وکو مرؤف ب خو هیجه ته کا ئاشکه رایه ل سهر کاری خو ﴿ ولا تزر وازرة وزر اخرى ﴾ وکس گونه ها که سی هل ناگرت .

• د گافى دا برپارا خو بده : دهمى تو دهست ب کرنا کاره کی دکه ی بیرا خو ل وی گوتنى بینه فه ئهوا دبیترت : (رهحما خودی ل وی بت یی بهایی خو بزانت) ، نه گهر تو گه هشتی یه پینجی سالی بی و ته قیا رهنگه کی وهرزشی بکه ی هنرا خو د ریقه چوونی دا یان مهله قانی یان ته نسی - بو نمونه - بکه ، وهنرا خو د ته پای پی دا نه که ، و بهر گه ریانی بکه کو ههر دم به هره وشیانین خو ب خودان بکه ی .

• گونه ها فیبر بیه چاوا دی خو نیاسی : و خو ها قیتنا د ناف پیلین ژینسی دا بیی دهلیقه یی بده یه نه فسی کو

سهروبه ر و بهرپرسی یین ته د ژینی دا هلسه نگیته ، نهو
نه همدقی یه کا مهز نه ، نهو یین هه یین خو نه نیاسن شیاین خو
نایاسن .

● د ژینا خو یا عه مه لی دا یی نافیجی به : نه گهر
تو بشیی پشکه کی ژ ده می کاری بکه ، چونکی ئغریق یان
باوهری دینا کو زه لام نه گهر ژ ده می به تالی یی و بیئشه دانی
هاته بی بار کون نه شیته مروّقی نی یا خو پاریژت .

● یی به ره هف به کوب (موغامه راتان) رابی :
رپکا ئیکانه بو ژینه کا خوش نه وه ب ناف مه ترسی یین وی
یین به ره زرفه بچی ، چونکی تو فییر نابی نه گهر تو یی
به ره هف نه بی به رسنگی مه ترسی یان بگری ، بو نمونه :
خو فییری مه له فانی یان بکه دا به رسنگی مه ترسی یا
خندقاندنی بکه ی .

● چو قفل نینن نه گهر فه نه بن ، وچو قهید نینن نه گهر
نه شکین ، وچو دویر نینن نه گهر نیژیک نه بن ، وچو
نه ئاماده نینن نه گهر نه گهن .. به لی ههر تشتهك
ب وهختی خو یه .

• ﴿ استعینوا بالصبر والصلاة ﴾ هوين ب نقیژی
وصهبری داخوذا هاریکاری بی بکن ، چونکی نهو
ههردو پهلکاری بین ژینیه ، وزادی ریکینه ، ودهرگههی
هیقی یینه ، وکلیلا بهرفرههی یینه ، وهچی بی دگهل
صهبری بت ، ونقیژی پباریزت ، تو مزگینی بی
ب سپیدهیه کراست وقه کرنه کاشکهرا وسهرکهفته کاشکه
نیژیک بده .

• بیلال هاته جهلدهدان وقوتان وعهزابدان ، وهاته
راخشانندن ودهریخستن ، ووی ههرد دگوت : (أحد أحد)
چونکی وی ﴿ قل هو الله أحد ﴾ ژ بهر کر بوو ، ودهمی
نهو چووویه بهحهشتی وی ب چاقه کی کییم بهری خو دا
وی تشتی بی وی دای ، ونهو تشتی وی پیشکیش کری
ب کییم زانی ، چونکی پهرتال گهلهک وگهلهک ب بهاتر
بوو ژ وی بهایی وی بی دای .

• دنیا چیه ؟ نهری نهو نهو کراسی گران بهایه بی تو
خزمهتی بو دکهی ونهو خزمهتا ته ناکهت ، یان نهو ژنا
جوانه یا ب قیانا خو دلی ته دئیشینت ، یان نهو مالی

بو شه يى تو زي ره قانى يى لى دكهى .. نه قه يه خوشى يا
ژينى پا خه ما وى دى يا چاوا بت ؟

● هه مى عه قلدار لى دگه ريين سه عاده تى ب زانينى
يان مالى يان مهنصبى ب دهست خو بيخن ، و دلشاد ترينى
وان خودانى باوه رى يه ، چونكى باوه رى يا وى دهه مى
حالان دا يا بهرده و امه هتا دگه هته خودايى خو .

● ژ دلشادى يى يه دل ژ ئيشين باوه رى يى يين وه كى
گومانى و نه رازيبوونى و شوبهه تى و شه هوه تى يى پاراستى
بوو .

● مروقى ژ هه مى يان عه قلدار تر نه وه يى ژ هه مى
كه سان پسر ل مروقان دبورت ، نه و هزارا باشى يى ژ كار
وگوتين وان دكهت ، له و نه و رحهت دبت و خه لكى ژى
رحهت دكهت .

● ﴿ فنخذ ما آتيتك وكن من الشاكرين ﴾ تشتى من
دايه ته تو بگه و ژ شو كرداران به ، ب وى تشتى قانع به
يى ل نك ته هه مى ، ب بارا خو يى رازى به ، نه و به هره يا
ته هه مى تو ب خودان بكه ، شيانين خو د كارى ب مفا دا

ب جه بينه ، وحمددا خودى دا بکه سهرا تشتى وى دايه
ته .

● گوندها رؤژا ته ههمى بلا خواندن يان هزرکرن يان
نقيسين يان ژبه رکرن نه بت ، بهلکى ژ ههر کاره کى تو
هنده کى بگره ، وگه لهک رهنگه کاران تپدا بکه ، نه فه
نه فسى پتر چه لهنگ دکهت .

● نقيژ دهى ته رتيب دکهت ، فيجا تو پشتى ههر
نقيژه کى کاره کى ب مفا بکه .

● خيرآ عهبدى د وى تشتى دايه يى خودى بو
هلبژارتى ، چونكى نهو ب وى ژ وى شاره زاتره ، ونه و
بو وى ژ دهىکا وى دلؤفانتره ، فيجا عهبدى چورى نينن
ژبلى هندى کو نهو ب حوكمى خودايى خو رازى بيت ،
وکارى خو بهيلته ب هيقي يا وى فه ، ويزانت کو
خودايى وى تيرا وى ههيه .

● وعهد ژ بهر لاوازي وبيزاري يا خو نزانن کانى چو
تشت ل پشت پهردى غهيبى ههيه ، وژبلى لايين ب سهر
فه بين کاران نهو تشته کى نايينت ، ولايين فهشارتى

خودايى من بى دزانت ، وچهند تهنگاشى ههنه بووبونه
خهلات وچهند بهلا ههنه بووبونه ديارى ، خير د نafh
نه خووشى بى دا هديه .

● بابى مه ئادهمى ژ دارى خوار وگوهدارى يا خودايى
خو نه كر ئينا خودايى وى ئه و دانا عهردى ، مهسهله
ب سدر فه وهسا بوو كو ئادهمى تشتى باشتى وراستى
هيا و ب نafh كارى نه دورست فه چوو ، بهلى
دويمه ييا كارى وى خير و قهنجى يه كا مهزن بوو ، چونكى
خودى تو بيا وى قه بويل كر وئهو هلبزارت و بهرى وى دا
هيدايه تى ، وئهو كره پيغمبهر ، و ژ دووندهها وى
پيغمبهر وزانا وشه هيد ووهلى و جهاد كهر و پهرستقان
و خير كهر ئينانه دهر ، فيجا بى پاك بت خودى ! چهند
د نafههرا قان ههردو گووتنين وى دا هديه : ﴿ اسكن أنت
وزوجك الجنة وكلا منها رغدا ﴾ و ﴿ ثم اجتباه ربه فناب
عليه وهدي ﴾ حالى وى بى ئيكى قهحه ويان و خوارن
و قه خوارن بوو ، وئه قه حالى پتري يا مروّقانه ئه وين چو
خهم ووهيقي نهههين ، و حالى وى پشتى هنگى بوو

هلبژارتن و پیغه مبه رینی و هیدایهت ، وئو حاله کی مهزن
وجهه کی ب قهدر و شهرفه کا بلنده .

● وئهفه داووده گوننههک کر ئینا کره گری
وپه شیمان بوو ، وئو د دهر حهقا وی دا قهنجی یه کا مهزن
بوو ، چونکی وی خودایی خو وهسا نیاسی وه کی نیاسینا
عبده کی گوهدار وشکهستی و دل ب ترس ، وئهفه یه
مه خسه دا په رستی ، چونکی ژ ستوینین په رستی یه مروف
ب تمامی خو بو خودی بشکینت . وپسیار ژ (شیخ
الإسلام ابن تیمیه) ی هاته کرن : ئه ری گوئنا پیغه مبه ری
- سلاف لی بن - : ﴿عجبا للمؤمن لا يقضي الله له شيئا
إلا كان خيرا له﴾ ئه ری وئهفه ژ هندی ژی دگرت دهمی
ئو کرنا گوننه هی ل سهر عبدهی دنقیست ؟ وی گوئ :
بهلی ، ب وی شهرتی ئو په شیمان بیت وئوبه بکهت
وداخوازا گوننه ژیبرنی بکهت ، و خو بشکینت . ولایی
ب سهر فه ژ تهقدیرا گوننه هی ل سهر عبدهی بی خرابه ،
بهلی لایی فهشارتی - ئه گهر شهرتی وی د گهل دا بت -
بی باشه .

● وهلبژارتنا خودى بۆ موحه‌مه‌د پيغه‌مبه‌رى - سلاف لى بن - يا روهن وئاشكه‌رايه ، هه‌ر تشته‌كى نه‌خۆش بى ب سهرى هاتى بۆ وى بوو تشته‌كى خۆش ، دره‌وين ده‌ريخستنا ملله‌تى وى بۆ وى وشه‌رى وان د گه‌ل وى بوو نه‌گه‌را فه‌بوونا بازارا جيهادى ، ويشته‌فانى يا خودى بۆ وى ، وخۆگۆريكرنا د ريكا خودى دا ، فيجا ئه‌و غه‌زاين چيووين بين خودى پيغه‌مبه‌رى خۆ تيدا ب سهر ئيخستى فه‌كرن بوون بۆ وى ، وخودى هنده‌ك شه‌هيد تيدا ژ خودان باوه‌ران بۆ خۆ هلبژارتن ، وكرنه ژ ميراتگريه‌ به‌حه‌شتا خۆشى بى ، وئه‌گه‌ر ئه‌و روى ب رويوونه د گه‌ل كافران نه‌با ئه‌ف خيرا بۆش وسه‌ركه‌فتنا مه‌زن چى نه‌دبوو ، وده‌مى پيغه‌مبه‌ر - سلاف لى بن - ژ مه‌كه‌مى هاتى به‌ ده‌ريخستن مه‌سه‌له ب سهر فه‌ يا نه‌خۆش بوو ، به‌لى خير وئيفله‌ح و مننه‌ته‌كا مه‌زن تيدا هه‌بوو ، چونكى ئه‌و ب فى مشه‌ختبوونى شيا ده‌وله‌تا ئيسلامى دانت ، ووى هنده‌ك پشته‌فان بۆ خۆ ديتن ، وخه‌لكى باوه‌رى بى ژ خودانين كوفرى جودا بوون ،

وئەوی راستگۆ د باوەری و مەشەختبوون و جیهادا خو دا
ژی درەوین هاتە قافارتن ، و دەمی ل روژا ئو خودی
پیغمبەر - سلاف لی بن - و سهحابی بین وی هاتینه
شکاندن مەسهله ب سەر قه یا نهخۆش بوو ، و ل سەر
نهفسی یا گران بوو ، بهلی هند خیر و هلبژارتنا باش بو
وی دیار بوو یا نهئیت سالۆخدان ، ئەو خو مەزن کرن
و ئعجاب و گەلهك د خو گەهشتنا ل روژا بهدری
گەهشتی یه هندهك نهفسان نهما ، و خودی هندهك شههید
ژ ناف موسلمانان بو خو هلبژارتن و ب کوشتنی کەرەم
د گەل کر وهکی حمزهی سهروهی شههیدان ،
و موضعی سهفیری ئیسلامی ، و عەبدللاهی کوری
عەمری بابی جابری ئەوی خودی د گەل ئاخفتی
و گەله کین دی ، و ب شەری ئو خودی منافق و دوروی
ناشکەرا بوون و مەسهلا وان بهرچاف بوو و خودی پەرده
ژ سەر وان را کر .. و هەمی حالین پیغمبەری - سلاف
لی بن - بین ب سەر قه د نهخۆش ، و ئەو ب خو
خیره کامەزن بو وی و موسلمانان ل سەر فی قیاس بکه .

• وهچی بی بزانت کو تشتی خودی بوّ عهبدی خو
هل دبژیرت بی باشه موصیهت دی ل سهر سفق بن ،
وکارین ب زهجهت دی ل بهر وی ب ساناهی لی ئین ،
ودی بهری وی ل هندی بت خودی باشی بی دگهل
بکته ، ودی که یفا وی ب وی ئیت یا دگهتی ، ژ بهر
باوهری یا وی ب که ره م وهلبژارتنا خودی یا باش ، هنگی
خه م ونه خووشی و بیهن تنگی یا وی نامینت ، ودی کاری
خو هیلته ب هیفی یا خودی فه ، نه عیجز دبت ونه
خونه رازی دکته ، بهلکی دی بی شوکردار بت
وصهبری دی کیشت ، ههتا دویماهی بوّ وی دیار دبت
وعه ورین موصیهتان دقه شیین .

• هزار کیم پینجی سالان نه خووشی گه هشته نووحی
د ریکا گازی یا وی دا ، ووی صهبر دکیشا بوّ خو
ب خیر حسیب دکر ، و ب شف وروژ بهرده وامی
ب گازی یا خو بوّ ته و حیدی ددا ، ئاشکه را و فهشارتی ،
ههتا خودی نه و رزگار کری ونه یاری وی ب تووفانی
تیبری .

● ئيسبراهيم هاته هافيتن د ئاگرى دا ئينا خودى ئهو
ل سهر وى كره هوينكاتى وسلامهتى ، وئهو ژ نه مروودى
پاراست ، و ژ پيلانا مللهتى وى رزگار كر ، وئهو
ب سهر وان ئيخست ، و دىنى وى ههر وههر هيللا
ل عهردى .

● فيرعهونى ل بهر موساى دانا ، و پيلان دژى وى
گيران و گهلهك رهنگين نهخوشى يى گههاندنى ودا
ب دويشف فه ، ئينا خودى ئهو ب سهر وى ئيخست وئهو
گوپال داىى يى پيلانين وان داعويرت ، ودهريا بو وى
كهلاشت ، و ب رهنگهكى پهردهدر ئهو ژ دهريايى
دهر كهفت ، و دوژمنى شه رمزار كر وتيبر .

● عيسا بيغه مبهرى - سلاف لى بن - ئسرائيلىيان
شهرى وى كر ، و گوټنين نهخوش د دهر حهقا وى ودهيكا
وى وپهياما وى دا گوټن ، و وان قيا وى بكوژن ، ئينا
خودى ئهو بلند كر ، و ب سهر كهفتنه كا مهزن ئهو
ب سهر ئيخست ، و دوژمنين وى خوساره تكرن .

• پیغمبهری مه موحه محمد - سلاف لی بن -
بوته پهریس و جوھی و فهلان گهلهك نه خوْشی گه هاندنی ،
ووی گهلهك به لا ژ وان دیتن ، وه کی دره وین ده ریخستی
وبه رسنگ گرتنی و ترانه پیکرنی و گوْتنا خه بهران
وتاوانبار کرنا وی ب دیناتی و خیفزانکی و شعر
وسیره بهندی و بی بهختی بی ، ئه و هاته ده ریخستن و شهری
وی هاته کرن و هه فالین وی هاته کوشتن و دویکه فتی بین
وی هاته نازاردان ، و بی بهختی د ده ر حه قا کابانی یا وی
دا هاته کرن ، و گه ف ب گهلهك رهنگین نه خوْشی یان
لی هاته کرن ، و ئه و د گهلهك تهنگافی یان را بوْری ،
هاته برسیکرن ، فهقیر بوو ، هاته بریندار کرن ، ددانی وی
هاته شکاندن ، و سهری وی هاته سه لخاندن ، مامی وی بی
پشته فان مر ، ژنکا وی خه دیجا ئه و ا دله ی دله ی وی ددا
چوو ، و د نهالان دا هاته دوْریچکرن ههتا وی وی
هه فالین وی ژ بهلگین داران خواری ، و کچین وی د ژینا
وی دا مرن ، و د ناف دهستین وی دا رحا کوری وی
هاته هلکیشان ، و د ئو حودی دا هاته شکاندن ، و یاری

ب کله خي مامي وی حه مزه ی هاته کرن ، و گله كه
جاران بهر گه ريانا كوشتنا وی هاته کرن ، و ژ برسان دا
وی بهر ب زکی خوّ قه دشاداند ، وهندهك جاران نانی
جه هی وقه سپین بی خیر ژ ی ب دهست نه دکه قتن بخوّت ،
ووی هه می رهنگین نه خوّشی وته علاقی بی داعویرا بوون ،
وهژیانه کا مه زن ب وی وصه حابی یین وی کهفت ، ودلین
وان گه هشتنه ستو کوری ، وهندهك جاران مه بهستین وی
ب جه نه دهاتن ، و ب زقراتی ودفن بلندی یا زرته کان
ئه وهاته جه ربانندن ، و ب بی ئه ده بی یا ئه عراقان ،
و ب خوّمه زن کرنا دهوله مه ندان ، و ب کینا جو هی یان ،
و ب پیلانین منافقان ، و ب نه گوهداری یا مروّقان ..
پاشی دویماهی یا وی بوو ، وسهر کهفتن بوّ وی بوو
و د گهل وی بوو ، خودی دینی خوّ بلند کر ، وعه بدی
خوّ ب سه ریئخست ، وپارتین دژی وی شکندن ،
ودوژمین وی شهر مزار کرن ، وخودی کاری خوّ هه ر دی
ب جه ئینت به لی بارا پتر ژ مروّقان نزانن .

- وئەڤە ئەبوو بەكره ته‌حه‌مولا گەلەك نه‌خۆشى‌يان
كر ، وكارين ب زه‌حه‌ت د ريكاً دينى دا وى ل به‌ر خۆ
ب ساناهيكرن ، ومالى خۆ د ريكى دا خه‌رجكر ،
وتشتى ب بها وبى بها د ريكاً خودى دا خه‌رجكر ، هه‌تا
ناسناڤى (الصديق - راستگو) ب ده‌ست خۆ ڤه ئيناي .
- وعومه‌رى كورى خه‌ططابى د محرابى دا خوين پيدا
هاته‌ خوار ، پشتى ژينه‌كا تژى جيهاد ودان وقوربانى
وزوه‌د و ب جهئينا‌نا دادى‌يى د نافه‌را خه‌لكى دا .
- وعوثمانى كورى عه‌ففانى هاته‌ سه‌رژيكرن ل وى
ده‌مى وى قورئان دخواند ، ورحا وى بوو بهايى بىر
وباوه‌ر ونامه‌يا وى .
- وعه‌لى‌يى كورى ئەبوو طالبى د مزگه‌فتى ڤه هاته‌
هنگاڤتن ، پشتى گەلەك راوه‌ستان وه‌لويستين مه‌زن ژ
خۆگۆريكرن وسه‌ركه‌فتن ووه‌فادارى وراستگو‌يى يى .
- وحوسه‌ينى كورى عه‌لى خودى شه‌هاده‌ت ب رزقى
وى كر وئهو ب شيرى زۆردارى وته‌عدايى‌يى هاته‌
كوشتن .

- وسه عيڊى كورپى جوبه يري زانايى زاهد هه ججاجى
نهو كوشتن و خوينا وى كره ستويى خو .
- و كورپى زوبه يري ل هه ره مي و ب ده ستي
هه ججاجى كورپى يووسفي زالم خودى ب شه هيد بوونى
قه درى وى گرت .
- ويمام نه همد د رپكا هه قى يى دا هاته گرتن ، وهاته
جهلده دان ووى صه بر كيشا ئينا نهو بوو (ئيمامى
سوننى يان) .
- و (واثقى) ئيمام نه همدى كورپى نه صرى خوزاعى
نهوى بهرى خهلكى ددا سوننه تى كوشت ، چونكى وى
هه قى دگوت .
- و (شيخ الإسلام ابن تيميه) هاته گرتن و مرؤف
وهه قال وكتيبين وى زى هاتنه مه نه كرن ، ئينا خودى
ناقى وى د ناف خهلكى دا بلندكر .
- و ئيمام (نه بوو حنيفه) ژ لايى (نه بوو جه عفه رى
مه نصوور) قه هاته جهلده دان .

- وسه عیدی کوری موسه ییسی هاته جهلده دان ژ لایی والیی مه دینی قه .
- وئیمام مالک ژى ئیمامی مه دینی ژ لایی والیی مه دینی قه هاته جهلده دان .
- وئیمام عبدالله لاهی کوری عه ونی زانایی حدیسی ژ لایی بیلالی کوری ئه بوو بورده ی قه هاته قوتان .
- وئه گهر ئه ز وان بهژمیرم یین ب عه زلکرن یان گرتن یان جهلده دان یان کوشتن یان نه خوشی یی هاتینه جهرباندن گوتن دی دریژ بت ، وئه وا من گوتی بهسه .

پاشگوتن

ئەز وتو .. وەرە دا قەستا خودايی دەوله مەند وئیكانە
ومەزن بکەین ، ئەوی خەلك هەمی هەوجە دبنی وئەو
هەوجەیی کەسی نابت ، یی زیندی ، ئەوی ب کاری
بەنیان رادبت ، خودانی مەزنی و کەرەمی ، دا خو
بهاقینە بەر دەرازینکا خودینی یا وی ، و هەوارین خو
بگەهینینە دەرگەهی ئیکینی یا وی ، ژ دل پساراً خو ژی
بکەین و داخووزا خو بگەهینینی و ل هیفی یا بەرسقی بین ،
ئەو یی سلامەتی یی و شفای ددەت وئەو تیرا مە هەیه ،
وئەو ئافراندەری رزق دەه یی ژینی و مرنی ددەت .

﴿ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا
عَذَابَ النَّارِ ﴾ .

﴿ اللَّهُ إِنَّا نَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْمَعَاوَةَ الدَّائِمَةَ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ﴾ .

﴿ اللهم إنا نسألك من خير ما سألك منه نبيك محمد
صلى الله عليه وسلم ، ونعوذ بك من شر ما استعاذك منه
نبيك محمد صلى الله عليه وسلم ﴾ .

﴿ اللهم إنا نعوذ بك من الهم والحزن ، ونعوذ بك من
العجز والكسل ، ونعوذ بك من البخل والجبن ، ونعوذ بك
من غلبة الدين وقهر الرجال ﴾ .

سبحان ربك رب العزة عما يصفون ، وسلام على
المرسلين ، والحمد لله رب العالمين .